ALMANAK

VOOR DE

Ned. Herv. Kerk

IN

ZUID-AFRIKA

voor het jaar Onzes Heeren

1919.

Uitgegeven van wege de Algemene Vergadering
der Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redactie van
Ds. JAC. VAN BELKUM. *Ds. P. W. ENNIS.*

Gedrukt bij Volkstem Drukkerij, Pretoria.

J. STOKER,

Kerkstraat, Centraal,

PRETORIA.

Het Beste Adres

voor uwe

Kruidenierswaren.

Alle Bestellingen worden met de meeste nauwkeurigheid verpakt en verzonden.

Depot voor de welbekende

AMM'S TEE.

ALMANAK

VOOR DE

Nederduitsch Hervormde Kerk van Zuid Afrika

voor het jaar Onzes Heeren

1919.

Uitgegeven van wege de Algemeene Vergadering der Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van

Ds. JAC. VAN BELKUM en Ds. P. W. ENNIS.

13e JAAR.

Gedrukt ter Volkstem-Drukkerij, Pretoria.

1918.

G. GLIETENBERG, D.B.O.A., F.I.O. (Lond.),

Gekwalificeerde Gezichtkundige en Brillenmaker.

Lid van het Instituut van Oogheelkundige Opticiens.

225 Pretorius Str., PRETORIA.

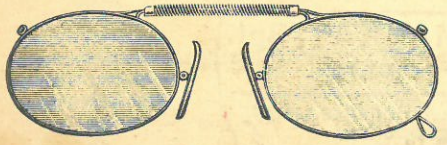

Passen en geschikt maken van oogheelkundige brillen voor het herstellen en verlichten van slechte ogen

SPECIALITEIT in brillen met twee brandpunten onzichtbaar (voor veraf en nabij zien).

SCHIETBRILLEN worden op verzoek gemaakt.

Voor
ORGELS
staat onze naam
voor
DE BESTE.

Gebr. MACKAY, Bpt.
PRETORIA.

Kontant, of gemakkelike
afbetaling.
Verpakking en spoor-
vracht vrij.

Postbus 493. Telef. - 205.

Muziek. Mackay's.

Voor
PIANO'S
Alle merken geschikt voor
het klimaat.

Gebr. MACKAY, Bpt.
PRETORIA.

Enig Agenten
alle goede fabrikanten.
10 jaren garantie.

MACKAYS

Afrikaanse
ZONOPHONE PLATEN
Schrijf om lijsten.
Alle oude lievelingsliedjes.

Gebr. MACKAY, Bpt.
PRETORIA.

Psalm en Gezang Platen.
Platen van Transvaalse
en Vrijstaatse
Volksliederen.

Mackay's. Muziek.

Telef. - 205. Postbus 493.

Voor
ALLES
in
MUZIEK.

Gebr. MACKAY, Bpt.
PRETORIA.

Engels en Hollands wordt
gesproken.
Wanneer U in Pretoria
is
bezoek ons dan

INHOUD.

bladz.

Ter inleiding 5

Feest en Vacantiedagen... 7

Zons- en Maansverduisteringen 7

Bijbelsche Kalender 9

Historische Kalender met zons op en ondergang en maansveranderingen 35

Posttarief, enz. 61

Nederduitsch Hervormde Kerk van Z.-Afrika ... 69

Dienstdoende predikanten op 1 November 1918... 109

Predikanten der Nederduitsch Hervormde Kerk sedert 1852 111

2 Koningen 5 : 8 c., L.E.B. 112

Het Millenium, J.J.K. 117

Die slag van Bloedrivier, J.J.K. 127

Overdenking 131

Dagbreek 136

De Sijnode van Dordrecht 139

Prentjes, familie Maré 110

Arminius 114

Gomarus 118

Bogerman 124

Vergaderaal 132

Doelen 138

EUREKA

De totale lengte van de in 1917 vervaardigde Eureka Sigaretten was:

326 mijlen, 869 yards, 2 voet en 2 duimen.

Gebruikt werden o.a.
1,000,000 yards Sigarette-papier,
35,000 pond Transvaalse Tabak.
en
Daardoor werd werk verschaft aan:
15 Witmensen, en
5 Kleurlingen.

STEUNT LOKALE INDUSTRIE.

ROOKT

Eureka Sigaretten

6d. per 20.

L. TE GROEN, Pretoria.

Lezers worden vriendelijk verzocht toch vooral de Kerk Almanak te noemen wanneer zij aan adverteerders schrijven. Dit is zeer belangrijk en bevorderlijk voor de Almanak.

TER INLEIDING.

Dat de Almanak elk jaar meer koopers krijgt en ik hoop ook meer lezers, verheugt mij.

Het stekje in 1907 geplant werd een boom. Gode zij dank en eere!

Aan de medewerkers mijn dank.

't Spijt me dat de Statistiek niet volledig is. Ik weet niet bij wie de schuld ligt. Op herhaald verzoek kreeg ik geen antwoord. Waarom Scriba's van Kerkeraden zoo weinig beantwoorden aan hun taak om te schrijven versta ik niet. Dit deel van der Almanak geeft mij elk jaar veel zorg en moeite.

De Heer zegene ook dit gebrekkige werk.

JAC. VAN BELKUM.

Heidelberg,
5 December 1918.

DRINKT

—EN—

GENIET

"FIVE

ROSES"

TEE EN

KOFFIE.

FEEST- EN VAKANTIEDAGEN.

Kerkelike Feestdagen.

Goede Vrijdag	18 April.
Paaschdag	20 April.
Hemelvaartsdag	20 Mei.
Pinksteren	8 Juni.
Kerstfeest	25 December.

Kerkelike Gedenkdagen.

Hervormingsdag	31 Oktober.

Nationale Gedenkdagen.

Amajubadag	27 Februarie.
Dingaansdag	16 December.

Vacantiedagen.

Nieuwjaarsdag	1 Januarie.
Paaschmaandag	21 April.
Victoriadag	24 Mei.
Uniedag	31 Mei.
Boomplantdag	4 Augustus.
Bank Vakansiedag	6 October.
2e Kerstdag...	26 December.

Zon- en Maans-verduisteringen.

In het jaar 1919 zullen er drie verduisteringen zijn, twee van de Zon en een van de Maan.

1. 'n Totale Zonsverduistering op 29 Mei, gedeeltelik over de gehele Unie zichtbaar. Te Kaapstad begint hij om 3.39 n.m., bereikt zijn hoogtepunt om 4.19 n.m. en eindigt om 4.56 n.m. Te Johannesburg begint de verduistering om 3.38 n.m., bereikt zijn hoogtepunt om 4.35 n.m. en de zon gaat gedeeltelik verduisterd onder. Te Durban begint de verduistering om 3.42 n.m., bereikt zijn hoogtepunt om 4.34, en de zon gaat gedeeltelik verduisterd onder.

2. 'n Gedeeltelike Maansverduistering op 8 November, zichtbaar in de Unie. De Maan treedt de schaduwkegel van de aarde binnen te 0.58 v.m., midden na de verduistering te 1.44 v.m., en verlaat de schaduw der aarde te 2.30 v.m. Grootte van verduistering 0.184 (Diameter der Maan is 1.0).

3. 'n Jaarlikse Zonsverduistering op 22 November. Onzichtbaar in de Unie.

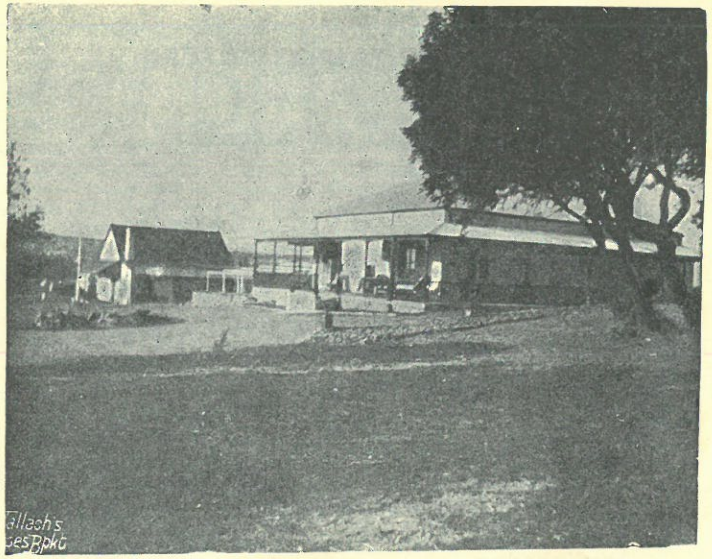

ZUID-AFRIKAANS HOSPITAAL EN DIAKONESSEN-HUIS, PRETORIA.

Dit private Hospitaal is een Zuid-Afrikaanse nationale instelling. In het Bestuur zijn de drie Afrikaanse Kerken van Pretoria vertegenwoordigd, elk door een Lid.

Het Hospitaal staat onder de bekwame leiding van Zuster A. Hartog, die wordt bijgestaan door een staf van Afrikaanse, TWEETALIGE Verpleegsters. Patienten worden in dit Hospitaal toegesproken in HUN EIGEN TAAL. Zij ontvangen er een liefderike en zorgvuldige verpleging in een Christelike en huiselike omgeving.

Het Hospitaal werd geopend op 15 April 1912. Het is lieflik gelegen tegen de Muckleneuk Rand. De inrichting is naar de laatste eisen. De operatie-tafel is van de allerbeste, en kostte £110.

De patienten worden behandeld door hun eigen Doktoren.

Verpleegkosten van af 10/- per dag, naar gelang van de klasse, waarin patienten wensen te worden verpleegd.

Voor opname wende men zich tot de Direktriese, Zuster A. Hartog, Walkerstraat 463, Pretoria. Telefoon No. 863. Telegram adres "Ziekenhuis", Pretoria.

Namens het Bestuur:

Prof. J. H. GREYVENSTEIN, Th. Dr.,
Voorzitter.

JANUARIE.

1	W.	Mijne tijden zijn in Uwe hand. Psalm 31 : 16.
2	Don.	Zalig zijn de armen van geest: hunner is het Koningrijk der hemelen. Matth. 5 : 3.
3	Vr.	Gij zijt stof en tot stof zult gij wederkeeren. Genesis 3 : 19.
4	Zat.	Niemand heeft ooit God gezien. Johannes 1 : 18.
5	Zon.	Hoe lieflijk zijn Uwe woningen, o Heer der Heerscharen. Psalm 1 : 18.
6	M.	Helpt den verdrukte, doet den wees recht. Jesaja 1 : 17.
7	Din.	Ik schaam mij het Evangelie van Christus niet. Rom. 1 : 16.
8	W.	Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in den weg der goddeloozen. Psalm 1 : 1.
9	Don.	Gij zijt het zout des aarde. Matth. 5 : 13.
10	Vr.	Waarom is Uw aangezicht ontstoken. Genesis 4 : 6.
11	Zat.	Ik heb gezien en ik heb getuigd, dat deze de Zoon van God is. Johannes 1 : 34.
12	Zon.	Heere, leer mij den weg Uwer inzettingen. Psalm 119 : 33.
13	M.	De hooge oogen der menschen zullen vernederd worden. Jesaja 2 : 11.
14	Din.	De rechtvaardige zal door zijn geloof leven. Habakuk 2 : 4.
15	W.	Laat u tuchtigen, gij rechters der aarde. Psalm 2 : 10.
16	Don.	Gij zijt het licht der wereld. Matth. 5 : 14.
17	Vr.	Het gedichtsel van 's menschen hart, is boos van zijne jeugd aan. Genesis 8 : 21.
18	Zat.	Komt en ziet. Johannes 1 : 40.
19	Zon.	Wij zullen in het huis der Heeren gaan. Psalm 122 : 1.
20	M.	Wat is er meer te doen aan mijnen wijngaard? Jesaja 5 : 4.
21	Din.	Er is geen aanneming des persoons bij God. Rom. 2 : 11.
22	W.	Heere, Gij zijt een schild voor mij, mijne eer. Psalm 3 : 4.
23	Don.	Indien Uw rechteroog U ergert, trekt het uit. Matth. 6 : 29.
24	Vr.	Ik richt mijn verbond op met U, en met Uw zaad na U. Genesis 9 : 9.
25	Zat.	Zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koningrijk Gods niet ingaan. Johannes 3 : 5.
26	Zon.	Laat ons onze onderlinge bijeenkomsten niet nalaten. Hebr. 10 : 25.
27	M.	Wee dengene, die helden zijn om wijn te drinken. Jesaja 5 : 22.
28	Din.	Die een ander leert, leert gij u zelven niet? Rom. 3 : 21.
29	W.	Offert offeranden der gerechtigheid en vertrouwt op den Heer. Psalm 4 : 6.
30	D.	Gijt zult den eed niet breken. Matth. 6 : 32.
31	Vr.	Laat ons een naam voor ons maken. Genesis 11 : 4.

KOOPJES IN ALLE AFDELINGEN BIJ ONZE INVENTARIS-OPNAME

UITVERKOOP GEDURENDE DEZE MAAND.

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

De Beste Drank van Allen

CASTLE BIEREN

Melk en Oatmeal Stout.
Ale en Lager.

ALGEMEEN VERKOCHT IN ZUID-AFRIKA.

Zuid Afrikaanse Brouwerijen Bpt.

Brouwers en Mouters.

Johannesburg, Pretoria, Bloemfontein, Kaapstad, Port Elizabeth, Pietermaritzburg en Salisbury (Rhodesië).

FEBRUARIE.

1	Zat.	Die de waarheid doet, komt tot het licht. Johannes 3: 21.
2	Zon.	Jezus ging naar zijne gewoonte op den dag des Sabbaths in de Synagoge. Luc. 4: 14.
3	M.	Ik ben een man van onreine lippen. Jesaja 6: 5.
4	Din.	De naam van God wordt om Uwentwil gelasterd door de Heidenen. Romeinen 2: 24.
5	W.	Heere, Gij zult de leugensprekers verdoen. Psalm 5: 7.
6	Don.	Zalig, die treuren, zij zullen vertroost worden. Matth. 5: 4.
7	Vr.	Wees een zegen. Genesis 12: 2.
8	Zat.	De Vader heeft den Zoon lief. Johannes 3: 35.
9	Zon.	Gedenk den Sabbathdag, dat gij dien heiligt. Exodus 20: 8.
10	M.	De Heere is mij tot heil geworden. Jesaja 12: 2.
11	Din.	Door de wet is de kennis der zonde. Romeinen 3: 20.
12	W.	Heere, kastijdt mij niet in Uwe grimmigheid. Psalm 6 : 2.
13	Don.	Zegent ze, die U vervloeken. Matth. 6 : 44.
14	Vr.	Hagar, van waar komt gij en waar gaat gij henen. Genesis 17: 8.
15	Zat.	Het water, dat ik geven zal, zal worden eene fontein van water. Johannes 4: 14.
16	Zon.	Heiligt mijne Sabatten. Ezechiël 20: 20.
17	M.	Wachter, wat is er van den nacht? Jesaja 20 : 11.
18	Din.	Wij worden om niet gerechtvaardigd door zijne genade. Rom. 3: 24.
19	W.	Laat toch de boosheid der goddeloozen een einde nemen. Psalm 7: 10.
20	Don.	Weest gij volmaakt, gelijk Uw Vader, die in de hemelen is, volmaakt is. Matth. 5: 48.
21	Vr.	Zou iets voor den Heer te wonderlijk zijn? Genesis 18: 14.
22	Zat.	Ik zie, dat gij een profeet zijt. Johannes 4: 19.
23	Zon.	O God, Uw weg is in het heiligdom. Psalm 77: 14.
24	M.	De Heer is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad. Jesaja 28: 29.
25	Din.	Waar geen wet is, daar is ook geen overtreding. Romeinen 4: 15.
26	W.	Wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt. Psalm 8: 5.
27	Don.	Vergadert U schatten in den hemel. Matth. 6: 19.
28	Vr.	Behoud U, om U levens wil. Genesis 19: 17.

GROTER GEBOUWEN EN MEER BEZIGHEID BIJ SUGDENS, BPT., "DE POPULAIRE MANUFAKTURIERS", PRETORIA.

Het beste Huis voor Heren Kleding is:

A. Savelkoul & Ko.

Hoek Markt- en Pretoriusstraten,

PRETORIA.

Altijd voorhanden een uitgebreide sortering Manskleren, Schoenen, Hemden, Onderkleren, etc., tegen de voordeligste prijzen.

Onze Specialiteit: Pakken op maat gemaakt, tegen billikste prijzen.

Telefoon 946. **Bus 811.**

Geen Beter Geschenk
dan een fraaie
Schilderij, Ets of Gravure.

Pas ontvangen: Een grote kollektie Hollandse, Engelse en Noorse **Etsen.**
OLIEVERF SCHILDERIJEN van Afrikaanse Artisten.
Prachtige Foto- en Schilderij Lijsten.
Breng een bezoek aan onze Kunst-Galerij.

E. SCHWEIKERDT,
Kerkstraat Centraal, PRETORIA.

		MAART.
1	Zat.	God is Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid. Johan. 4: 24.
2	Zon.	**1e Lijdensweek.** Vader, vergeef het hun, zij weten niet wat zij doen. Lucas 23: 34.
3	M.	Welgelukzalig zijn allen, die hem verwachten. Jesaja 30: 18.
4	Din.	Christus is voor ons gestorven, als wij nog zondaars waren. Rom. 5: 8. [Psalm 9: 19.
5	W.	De nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden.
6	Don.	Zalig zijn de zachtmoedigen, zij zullen het aardrijk beërven. Matth. 5: 5.
7	Vr.	God zal zich zelven een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon. Genesis 17: 8. [4: 32.
8	Zat.	Ik heb eene spijs om te eten, die gij niet weet. Johannes
9	Zon.	**2e Lijdensweek.** Vrouw! zie Uw zoon!—Zoon! zie Uwe moeder! Johannes 19: 26, 27.
10	M.	Zoekt in het boek des Heeren, en leest. Jesaja 34 : 16.
11	Din.	Door eenen mensch is de zonde in de wereld gekomen, en door de zonde de dood. Rom. 5: 12.
12	W.	Heere, gij zijt een helper geweest van den wees. Ps. 10: 14.
13	Don.	Niemand kan twee heeren dienen. Matth. 6: 24.
14	Vr.	Ik zal u behoeden, overal waar gij henen trekken zult. Genesis 28: 15.
15	Zat.	Heere kom af, eer mijn zoon sterft. Johannes 4: 49.
16	Zon.	**3e Lijdensweek.** Heden zult gij met mij in het paradijs zijn. Lucas 23: 43.
17	M.	Ik ben de Heer, dat is mijn naam. Jesaja 42: 8.
18	Din.	Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade meerder worde. Romeinen 6: 1.
19	W.	Des Heeren troon is in den hemel. Psalm 11: 4.
20	Don.	Zij niet bezorgd tegen den morgen. Matth. 6: 34.
21	Vr.	Ik zal u niet laten gaan, tenzij dat gij mij zegent. Genesis 32: 26.
22	Zat.	Wilt gij gezond worden. Johannes 5: 6.
23	Zon.	**4e Lijdensweek.** Mijn God! mijn God! waarom hebt gij mij verlaten. Matth. 27: 46.
24	M.	Zijt niet verbaasd, ik ben Uw God. Jesaja 41: 10.
25	Din.	De zonde zal over U niet heerschen. Romeinen 6: 14.
26	W.	Ik vertrouw op Uwe goedertierenheid. Psalm 13: 6.
27	Don.	Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt. Matth. 7: 1.
28	Vr.	Hoe zou ik dit een zoo groot kwaad doen, en zondigen tegen God. Genesis 39: 9.
29	Zat.	Zondig niet meer, opdat U niet wat ergers geschiedde. Johannes 5: 14.
30	Zon.	**5e Lijdensweek.** Mij dorst. Johannes 19: 28.
31	M.	Verstaat, dat Ik die ben, en dat voor mij geen God geformeerd is en na Mij geen zijn zal. Jesaja 43: 10.

DEKENS EN REISDEKENS BIJ

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

De Oude "MUTUAL."

BEGRIJPT GIJ VERZEKERING?

Sedert 1845 hebben verstandige Afrikaners voordeel getrokken uit de degelikheid, de grote winsten, en de absolute zekerheid van de Zuid-Afrikaanse "Mutual" polis. Duizende huisgezinnen in dit land getuigen vandaag voor de wijsheid en voorzorg van diegenen, die zekerheid kochten voor hun afhankeliken, tegen zeer geringe prijs. GIJ behoort alles hiervan te weten. Gij neemt onnodig risiko op U. Schrijf **voordat** er weer een jaar voorbij is, om biezonderheden en vrij advies aan

DE BESTUURDER

ZUID-AFRIKAANSE "MUTUAL" LEVENSVERZEKERING MAATSCHAPPIJ,

Postbus 5,

PRETORIA.

Opgericht 1845. **Fondsen boven £8,000,000.**

APRIL.

1	Din.	De bezoldiging der zonde is de dood. Romeinen 6: 23.
2	W.	Er is niemand, die goed doet, ook niet één. Psalm 14: 3.
3	Don.	Zalig zijn die hongeren en dorsten naar gerechtigheid: zij zullen verzadigd worden. Matth. 5: 6.
4	Vr.	Ik vrees God. Genesis 42: 18.
5	Zat.	Mijn Vader werkt tot nu toe, en ik werk ook. Joh. 5: 17.
6	Zon.	**6e Lijdensweek.** Het is volbracht. Johannes 19: 30.
7	M.	Ik zal mijn Geest op Uw zaad gieten en Mijn zegen op Uwe nakomelingen. Jesaja 4: 2.
8	Din.	De wet is heilig en het gebod is heilig. Romeinen 7: 12.
9	W.	Heeft iemand gezworen tot zijne schade, hij verandert het niet. Psalm 15: 4.
10	Don.	Zoekt en gij zult vinden. Matth. 7: 7.
11	Vr.	Al deze dingen zijn tegen mij. Genesis 42: 36.
12	Zat.	Onderzoekt de Schriften. Johannes 5: 39.
13	Zon.	**Palm Zondag.** Vader! in Uwe handen, beveel ik mijnen Geest. Lucas 23: 46.
14	M	Ik delg Uwe overtredingen uit als een nevel. Jesaja 44: 22.
15	Din.	Het bedenken des vleesches is de dood. Romeinen 8: 6.
16	W.	Bewaar mij o God, want ik betrouw op U. Psalm 16: 1.
17	Don.	Gaat in door de enge poort. Matth. 7: 13.
18	Vr.	**Goede Vrijdag.** Waarlijk deze mensch was rechtvaardig. Lucas 23: 47.
19	Zat.	Ik neem geene eer van menschen. Johannes 5: 41.
20	Zon.	**Paaschfeest.** Hij is opgestaan. Lucas 24: 6.
21	M.	Ik ben de Eerste en de Laatste. Openbaring 22 :13.
22	Din.	Wij zijn in hope zalig geworden. Romeinen 8: 24.
23	W.	Ik riep U aan, omdat gij mij verhoort, o God. Psalm 17 : 6.
24	Don.	Ik wil wordt gereinigd. Matth. 8: 3.
25	Vr.	Waarom hebt gij kwaad voor goed vergolden? Genesis 44: 5.
26	Zat.	Ik ben het, zijt niet bevreesd. Johannes 6: 20.
27	Zon.	De Heer is nabij allen, die Hem aanroepen. Psalm 145: 18.
28	M.	Zal ook het leem tot zijn formeerder zeggen: Wat maakt gij? Jesaja 45: 9.
29	Din.	Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus. Romeinen 8: 35.
30	W.	Gij Heere, doet mijne duisternis opklaren. Psalm 18: 29.

VRAAG PATRONEN VAN NIEUWMODIESE JAPONSTOFFEN.

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

OOST WEST
'n Thuis is 't
RESIDENTIE HOTEL
PRETORIA
SCHOEMANSTR. 185
Phone 02093 BUS 548
K.GROENEVELD EIGR.
THUIS BEST

Lezers worden vriendelijk verzocht toch vooral de Kerk Almanak te noemen wanneer zij aan adverteerders schrijven. Dit is zeer belangrijk en bevorderlijk voor de Almanak.

MEI.

1	Don.	Ga heen, u geschiede gelijk gij geloofd hebt. Matth. 8: 13.
2	Vr.	Ik ben die God, Uw Vaders God. Genesis 46: 3.
3	Zat.	Heere, Geef ons altijd dit brood. Johannes 6: 34.
4	Zon.	Zingt den Heer een nieuw lied. Psalm 96: 1.
5	M.	Is er ook een God behalve Mij? Jesaja 44: 8.
6	Din.	Wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds. Romeinen 12: 2.
7	W.	Het getuigenis des Heeren is gewis, den slechten wijsheid gevende. Psalm 19: 8.
8	Don.	Zoon, wees welgemoed, uwe zonden zijn U vergeven. Matth. 9: 2.
9	Vr.	Ik heb hunne smarten bekend. Exodus 4: 7.
10	Zat.	Die tot mij komt, zal ik geenszins uitwerpen. Johannes 5: 37.
11	Zon.	Laat ons knielen voor den Heer, die ons gemaakt heeft. Psalm 95: 6.
12	M.	Wend U naar mij toe en wordt behouden. Jesaja 45: 22.
13	Din.	De liefde zij ongeveinsd. Romeinen 12: 9
14	W.	De Heere vervulle al Uwe begeerten. Psalm 20: 6.
15	Don.	Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekeering. Matth. 9: 13.
16	Vr.	Gij zult bekennen, dat ik de Heere Uw God ben. Exodus 6: 6.
17	Zat	Ik ben het brood des levens. Johannes 6: 48.
18	Zon.	Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent. Psalm 89: 16.
19	M.	Wie heeft onze prediking geloofd. Jesaja 55: 1.
20	Din.	Volhardt in het gebed. Romeinen 12: 12.
21	W.	Ik zal mijne geloften betalen in tegenwoordigheid dergenen die Hem vreezen. Psalm 22: 26
22	Don.	Gij Zone Davids, ontferm u onzer. Matth. 9: 27.
23	Vr.	Laat mijn volk trekken, dat het mij diene Exodus 8: 1.
24	Zat.	Mijn vleesch is waarlijk spijs, mijn bloed is waarlijk drank. Johannes 6: 55.
25	Zon.	Heere, ik roep tot U den ganschen dag. Psalm 88: 10.
26	M.	Alle gij dorstigen komt tot de wateren. Jesaja 55: 1.
27	Din.	Tracht naar herbergzaamheid. Romeinen 12: 13.
28	W.	Gij zijt met mij. Psalm 23: 4.
29	Don.	**Hemelvaart.** Hij werd opgenomen, daar zij het zagen. Hand. 1: 9.
30	Vr.	Dit is Gods vinger. Exodus 8: 19.
31	Zat.	Wilt gij ook niet weggaan? Johannes 6 : 67.

KEURIGE MANTELS EN BONTEN BIJ

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

DE STANDARD

LEVENSVERZEKERING

:: MAATSCHAPPIJ ::

Opgericht 1825. Ingelijfd in 1910.

Fondsen bijna 14 Miljoen Pond.

Prospektus in 't Hollands.

Polissen in 't Hollands.

Korrespondentie in 't Hollands.

Hoofdkantoor voor Zuid-Afrika:

JOHANNESBURG (Winchester House).

Foon 1926. — P.Bus 5535.

Sekretaris: Mnr. E. S. KIMBER.

Vertegenwoordiger voor Pretoria en Ermelo Distrikt:

Mnr. J. N. ROTHCHILD.

JUNIE.

1	Zon.	Fen iegelik, die de naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden. Handeling 2: 21.
2	M.	Mijne wegen zijn hooger dan Uwe wegen. Jesaja 55: 9.
3	Din.	Tracht niet naar hooge dingen. Romeinen 12: 16.
4	W.	De aarde is des Heeren, mitsgaders hare volheid. P . 24: 1.
5	Don.	Zalig zijn de barmhartigen, hun zal barmhartigheid geschieden. Matth. 5 : 7.
6	Vr.	De Heere is rechtvaardig. Exodus 9: 10.
7	Zat.	Oordeelt een rechtvaardig oordeel. Johannes 7: 24.
8	Zon.	**Pinksterfeest.** Zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest. Hand. 2: 4.
9	M.	De hand des Heeren is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen. Jesaja 59: 1.
10	Din.	Overwint het kwade door het goede. Romeinen 12: 21.
11	W.	Heere, maak mij Uwe paden bekend. Psalm 25: 2.
12	Don.	De oogst is wel groot, maar de arbeiders weinige. Matth. 10: 37.
13	Vr.	Hoe lang weigert gij U voor mijn aangezicht te verootmoedigen. Exodus 10: 3.
14	Zat.	Zoo iemand dorst, die kome tot mij en drinke. Joh. 7: 37.
15	Zon.	Heere, aanschouw toch, wij allen zijn Uw volk. Jesaja 64: 9.
16	M.	Wie volharden zal tot het einde, zal zalig worden. Marcus 13: 18.
17	Din.	De liefde is de vervulling der wet. Romeinen 13: 10.
18	W.	Uwe goedertierenheid is voor mijne oogen. Psalm 26 : 3.
19	Don.	Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet. Matth. 10: 8.
20	Vr.	Er zal niet een klauw achterblijven. Exodus 10: 26.
21	Zat.	Nooit heeft een mensch gesproken, gelijk deze mensch. Johannes 7: 46.
22	Zon.	Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien. Jesaja 65: 1.
23	M.	Ik ben gevonden van degene, die mij niet zochten. Jesaja 65: 1.
24	Din.	Neemt elkander aan. Romeinen 15: 7.
25	W.	De Heere is mijn levenskracht, voor wien zou ik vervaard zijn. Psalm 27: 1.
26	Don.	Vreest niet, gij gaat vele musjes te boven. Matth. 10: 31.
27	Vr.	De Heere zal voor U strijden en gij zult stil zijn. Exodus 14: 14.
28	Zat.	Die mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen. Johannes 8: 12.
29	Zon.	De aarde zal vol zijn van de kennis des Heeren. Jesaja 11: 9.
30	M.	Terwijl zij nog spreken, zal Ik antwoorden. Jesaja 65 : 24.

PRACHTIGE KEUZE IN KOSTUUMS BIJ

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

Vruchtboomen

Van 1/- en hoger volgens bestelde hoeveelheid.

KOSTELOOS AFGELEVERD

bij uw naaste spoorwegstation op order van 50 bomen of meer.

Handelsmerk.

Voor Geïllustreerde Prijslijst in Engels en Hollands inhoudende termen, voorwaarden en volle biezonderheden (postvrij), schrijf aan

H. E. V. Pickstone & Broeder, Bpt.

P.K. SIMONDIUM, Kaap Provincie.

JULIE.

1	Din.	Het woord des kruises is ons, die behouden wordt, eene kracht Gods. 1 Korinthen 1: 17.
2	W.	De Heere heeft de stem mijner smeekingen gehoord. Psalm: 28: 6.
3	Don.	Zalig zijn de reinen van hart, zij zullen God zien. Matth. 5: 8.
4	Vr.	De Heere is mijn kracht en mijn lied. Exodus 15: 2.
5	Zat.	Dien, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt. 2 Korinthen 5: 21.
6	Zon.	Houdt sterk aan in het gebed. Koloss 4: 2.
7	M.	Uwe boosheid zal U kastijden, en Uwe afkeerigheden zullen U straffen. Jeremia 2: 19.
8	Din.	Wij prediken Christus, den gekruiste. 1 Korinthen 1: 23.
9	W.	Een oogenblik is er in Zijnen toorn, maar een leven in Zijne goedgunstigheid. Psalm 30: 6.
10	Don.	Mijn juk is zacht, mijn last is licht. Matth. 11: 30.
11	Vr.	Morgen zult gij des Heeren heerlijkheid zien. Exodus 16: 7.
12	Zat.	Indien gij in Mijn woord blijft, zoo zijt gij waarlijk mijne discipelen. Johannes 8: 31.
13	Zon.	Dit is de wil van God, Uwe heiligmaking. 1 Thessal. 4 : 3.
14	M.	Waarom twist gij tegen Mij? Jeremia 2: 29.
15	Din.	De Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods. 1 Korinthen 2: 10.
16	W.	In Uwe hand beveel ik mijnen geest. Psalm 31: 6.
17	Don.	Wie met mij niet is, die is tegen Mij. Matth. 12: 30.
18	Vr.	Waarom verzoekt gij den Heere. Exodus 17: 2.
19	Zat.	Een iegelijk, die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde. Johannes 8: 34.
20	Zon.	Bidt zonder ophouden. 1 Thess. 5 : 17.
21	M.	Ik zal u herders geven naar mijn hart . Jeremia 3: 15.
22	Din.	De geestelijke mensch onderscheidt alle dingen. 1 Korinthen 2: 15.
23	W.	Mijne zonde maakte ik U bekend. Psalm 32: 5.
24	Don.	Een profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland en in zijn huis. Matth. 13: 57.
25	Vr.	Gij zult den vreemdeling geenen overlast doen. Exodus 22: 21.
26	Zat.	Ik zoek mijne eere niet. Johannes 8: 50.
27	Zon.	Vertraagt niet in goeddoen . 2 Thesf. 3: 13.
28	M.	Vraagt naar de oude paden. Jeremia 6: 6.
29	Din.	Een iegelik zie toe, hoe hij bouwe. 1 Korinthen 3: 9.
30	W.	De aarde is vol van de goedertierenheid des Heeren. Psalm 33: 5.
31	Don.	Geeft gij hun te eten. Matth. 14: 16.

BEZOEK ONZE UITVERKOOP DEZE MAAND.—WINTERGOEDEREN WORDEN ZEER GOEDKOOP OPGERUIMD.

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

EEN GOEDE OOGST

hangt groteliks af van weersgesteldheid, tenzij de landen niet onder besproeiing zijn, doch Moderne Plaatsgereedschappen helpen zekerlik tot verkrijging van grotere en betere oogsten, en bovendien vergemakkeliken zij het werk, vandaar wordt een groter profijt gemaakt. Wij bieden een komplete reeks betrouwbare werktuigen aan, waaronder elk een nodig om het zaadbed gereed te maken, te planten, te schoffelen, en de oogst binnen te halen.

Malcomess' Modern Plaatsgereedschap

Ploegen:

"Little Chief" lichte 2-voor-ploeg, "Canadian Chief" medium gewicht 2-voor-ploeg, "Big Chief" 2- en 3-voor-ploeg, "South African Chief" Schotelploeg, 2-, 3- en 4-voor, "Flying Dutchman" 2- en 3-voor-ploeg, "Famous" en "Blue Bird" enkelvoor ploegen.

Kultivators:

Zig-Zag Eggen, Schoteleggen, alle maten, met of zonder uitgesneden schotels, Puntige Tandeggen, Mielieschoffelploegen, in verschillende grootten, met schoffels of schotels.

Planters:

"Planters Friend" 1-Rij Mielieplanter, "Champion" 2- en 3-rij Mielieplanter, "Monitor" Dubbelschijf Zaadboren, verschillende grootten, 1- en 2-Rij Katoenplanters.

Oogst-Machinerie:

Maaiers voor een en twee paarden Oogsters, Zelfbinders, Hooiharken, Op- en Afladers, enz.

Besproeiing:

"Samson" Dubbeltandrad Windmolens, Cylinders, Pompen, Onderdelen, Handpompen, enz.

MALCOMESS & CO., BEPT

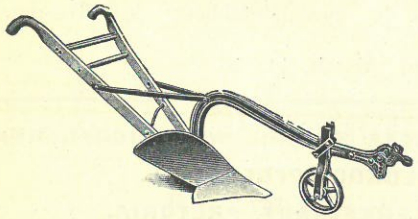

OOST LONDEN en DURBAN.

Vraag Katalogus.

AUGUSTUS.

1	Vr.	Zijt verre van valsche zaken. Exodus 23: 7.
2	Zat.	Ik ben het licht der wereld. Johannes 9: 5.
3	Zon.	Dat de ouderlingen, die wel regeeren, dubbele eer waardig geacht worden. 1 Tim. 5: 17.
4	M.	Ik zal u niet hooren. Jeremia 7: 16.
5	Din.	Zoo iemand den tempel Gods schendt, dien zal God schenden. 1 Kor. 3: 17.
6	W.	De Heere let op al de werken der menschenkinderen. Psalm 33: 15.
7	Don.	Zalig zijn de vreedzamen, zij zullen het aardrijk beërven. Matth. 5: 9.
8	Vr.	Dat niemand zijnen naaste verdrukke. Exodus 25: 17.
9	Zat.	Ik geloof Heere. Johannes 9: 38.
10	Zon.	Bidt voor ons, uwe voorgangers. Hebreeën 13: 18.
11	M.	Mijne verkwikking is in droefenis. Jeremia 8: 18.
12	Din.	Alles is Uwe. 1 Korinthen 3: 21.
13	W.	Onze ziel verbeidt den Heer. Psalm 33: 20.
14	Don.	Zijt goedsmoeds. Ik ben het, vreest niet. Matth. 14: 27.
15	Vr	De Heere Uw God strijdt voor ulieden. Deuter. 3: 22.
16	Zat.	Indien gij blind waart, zoo zoudt gij geene zonde hebben. Johannes 9: 41.
17	Zon.	Zijt daders des woords en niet alleen hoorders. Jacobus 1: 22.
18	M.	Een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom. Jeremia 9: 23.
19	Din.	Wij worden vervolgd en wij verdragen. 1 Korinthen 4: 12.
20	W.	Die den Heere vreezen hebben geen gebrek. Psalm 34: 10.
21	Don.	Indien de blinde den blinde leidt, zoo zullen ze beiden in de gracht vallen. Matth. 15: 14.
22	Vr.	Wacht U, dat gij den Heere niet vergeet. Deuter. 6: 12.
23	Zat.	Ik ben gekomen, opdat zij het leven en overvloed hebben. Johannes 10: 10.
24	Zon.	Naakt tot God, en Hij zal tot U naken. Jacobus 4: 8.
25	M.	Groot is Uw naam in mogendheid. Jeremia 10: 6.
26	Din.	Zuivert den ouden zuurdeesem uit. 1 Korinthen 5: 7.
27	W.	Velen zijn de tegenspoeden der rechtvaardigen: maar uit die alle redt hen de Heer. Psalm 34: 20.
28	Don.	Gods geboden zijn niet zwaar. 1 Johannes 5: 3.
29	Vr.	Gij zijt een heilig volk, den Heere Uwen God. Deuter. 7: 6.
30	Zat.	Ik ben de goede herder. Johannes 10: 14.
31	Zon.	Zie, ik sta aan de deur en ik klop. Openbaring 3 : 20.

KOOP UW HUISHOUDLINNEN BIJ

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

Iets dat Waard is te Eten:

"All Gold"

Jam

Zuid-Afrikaanse Vruchten.

Zuid-Afrikaanse Suiker.

Gemaakt te Paarl K.P.

door

H. JONES & Co.,

(Z.A.) Beperkt.

SEPTEMBER.

1	M.	Kastijdt mij Heer, doch met mate. Jeremia 10: 24.
2	Din.	Het is beter te trouwen dan te branden. 1 Korinthen 7 : 9.
3	W.	Ik ben Uw heil. Psalm 35: 3.
4	Don.	Zalig zijn die vervolgd worden, om der gerechtigheid wil. Matth. 5: 10.
5	Vr.	Den Heere, Uwen God zult gij navolgen. Deuter. 13: 4.
6	Zat.	Mijne schapen hooren mijne stem. Johannes 10: 27.
7	Zon.	Mijne genade is U genoeg. 2 Korinthen 12: 9.
8	M.	O, Heere, gij zijt mijne Sterkte. Jeremia 16: 19.
9	Din.	Murmureert niet. 1 Korinthen 10: 10.
10	W.	Doe mij recht naar Uwe gerechtigheid, o Heere, mijn God. Psalm 35: 24.
11	Don.	Heere help mij Matth. 15: 25.
12	Vr.	De armen zal niet ophouden, in het midden des lands. Deut. 15. 11.
13	Zat.	Ik en de Vader zijn één. Johannes 10: 30.
14	Zon.	Die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaien. 2 Kor. 9: 6.
15	M.	O Heere, allen, die U verlaten zullen beschaamd worden. Jeremia 17: 13.
16	Din.	Weest mijne navolgers. 1 Korinthen 11: 1.
17	W.	Bij U is de fontein des levens. Psalm 36: 10.
18	Don.	Wat zal een mensch geven tot lossing zijner ziel. Matth. 16: 26.
19	Vr.	De Heere maakt arm en maakt rijk. 1 Samuel 2: 7.
20	Zat.	Heere, waart gij hier geweest, zoo ware mijn broeder niet gestorven. Johannes 11: 21.
21	Zon.	Wij kennen ten deele. 1 Korinthen 13: 9.
22	M.	Mijn volk heeft mij vergeten. Jeremia 18: 15.
23	Din.	IJvert naar de beste gaven. 1 Korinthen 12: 13.
24	W.	De rechtvaardige ontfermt zich en geeft. Psalm 37: 21.
25	Don.	De Zoon des menschen is gekomen om zalig te maken, dat verloren was. Matth. 18: 11.
26	Vr.	Spreek Heere, Uw knecht hoort. 1 Samuel 3: 10.
27	Zat.	Ik ben de opstanding en het leven. Johannes 11: 25.
28	Zon.	Die meent te staan, zie toe dat hij niet valle. 1 Korinthen 10: 12.
29	M	Heere, gij zijt mij te sterk geweest. Jeremia 20: 7.
30	Din.	De liefde is niet afgunstig. 1 Korinthen 13: 4.

PARASOLS, PARAPLUIES EN REGENMANTELS BIJ

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

De Vooruitstrevende Boer

ZIET IN DE EERSTE PLAATS TOE DAT ZIJN

Irrigatie Siesteem,

Dammen, Saailo's,

Schuren, enz., enz.

in goede orde zijn.

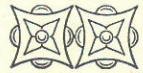

HET BESTE ADRES voor BETON (Concrete)

KONSTRUKTIES van bovenstaande, als ook van

Rondavels en Gebouwen van enige soort is:

J. V. Holland & Co.,

INGENIEURS, MIJN- EN GOEVERNEMENTS KONTRAKTERS, ALGEMENE HANDELAARS EN KOMMISSIE AGENTEN.

85-91 Winchester House, Loveday Str., Johannesburg.

Postbus 5907. Telefoon 3452. Tel. Adres: "Mozorient," Joh'burg.

OCTOBER.

1	W.	Heere, straf mij niet in Uwen toorn. Psalm 38 : 2.
2	Don.	Wie kan dan zalig worden? Matth. 19 : 25.
3	Vr.	Tot hiertoe heeft de Heere ons geholpen. 1 Samuel 7 : 12.
4	Z t	De Meester is daar en Hij roept U. Johannes 11 : 28.
5	Zon.	Het woord van Christus wone rijkelik in U. Koloss. 3 : 6.
6	M.	Wie heeft in des Heeren raad gestaan. Jeremia 23 : 18.
7	Din.	Wij profeteeren ten dele. 1 Korinthen 13 : 9.
8	W.	Men brengt bijeen, men weet niet, wie het naar zich nemen zal. Psalm 39 : 7.
9	Don.	Wie onder U zal willen groot worden, zij uw dienaar. Matth. 20 : 27.
10	Vr.	Ziet hoe groote dingen de Heere bij U gedaan heeft. 1 Samuel 12 : 24.
11	Zat.	Zoo gij gelooft, zult gij de heerlijkheid Gods zien. Johannes 11 : 40.
12	Zon.	Gij zijt duur gekocht. 1 Korinthen 6 : 20.
13	M.	Gij hebt mij getuchtigd. Jeremia 31 : 18
14	Din.	Waakt, staat in het geloof. 1 Korinthen 16 : 13.
15	W.	Gij, mijn God hebt uwe wonderen aan ons vele gemaakt. Psalm 40 : 6.
16	Don.	Heere, dat onze oogen geopend worden. Matthr. 20 : 33.
17	Vr.	Gehoorzamen is beter dan slachtoffer. 1 Samuel 15 : 22.
18	Zat.	De arme hebt gij altijd met U. Johannes 12 : 8.
19	Zon.	Laat u met God verzoenen. 2 Korinthen 4 : 20.
20	M.	Ik zal mijne wet in hun binnenste geven. Jeremia 31 : 33.
21	Din.	Gijlieden zijt onze brief. 2 Korinthen 3 : 2.
22	W.	Gij Heere, wees mij genadig en richt mij op. Psalm 41 : 11.
23	Don.	Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Matth. 22 : 14.
24	Vr.	De Heere ziet het hart aan. 1 Samuel 16 : 7.
25	Zat.	Heer, wij wilden Jezus wel zien. Johannes 12 : 21.
26	Zon.	O Heere, hoor mijn gebed. Psalm 102 : 2.
27	M.	Zou mij eenig ding te wonderlijk zijn. Jeremia 32 : 27.
28	Din.	Waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid. 2 Korinthen 3 : 17.
29	W.	O, mijne ziele, wat zijt gij onrustig in mij. Psalm 42 : 6.
30	Don.	Eén is Uw meester, n.l. Christus. Matth. 23 : 10.
31	Vr.	**Hervorming.** En God zeide: "Daar zij licht"'. Genesis 1 : 3.

EEN KEURIGE SELEKTIE DAMES- EN KINDERHOEDEN BIJ

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

SAMMEL BROS.

BEPERKT.

OOST LONDEN.

Alleen Verkopers van Wol

Behandeling van Scheersels een Specialiteit.

Ruime Geldelike Voorschotten op WOL en BOKHAAR.

De Laatste Kabeladviezen steeds ter hand.

RUIME en GOEDVERLICHTE WINKELS.

Wij behandelen HUIDEN en VELLEN Zonder Onkosten.

Tel. Adres: "Sammelonia".

Bankreferentie: Nationale Bank van Z.Afrika, Bpt.

NOVEMBER.

1	Zat.	Zoo iemand mij dient, de Vader zal hem eeren. Joh. 12: 26.
2	Zon.	Loof den Heere, mijne ziele en al wat binnen in mij is, zijnen Heiligen Naam. Psalm 103: 1.
3	M.	Ik zal hem tot een God zijn. Jeremia 32: 38.
4	Din.	Wij hebben dan altijd goeden moed. 2 Korinthen 5: 6.
5	W.	Zend Uw licht en Uwe waarheid, dat die mij leiden. Psalm 43: 3. [Matth. 22: 32.
6	Don.	God is niet een God der dooden, maar der levenden.
7	Vr.	De Heere zij tussen mij en tussen U. 1 Samuel 20: 42.
8	Zat.	Vader, verheerlijk Uwen naam. Johannes 12: 28.
9	Zon.	De Sabbath is gemaakt om den mensch. Marcus 2: 27.
10	M.	Ik zal mij over hen verblijden, dat ik hen weldoe. Jeremia 32: 40.
11	Din.	Laat ons onszelven reinigen van alle besmetting des vleesches. 2 Korinthen 7: 1. [Psalm 46: 2.
12	W.	God is krachtiglijk bevonden een hulp in benauwdheden.
13	Don.	Wie volharden zal tot het einde zal zalig worden. Matth. 24: 13. [10: 12.
14	Vr.	De Heere nu doe wat goed is in zijne oogen. 2 Samuel
15	Zat.	Ik weet, dat zijn gebod het eeuwige leven is. Johannes 12: 50. [Psalm 104: 34.
16	Zon.	Mijne overeendenking van den Heere zal zoet zijn.
17	M.	Ik ben moede van mijn zuchten. Jeremia 45: 3.
18	Din.	God is machtig alle genade te doen overvloedig zijn in U. 2 Korinthen 9: 8.
19	W.	God regeert over de Heidenen. Psalm 47: 9.
20	Don.	Niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt. Matth. 26: 39.
21	Vr.	Gij zijt die man. 2 Samuel 12: 7.
22	Zat.	Indien ik U niet wassche, gij hebt geen deel met mij. Johannes: 13: 8.
23	Zon.	Ik heb met mijne lippen verteld, al de rechten Uws monds. Psalm 119: 13.
24	M.	Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijne jeugd draagt. Klaaglied van Jeremia 3: 27.
25	Din.	Gode zij dank voor zijne onuitsprekelijke genade. 2 Korinthen 9: 15.
26	W.	God zal ons geleiden tot de dood toe. Psalm 48: 15.
27	Don.	De geest is wel gewillig, maar het vleesch is zwak. Matth. 26: 39.
28	Vr	Zullen wij het goede van God ontvangen, en het kwade niet. Job 2: 10.
29	Zat.	Wie mij ontvangt, die ontvangt Hem, die mij gezonden heeft. Johannes 13: 20.
30	Zon.	**1e Advent.** Ziet mijn knecht, welken ik ondersteun. Jesaja 42: 1.

BLOESES IN DE LAATSTE STIJL BIJ

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

Het beste Adres voor:

TUIN EN :: ::

BLOEMZADEN.

Vruchtbomen, Rozen, en enige soort Planten.

Van der Wal & Reesse,

417, KERKSTRAAT, OOST,

PRETORIA.

Postbus 96. **Telefoon 186.**

Lezers worden vriendelijk verzocht toch vooral de Kerk Almanak te noemen wanneer zij aan adverteerders schrijven. Dit is zeer belangrijk en bevorderlijk voor de Almanak.

DECEMBER.

1	M.	Ik zal naar mijne schapen vragen. Ezechiël 34: 11.
2	Din.	Als ik zwak ben, dan ben ik machtig. 2 Korinthen 12: 10.
3	W.	De mensch zal in zijn sterven, niet met al medenemen. Psalm 49 : 18.
4	Don.	Hij zal zijn volk zalig maken van hunne zonden. Mattheus 1: 21.
5	Vr.	Wie zal een reine geven uit een onreine . Job 14: 4.
6	Zat.	Hieraan zullen zij erkennen, dat gij mijne discipelen zijt, zoo gij liefde hebt onder elkander. Joh. 13: 35.
7	Zon.	**2e Advent.** Zalig zijn de oogen, die zien hetgeen gij ziet. Lucas 10: 23.
8	M.	Gij zijt te rein van oogen, dan dat gij het kwade zoudt kunnen zien. Habakuk 1: 13.
9	Din.	Leeft in vrede. 2 Korinthen 13: 11.
10	W.	Al het gedierte des wouds is Mijne. Psalm 50: 10.
11	Don.	Bekeert U, het koningrijk der hemelen is nabij gekomen. Matth. 4: 17.
12	Vr.	Van het kwade te wijken is verstand. Job. 28: 28.
13	Zat.	Ik ben de weg, de waarheid, en het leven. Johannes 14 : 6.
14	Zon.	**3e Advent.** Wat zal toch dit kindeke wezen. Lucas 1: 66.
15	M.	Een bedriegelijke weegschaal is den Heere een gruwel. Spreuk. 11: 1.
16	Din.	Wij zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije. Galaten 4: 31.
17	W.	Zie ik ben in ongerechtigheid geboren. Psalm 51: 7.
18	Don.	Brengt vruchten voort, der bekeerig waardig. Matth. 3: 8.
19	Vr.	Een zacht antwoord keert de grimmigheid af. Spr. 15 : 1.
20	Zat.	Zoo gij iets begeeren zult in mijnen naam, ik zal het doen. Johannes 14: 14.
21	Zon.	**4e Advent.** Zijns koningrijks zal geen einde zijn. Lucas 1: 33.
22	M.	Die het Woord veracht zal verdorven worden. Spreuken 13: 13.
23	Din.	Wij zijn zijn maaksel. Ephese 2: 10.
24	W.	Heer open mijne lippen, zoo zal mijn mond Uw lof verkondigen. Psalm 51 : 17.
25	Don.	**Kerstfeest.** Zij zal een Zoon baren. Matth. 1: 21.
26	Vr.	Het woord is vleesch geworden. Johannes 1: 14.
27	Zat.	Ik zal u geene weezen laten. Johannes 14: 18.
28	Zon.	Mijne oogen hebben Uwe zaligheid gezien. Lucas 2: 30.
29	M.	Ik, de Heer wordt niet veranderd. Maleachi 3 : 6.
30	Din.	Die rijk willen worden, vallen in verzoeking. 2 Tim. 6: 9.
31	W.	Loof den Heere mijne ziel en vergeet geene van zijne weldaden. Psalm 103 : 2.

BRENG DE KINDEREN OM ONZE GROTE UITSTALLING VAN SPEELGOED EN DERGELIJKE TE ZIEN.

SUGDENS, BPT., 270 KERKSTRAAT, PRETORIA.

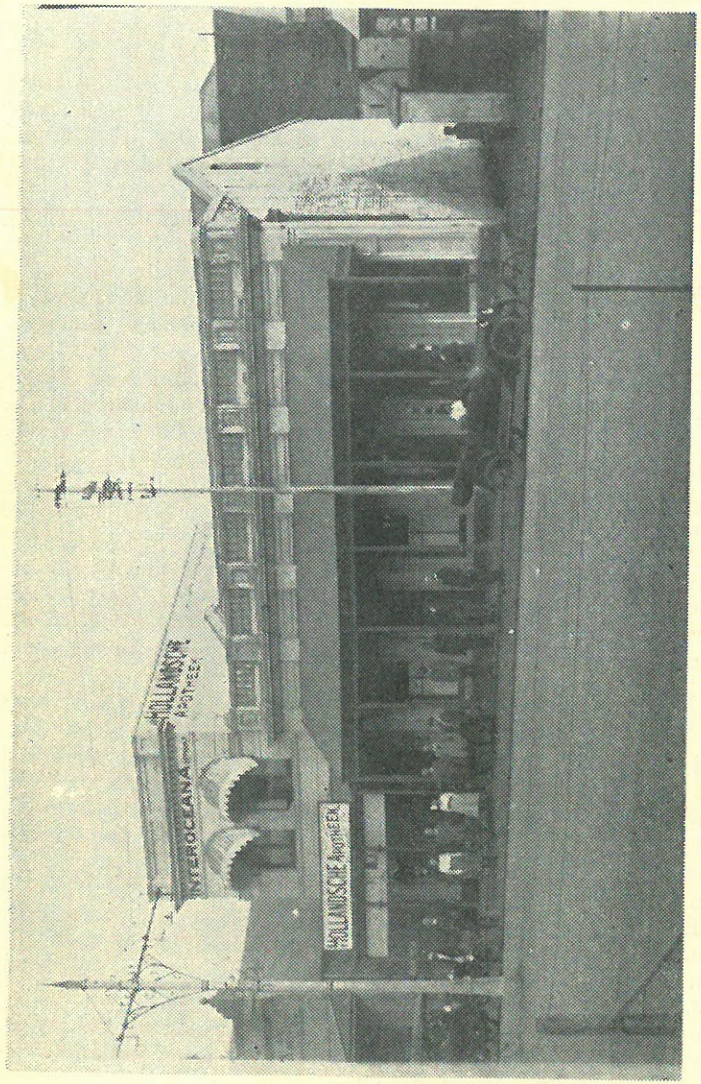

MEN LEZE ADVERTENTIE OP VOLGENDE PAGINA. DIT ZIJN DE WELBEKENDE GEBOUWEN VAN DE HOLLANDSE APOTHEEK, BIJ ZO VELE VAN ONZE LEZERS WELBEKEND, OOK UIT DE ZO GOEDE VOOR-OORLOGSE DAGEN.

ZIEK EN GEEN DOKTER,

GEEN RAAD WETEND

ZONDER MEDICIJNEN

ARM

JARENLANG GESUKKEL

WERK ONMOGELIK

GEEN GELD VOOR DOKTER.

WAAROM NIET

De Hollandse Apotheek,

Bus 186, Marktplein, Pretoria.

Medicijnen voor alle kwalen per post en spoor naar alle plaatsen.

Eerste klas behandeling.

Het beste adres.

Brieven worden nauwkeurig beantwoord.

Orders dadelik uitgevoerd.

WEET:

Het adres van een goede Apotheek is veel waard voor iedereen die buiten woont.

IS U AL BIJ ONS BEKEND?

Predikanten behoren te begrijpen dat

DRONKENSCHAP

even zeer te wijten is aan

Slechte Kwaliteit als **Buitensporige Hoeveelheid.**

Vuile spiritualiën van laag gehalte, vol onzuiverheden zullen een man doden naar lichaam en ziel; geen enkele dokter zal ze aanbevelen.

De Hoofdgeneesheer van het grote Zuidafrikaanse Hospitaal te Richmond schrijft:—

Uw **COMMANDO BRANDEWIJN** heeft totale bevrediging gegeven; gelieve nog 30 kisten te zenden.

Alle militaire hospitalen gebruiken tans

COMMANDO

omdat ze gemaakt is met perfekte machinerie en methoden welke de **schadelike onzuiverheden** verwijdert.

JANUARIE, 31 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 2, Nieuwe Maan, 10,24 v.m. 9, Eerste Kwartier, 0,55 n.m. 16, Volle Maan, 10,44 v.m. 24, Laatste Kwartier, 6,22 v.m.	Zons opg. (Spoorweg-tijd.)	Zons ond. (Spoorweg-tijd.)
			u m.	u.m.
W	1	Verschijning van de Almanak der Ned Herv. Kerk, 1907.	5 19	7 3
D	2		5 19	7 3
V	3		5 20	7 3
Z	4	Remonstranten door de Dortse Synode veroordeeld, 1619.	5 20	7 3
Z	5		5 21	7 3
M	6	Eerste dienst in de eerste kerk te Kaapstad, 1704.	5 22	7 3
D	7		5 23	7 4
W	8		5 24	7 4
D	9	Ds. P. van Drimmelen bevestigd te Pietersburg, 1915.	5 25	7 4
V	10		5 25	7 4
Z	11	Afscheiding van de Gereformeerde kerk in Z. A., 1859.	5 26	7 4
Z	12	Ds. J. J. Kuhn bevestigd te Zwartruggens, 1916.	5 27	7 4
M	13		5 28	7 4
D	14	Inwijding van de Herv. kerk te Wolmaransstad, 1911.	5 29	7 4
W	15		5 30	7 4
D	16	De Dortse Leerregels plechtiglik in de kerk te Dordrecht afgelezen, 1619	5 30	7 4
V	17	Eerste Algemene Vergadering in Kaapstad, 1747.	5 31	7 4
Z	18		5 32	7 4
Z	19		5 33	7 4
M	20		5 34	7 4
D	21	Inzegening v. Ds. H. C M. Fourie te Bronkhorstspruit, '11	5 34	7 4
W	22		5 35	7 4
D	23		5 35	7 3
V	24		5 36	7 3
Z	25		5 37	7 2
Z	26		5 38	7 2
M	27		5 39	7 2
D	28		5 39	7 1
W	29		5 40	7 1
D	30		5 40	7 1
V	31		5 41	7 0

Heeft U Meubelen Nodig ?

Zo ja, zult U het de moeite waard vinden een bezoek te brengen of te schrijven aan

NORMAN SPENCER & NORTON,

Komplete Huismeubilering,

241 KERKSTRAAT . . PRETORIA.

WIJ HEBBEN PRACHTIGE VOORRADEN MEUBELEN, LINOLEUMS, LEDIKANTEN, BEDDEGOED, KARPETTEN, GORDIJNEN, GLASWAREN, AARDEWERK, ENZ.

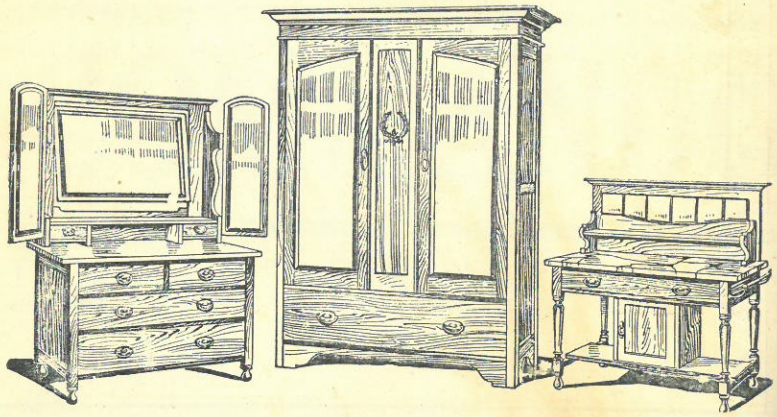

De Beste Kwaliteit in Transvaal.

FEBRUARIE, 28 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 1, Nieuwe Maan, 1,7 v.m. 7, Eerste Kwartier, 8,52 n.m. 15, Volle Maan, 1,38 v.m. 23, Laatste Kwartier, 3,48 v.m.	Zons opg. Spoorweg-tijd. u m.	Zons ond. Spoorweg-tijd. u m
Z	1		5 42	7 00
Z	2		5 43	6 59
M	3		5 44	6 58
D	4		5 45	6 58
W	5		5 46	6 57
D	6	Kerk te Heilbron ingewijd, 1916.	5 46	6 57
V	7		5 47	6 56
Z	8		5 47	6 56
Z	9		5 48	6 55
M	10		5 49	6 54
D	11		5 49	6 54
W	12		5 50	6 53
D	13		5 51	6 52
V	14		5 51	6 52
Z	15		5 52	6 51
Z	16		5 53	6 50
M	17		5 53	6 50
D	18	Martin Luther gestorven, 1546	5 54	6 49
W	19		5 55	6 48
D	20		5 56	6 47
V	21	Ds. C. W. du Toit geboren, 1842.	5 57	6 46
Z	22		5 57	6 45
Z	23		5 57	6 44
M	24	Inwijding van het Ned. Herv. Kerkgebouw te Potchefstroom, 1866.	5 58	6 43
D	25	Inwijding van het Ned. Herv. Kerkgebouw te Pretoria, 1905.	5 58	6 43
W	26		5 59	6 42
D	27	Slag van Amajuba, 1881. Stichting der gemeente Johannesburg, 1895.	6 0	6 41
V	28		6 0	6 40

A. R. GLEN,

Piano- en Orgel-Magazijn.

Postbus 723. **Telefoon 619.**

Kerkstraat, Pretoria.

ENIG AGENT.

Deze prachtige Instrumenten zijn gemaakt spesiaal voor het Transvaalse Klimaat en zijn ten volle gegarandeerd voor een tijdperk van zes jaar.

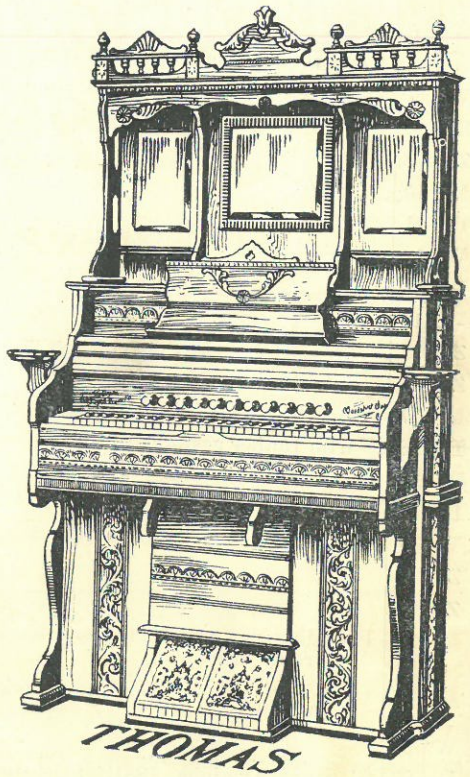

PRACHTIG GERK MODEL
in fraaie Eikenhouten kast.

19 Registers.

THOMAS ORGELS hebben de beste reputatie.
Schrijf vandaag om biezonderheden.

THOMAS ORGELS.

GE-ILLUSTREERDE PRIJSLIJST GRATIS TOEGEZONDEN OP AANVRAGE AAN DE

Enig Agent

A. R. GLEN : : PRETORIA.

MAART, 31 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 2, Nieuwe Maan, 1,11 n.m. 9, Eerste Kwartier, 5,14 v.m. 16, Volle Maan, 5,41 n.m. 24, Laatste Kwartier, 10,34 v.m. 31, Nieuwe Maan, 11.5 n.m.	Zons opg. Spoorweg-tijd. u.m.	Zons ond. Spoorweg-tijd. u m.
Z	1		6 1	6 39
Z	2		6 1	6 38
M	3		6 2	6 37
D	4		6 3	6 36
W	5	Hoeksteenlegging van het Hervormde Kerkgebouw te Ermelo, 1910.	6 3	6 35
D	6		6 4	6 34
V	7	Ds. P. van Drimmelen bevestigd te Zeerust, 1907.	6 4	6 33
Z	8		6 5	6 32
Z	9		6 5	6 31
M	10		6 6	6 30
D	11		6 6	6 29
W	12		6 7	6 28
D	13		6 7	6 26
V	14		6 8	6 25
Z	15		6 8	6 25
Z	16		6 9	6 24
M	17		6 9	6 23
D	18		6 10	6 22
W	19		6 10	6 21
D	20		6 11	6 20
V	21		6 11	6 18
Z	22		6 12	6 17
Z	23		6 12	6 16
M	24		6 13	6 15
D	25		6 13	6 14
W	26		6 14	6 13
D	27		6 14	6 12
V	28	Kerk te Ventersdorp ingewijd. 1913.	6 15	6 11
Z	29		6 15	6 10
Z	30		6 15	6 9
M	31		6 16	6 8

STANDARD BANK

van Zuid-Afrika, Bpt.

Gevestigd 1862.

Bankiers voor het Goevernement van de Unie van Zuid Afrika in de Kaap Provinsie, voor het Imperiale Goevernement in Zuid Afrika; en voor de Administratie van Rhodesië.

Voltekend Kapitaal **£6,194,100**

Gestort Kapitaal **£1,548,525**

Reserve Fonds **£2,000,000**

HOOFDKANTOOR IN AFRIKA --- KAAPSTAD.

Hoofd Kantoor: 10, CLEMENTS LANE, LOMBARD STREET, LONDON, E.C.

Algemene Bestuurder: Hector Mackenzie.
Plaatsvervangend Algemene Bestuurder: J. P. Gibson.
Assistent Algemene Bestuurder: Noel Jennings.

New York Agentschap:—No. 68, WALL STREET.

Over 250 Takken en Agentschappen

in de Unie van Zuid Afrika, Rhodesia, Nyasaland, Oost Afrika Proktektoraat, Uganda, Portugees Oost Afrika, Zuid West Afrika Protektoraat en het bezette gebied bekend als Duits Oost Afrika.

De Bank heeft Agenten en Korrespondenten over geheel Europa, Amerika, Kanada, Australië, Indië, China, Japan en het Verre Oosten in 't algemeen.

De beambten der Bank zijn gehouden de transakties van kliënten geheim te houden.

APRIL, 30 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 7, Eerste Kwartier, 2,30 n.m 15, Volle Maan, 10,25 v.m. 23, Laatste Kwartier, 1,21 n.m. 30, Nieuwe Maan, 7,30 v.m.	Zons opg. Spoorweg-tijd. u.m.	Zons ond. Spoorweg-tijd. u m.
D	1	Dr. J. H. Greyvensteijn, Professor aan de Kweek-school, 1917.	6 16	6 7
W	2		6 17	6 5
D	3		6 17	6 4
V	4		6 17	6 3
Z	5		6 18	6 3
Z	6	Van Riebeek geland in Tafelbaai, 1652.	6 18	6 2
M	7		6 19	6 1
D	8		6 19	6 0
W	9		6 20	5 59
D	10		6 20	5 58
V	11		6 21	5 56
Z	12	Inwijding van het Hervormde Kerkgebouw te Bronkhorstspruit, 1913.	6 21	5 55
Z	13		6 22	5 54
M	14		6 22	5 53
D	15		6 23	5 52
W	16	Ds. van Warmelo als Hervormde predikant ingezegend. Potchefstroom, 1864.	6 23	5 51
D	17	Martin Luther voor Rijksdag te Worms, 1521. Ds. M. J. Goddefroy Emeritus, 1917.	6 23	5 50
V	18		6 24	5 50
Z	19		6 24	5 49
Z	20	Ds P. J. Eberson bevestigd te Lichtenburg 1918. Hoeksteenlegging van het Hervormde Kerkgebouw te Chrissiesmeer, 1892.	6 25	5 48
M	21	Ds. van Warmelo te Heidelberg overleden, 1892.	6 25	5 47
D	22		6 26	5 46
W	23	Kerkeraad van de Herv. Gem. Witfontein besluit niet te verenigen, 1886.	6 26	5 45
D	24		6 27	5 45
V	25	Protest van de Hervormers te Spiers, 1592.—Vandaar "Protestanten."	6 27	5 44
Z	26		6 28	5 43
Z	27		6 28	5 42
M	28		6 29	5 41
D	29		6 29	5 40
W	30		6 30	5 40

Foto's Vergroot tot Levensgrootte

VOOR

40/-

MET PRACHTIGE LIJST EN GLAS, GEHEEL KOMPLEET EN GOED VERPAKT NAAR UW NAASTE STATIE GEZONDEN.

Betaalbaar bij Aflevering.

2 Personen op 1 Vergroting 5/- ekstra.

Tevredenheid Gewaarborgd.

Zend Foto, met vermelding van volledig Postadres en naaste Statie aan:

HALLIS & CO.,

Mainstraat, Port Elizabeth, K.P.

Bestaat sinds 26 jaar.

MEI, 31 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 7, Eerste Kwartier, 1,34 v.m. 15, Volle Maan, 3,1 v.m. 23, Laatste Kwartier, 0,4 v.m. 29, Nieuwe Maan, 3.12 n.m.	Zons opg. Spoorweg-tijd. u.m.	Zons ond. Spoorweg-tijd. u.m.
D	1	Eerste dienst der Hervormden in Wolmaransstad, 1892.	6 30	5 39
V	2		6 31	5 38
Z	3	Dr. J. H. Greyvensteyn te Pretoria bevestigd, 1914.	6 31	5 37
Z	4		6 32	5 36
M	5		6 32	5 35
D	6		6 33	5 34
W	7	Ds. J. J. Kuhn te Krugersdorp bevestigd, 1909.	6 33	5 33
D	8	Gemeente Memel gesticht, 1915.	6 34	5 32
V	9		6 34	5 32
Z	10		6 35	5 32
Z	11		6 35	5 31
M	12	Eerste Doop en Avondmaal in Z.Afrika door Ds. G. Bakkerus, 1652.	6 36	5 31
D	13		6 36	5 30
W	14		6 37	5 30
D	15	"De Hervormer" uitgekomen, 1909.	6 37	5 29
V	16		6 38	5 29
Z	17		6 38	5 29
Z	18		6 39	5 28
M	19		6 40	5 28
D	20	Vertrek van Ds. van Warmelo naar Holland, 1873.	6 40	5 27
W	21	Erasmus Smit, Leeraar bij de Voortrekkers, 1837.	6 41	5 27
D	22	De nieuwe Psalmen voor 't eerst gezongen in Kaapstad, 1775.	6 41	5 26
V	23		6 42	5 26
Z	24		6 42	5 25
Z	25		6 43	5 25
M	26		6 43	5 24
D	27	Calvijn overleden, 1564.	6 44	5 24
W	28		6 44	5 24
D	29	Sluiting van de Dortse Synode, 1619.	6 45	5 24
V	30		6 45	5 23
Z	31		6 45	5 23

De Constantia Wijnhandel
VAN
HENRI HILHORST

Constantia Gebouwen. **266 Kerkstraat Centraal,**

PRETORIA.

Postbus 484. **Telefoon 501.**

Telegrammen: "HILHORST".

is sinds 1897 de beproefde bezigheid voor

NACHTMAALWIJN

in kisten van 12 bottels, **25/-, 30/-** en **32/6** per kist.

Voor de Ziekenkamer

houden wij **Langberg** (Rood of Wit) of **Invalide Port** (voor Kranken en Herstellenden), **9/-** per gallon, **40/-** per 5 gallon vaatje.

CONSTANTIA BRANDEWIJN

Zacht. Zuiver. Versterkend.

6/- per bottel. **27/6** per gallon. **125/-** per 5 gallon vaatje.

Voor de aanstaande

TROUWPARTIJ

SPARKLING MOSELLE

(Kaapse Champagne)

6/- per bottel. **68/-** per kist.

JUNIE, 30 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 5, Eerste Kwartier, 2,22 n.m. 13, Volle Maan, 6,28 n.m. 21, Laatste Kwartier, 7,33 v.m. 27, Nieuwe Maan, 10,53 n.m.	Zons opg.	Zons ond.
			Spoorweg-tijd.	
			u.m.	u m.
Z	1		6 46	5 23
M	2		6 46	5 23
D	3	Ouderling G. J. Engelbrecht, L.T.V., (Standerton), aan kogelwonden overleden, 1901	6 46	5 23
W	4	Ds. J. van Belkum bevestigd te Rustenburg, 1891.	6 47	5 23
D	5	Uitspraak van het Hooggerechtshof inzake het Kerkgebouw te Trichardsfontein, 1893.	6 47	5 23
V	6	Gemeente Humpata gesticht 1910 door Ds. P. van Drimmelen.	6 48	5 23
Z	7		6 48	5 23
Z	8		6 49	5 23
M	9		6 49	5 23
D	10		6 50	5 23
W	11	Ds. G. W. Smits komt te Kaapstad aan, 1863.	6 50	5 23
D	12		6 50	5 23
V	13	Kerk te Ermelo ingewijd, 1910.	6 50	5 23
Z	14		6 51	5 23
Z	15	Verlating van Schoemansdal, 1867.	6 51	5 23
M	16		6 51	5 23
D	17		6 51	5 24
W	18	Ds. F. S. du Toit, van Ventersdorp, gestorven, 1914.	6 52	5 24
D	19		6 52	5 24
V	20		6 52	5 24
Z	21		6 53	5 24
Z	22		6 53	5 24
M	23		6 53	5 25
D	24		6 53	5 25
W	25		6 53	5 25
D	26		6 54	5 25
V	27		6 54	5 25
Z	28		6 54	5 26
Z	29		6 54	5 26
M	30		6 55	5 26

SALAMANDER Brand

Assurantie Maatschappij

LAAGSTE KOMPETITIE TARIEVEN.

Onze Polissen dekken ook enige schade aangericht door **Weerlicht,** onverschillig of daarbij brand ontstond of niet.

Polissen uitgereikt in een der **beide Landstalen** al naar verkiezing van de geassureerde.

Schaden worden prompt geregeld en betaald door de ondergetekende gevolmachtigde Hoofd-Agenten voor Transvaal.

Schrijf ons voor verdere biezonderheden.

TAYLOR & GEERLING,

29 KERKPLEIN, PRETORIA, P.K. Bus 738.

Tudor Apotheek,

BEPERKT.

PRETORIA.

Postbus 167. Telefoon 100. Telegr. Adres: "Tudor Pharmacy".

Het beste van alles is in deze winkel verkrijgbaar. DROGERIJEN, CHEMIKALIEN, PATENT- EN EIGENDOMS MEDICIJNEN, TOILET ARTIKELEN EN BENODIGDHEDEN, HOLLANDSE MEDICIJNEN, enz.

Wij maken een specialiteit van orders per post. Alle orders worden op de dag van ontvangst toegezonden.

KORRESPONDENTIE VERZOCHT.

JULIE, 31 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 5, Eerste Kwartier, 5,17 v.m. 13, Volle Maan, 8,2 v.m. 20, Laatste Kwartier, 1,3 n.m. 27, Nieuwe Maan, 7,21 v.m.	Zons opg. Spoorweg-tijd. u.m.	Zons ond. Spoorweg-tijd. u.m.
D	1		6 55	5 26
W	2		6 55	5 27
D	3		6 55	5 27
V	4		6 55	5 27
Z	5		6 55	5 28
Z	6		6 55	5 28
M	7	Johannes Huss verbrand, 1415.	6 55	5 28
D	8	Gemeente Bloemhof gesticht 1916.	6 55	5 29
W	9		6 54	5 29
D	11	Calvijn geboren, 1509.	6 54	5 29
V	10		6 54	5 30
Z	12		6 54	5 30
Z	13		6 54	5 30
M	14		6 54	5 31
D	15		6 54	5 31
W	16		6 54	5 32
D	17		6 53	5 32
V	18	Ds. van Warmelo te Heidelberg bevestigd, 1868.	6 53	5 33
Z	19		6 53	5 34
Z	20		6 53	5 34
M	21		6 52	5 35
D	22	Ds. van Warmelo te Schoemansdal bevestigd, 1864.	6 52	5 35
W	23	Dood van Gen. A. W. Pretorius, 1853.	6 51	5 36
D	24		6 51	5 36
V	25	Afscheid van Prof. Dr. P. J. Muller van de gemeente Pretoria, 1910.	6 50	5 37
Z	26	Nieuwe Kerkeorde van A. L. de Mist ingevoerd, 1804.	6 50	5 37
Z	27		6 49	5 38
M	28		6 49	5 38
D	29		6 48	5 39
W	30		6 47	5 39
D	31		6 47	5 40

J. L. VAN SCHAIK,

Kerkstraat, **Postbus 724.**
Sentraal. **Telefoon 792.**

PRETORIA.

Hollandse en Afrikaanse
:: : Boekhandel. : ::

Heeft steeds voorhanden de grootste voorraad

CHRISTELIKE EN THEOLOGIESE

Boeken, Bijbels, Psalm- en Gezangboeken.

Wandteksten en Zondagschoolkaarten.

Schrijf ons wanneer gij een Boek wenst te bestellen.

We ontvangen met iedere Mail NIEUWE BOEKEN.

ROOK——

Gebroeders MOOSDYK'S

Beroemde "RAVEN" Merk

Geurige Magaliesberg Tabak

Licht, Medium en Sterk.

Sigaren en Sigaretten.

Alle soorten Reparaties aan Pijpen worden gedaan.

Adres :—

531 MARKTSTRAAT, PRETORIA.

Postbus 799

AUGUSTUS, 31 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 3, Eerste Kwartier, 10,12 n.m. 11, Volle Maan, 7,40 n.m. 18, Laatste Kwartier, 5,26 n.m. 25, Nieuwe Maan, 5,37 n.m.	Zons opg. Spoorweg-tijd.	Zons ond.
			u.m.	u.m.
V	1		6 47	5 40
Z	2		6 46	5 41
Z	3	Ds J. van Belkum bevestigd te Heidelberg, 1903.	6 45	5 41
M	4	Ds. D. H. van Broekhuizen bevestigd te Pretoria 1917.	6 45	5 42
D	5	Hoeksteenlegging van de Hervormde kerk te Witpoort, 1878.	6 45	5 42
W	6		6 44	5 43
D	7		6 43	5 43
V	8		6 42	5 44
Z	9		6 41	5 44
Z	10		6 40	5 45
M	11		6 40	5 45
D	12		6 39	5 45
W	13		6 38	5 46
D	14		6 37	5 46
V	15	Vertrek van Ds. van Warmelo uit Holland naar Z. Afrika, 1862.	6 36	5 47
Z	16	Stichting der gemeente Vereeniging, 1913.	6 36	5 47
Z	17		6 35	5 48
M	18		6 35	5 48
D	19		6 34	5 49
W	20		6 33	5 49
D	21		6 32	5 50
V	22		6 31	5 50
Z	23	J. van Arckel, Eerste predikant in Kaapstad, 1616.	6 30	5 50
Z	24	Bloedbad van St. Bartolomeus, 1572.	6 29	5 51
M	25		6 28	5 51
D	26		6 27	5 51
W	27		6 26	5 52
D	28		6 25	5 52
V	29		6 24	5 53
Z	30		6 23	5 53
Z	31		6 21	5 54

De Hollands-Afrikaanse Winkel

— VAN —

GEBRS. BISCHOFF

Eerste klas bezigheid. **Eerste klas goederen.**

Eerlike bediening. **Billike prijzen.**

GROTE NIEUWE VOORRADEN IN:

Bloeses, Rokken, Kostuums, Mantels, Hoeden, Bonten, Onderkleren, Korsetten, Kousen, Schorten, Borduursel, Kant, Katoenen- en Wollen Stoffen, Wollen Dekens, Lakens, Slopen, Spreien, Handdoeken, Gordijnen, Huislinnen, Flanellet, enz. enz.

Een gediplomeerd Kostuumnaaister en een eerste klas Modiste maken het allernieuwste en fijnste naar uw eigen keuze.

Trouw-Uitzetten, Baby-kleren en Buitenorders staan onder Ekspert kontrôle.

KOM ZELF OF SCHRIJF ONS.

Gebrs. BISCHOFF,

282-284 en 286 Marktstraat, PRETORIA.

Bus 936. **Telefoon 1203.**

SEPTEMBER, 30 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 2, Eerste Kwartier, 4,22 n.m. 10, Volle Maan, 5,54 v.m. 16, Laatste Kwartier, 11,32 n.m. 24, Nieuwe Maan. 6,34 v.m.	Zons opg. Spoorweg-tijd.	Zons ond. Spoorweg-tijd.
			u.m.	u.m.
M	1		6 20	5 54
D	2	Prof. Hofmeyr overleden, 1909.	6 20	5 55
W	3		6 19	5 55
D	4		6 18	5 55
V	5		6 17	5 56
Z	6		6 16	5 56
Z	7		6 15	5 57
M	8	Ds. van Warmelo geboren, 1835.	6 14	5 57
D	9		6 13	5 57
W	10		6 12	5 58
D	11		6 11	5 58
V	12		6 10	5 59
Z	13		6 8	5 59
Z	14		6 7	5 59
M	15		6 6	6 0
D	16		6 5	6 0
W	17		6 4	6 0
D	18		6 3	6 1
V	19		6 2	6 1
Z	20	Prof. J. Lion Cachet overleden, 1912. Eerste huweliksordinantie van A. L. de Mist afgekondigd, 1804.	6 1	6 1
Z	21		6 0	6 2
M	22		5 59	6 2
D	23	Ds. P. W. Ennis bevestigd te Klerksdorp.	5 58	6 3
W	24		5 57	6 3
D	25		5 55	6 4
V	26		5 54	6 4
Z	27		5 53	6 4
Z	28	Kerk te Witpoort ingewijd, 1912.	5 52	6 5
M	29		5 51	6 5
D	30	Ds. M. J. Goddefroy te Witfontein bevestigd, 1887.	5 50	6 5

De Nationale Bank van Zuid-Afrika

BEPERKT.

(Waarmede de Bank van Afrika, Bpkt., opgericht in 1879; de Nationale Bank der Oranjerivier-Kolonie, Bpkt., opgericht in 1877; en de Natal Bank, Bpkt., opgericht in 1854; zijn vereenigd.)

Bankiers der Unieregeering in Transvaal, den Oranje-Vrijstaat, en Natal, en der Rijksregeering.

Geplaatst en Gestort Kapitaal **£2,865,000**
Met machtiging dit te vermeerderen tot **£4,000,000**
Kapitaal en Reserve **£3,715,000**

COMMISSARISSEN:

De Ed.Achtb. HUGH CRAWFORD, Voorzitter.
J. EMRYS EVANS, C.M.G., Onder-Voorzitter.
J. ELLIS BROWN.
P. DUNCAN, C.M.G., L.W.V.
De Ed.Achtb. ALBERT OLIFF.
E. J. RENAUD.
J. B. TAYLOR.
De Ed.Achtb. Sir ANTONIE G. VILJOEN, Senator.
De Ed.Achtb. Sir EDGAR H. WALTON, K.C.M.G., L.W.V.
H. O'K. WEBBER.
Hoofddirecteur: E. C. REYNOLDS.

HOOFDKANTOOR: PRETORIA.

Kantoren te Londen: London Wall, London, E.C.2.
18, St. Swithin's Lane, Londen, E.C.4.
Kantoor te Nieuw-York: 10, Wall Street, Nieuw-York.

DE BANK HEEFT MEER DAN 300 BIJKANTOREN EN AGENTSCHAPPEN

en is in alle voorname steden in de Kaapprovincie, Transvaal, den Oranje-Vrijstat, Natal, Rhodesië Nyassaland, op Portugeesch Grondgebied, in Oost-Afrika, en het Zuidwest-Protectoraat, vertegenwoordigd.

Agenten in Britsch West-Afrika, den Belgischen Congo, op Mauritius, Madagascar, enz.

Agenten te Amsterdam, Parijs, Petrogrado en Rome, en in de belangrijkste steden der wereld.

Bankzaken van alle soorten worden door alle Bijkantoren ondernomen.

Rekeningen-Courant worden op de gebruikelijke voorwaarden geopend, en Deposito's worden voor vastgestelde termijnen aangenomen, tegen een rentevoet, welke op aanvraag zal worden medegedeeld.

Spaarbankrekeningen worden overeenkomstig de bepalingen geopend.

Wissels op alle plaatsen worden verhandeld en geïnd.

Credietbrieven en Wissels worden afgegeven en Handelscredieten worden gevestigd op alle Bijkantoren en Agentschappen der Bank in Afrika en het buitenland.

De Reizigers-Credietbrieven der Bank zijn in de geheele wereld geldig.

Belegging in, en verkoop van, allerhande Zuid-Afrikaansche en buitenlandsche effecten. Dividenden en lijfrenten worden geïnd.

De Bank belast zich met de behandeling van Executeurs- en Voogdijzaken.

Brandkluizen zijn beschikbaar voor de veilige bewaring van documenten en ander door cliënten der Bank gedeponeerd eigendom.

Keur-aanteeling.—Goud, Tin, en alle Minerale Ertsen, worden gekeurd en te gelde gemaakt.

De Ambtenaren der Bank zijn, wat de handelingen harer cliënten betreft, tot geheimhouding verplicht.

OKTOBER, 31 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 2, Eerste Kwartier, 10,37 v.m. 9, Volle Maan, 3,39 n.m. 16, Laatste Kwartier, 7,5 v.m. 23, Nieuwe Maan, 10,40 n.m.	Zons opg.—ond. Spoorweg-tijd. u.m.	m
W	1		5 49	6 5
D	2		5 48	6 6
V	3		5 47	6 7
Z	4		5 45	6 8
Z	5		5 44	6 8
M	6		5 43	6 9
D	7	Ouderling D. P. J. van Schalkwijk van Standerton overleden, 1911.	5 42	6 9
W	8		5 41	6 10
D	9	Ds. Dirk van der Hoff te Potchefstroom overleden, 1881	5 40	6 10
V	10	Ds. S. J. Strijdom bevestigd te Krugersdorp, 1914. Hoeksteen gelegd van de Hervormde Kerk te Pietersburg door Ds. M. J. Goddefroy, 1891.	5 39	6 10
Z	11	De Hervormer Ulrich Zwingli gesneuveld, 1531.	5 38	6 11
Z	12		5 37	6 11
M	13		5 36	6 12
D	14		5 35	6 12
W	15		5 34	6 13
D	16		5 33	6 14
V	17	Ds. S. Vermooten te Zeerust bevestigd 1915.	5 32	6 14
Z	18	Eerste dienst der Hervormden in Lichtenburg, 1891.	5 31	6 15
Z	19		5 30	6 15
M	20		5 29	6 16
D	21		5 28	6 16
W	22	Edikt van Nantes herroepen, 1685.	5 27	6 17
D	23		5 26	6 1.
V	24		5 25	6 18
Z	25		5 25	6 18
Z	26		5 24	6 19
M	27		5 23	6 19
D	28		5 22	6 20
W	29		5 21	6 20
D	30	Ds. J. J. Prinsloo te Trichardsfontein ingezegend, 1909.	5 20	6 21
V	31	Hervormingsdag. Samenkomst van Kom. N. Herv. kerk en N. Ger. kerk om te verenigen, 1882.	5 20	6 22

216.

De Universiteit van Stellenbosch

KANSELIER.

De HoogEerw. Prof. J. I. MARAIS, B.A., D.D.

DE RAAD.

De HoogEerw. Prof. A. Moorrees, Vicekanselier.
De WelEerw. Heer. D S. Botha.
De WelEd. Heer Dr. G. G. Cillie.
De WelEd. Heer P. D. Cluver.
De WelEd. Heer W. B. de Villiers.
De WelEd. Heer T. J. de Waal.
De WelEd. Heer Dr. D. F. Malan.
De WelEerw. Heer Ds. P. G. J. Meiring.
De HoogEd. Heer J. X. Merriman.
De WelEd. Heer A. F. Markotter.
De WelEd. Heer Prof. J. T. Morrison.
De WelEd. Heer C. M. Neethling.
De WelEd. Heer Dr. J. H. Neethling.
De WelEd. Heer K. B. Quinan.
De WelEd. Heer F. M. W. Roberts.
De WelEd. Heer Prof. J. J. Smith.
De WelEd. Heer J. G. van der Horst.
De WelEd. Heer H. S. van [illegible]

DE STAF.

P. van Braam, M.A., Litt. D., Professor in 't Latijn.
C. S. Edgar, M.A., Professor in 't Grieks.
J. Basson, M.A., Ph.D., Professor in de Klassieken.
G. G. Cillie, M.A., Ph.D., Professor in de Opvoedkunde.
D. A. A. Pauw, B.A., Professor in de Methodiek.
R. Wilcocks, B.A., Ph.D. } Professoren in de Wijsbegeerte.
N. J. Brummer, M.A., B.D. }
H. C. Notcutt, B.A., Professor in 't Engels.
W. A. Joubert, B.A., D.D., Professor in 't Nederlands.
J. J. Smith, B.A., Professor in 't Frans en 't Duits.
W. Blommaert, Litt. D., Professor in de Geschiedenis.
S. F. N. Gie, B.A., Ph.D., Professor in de Zuid-Afrikaanse Geschiedenis.
A. H. MacKenzie, M.A. } Professoren in de Wiskunde.
A. B. Bartmann, M.A. }
W. E. Malherbe, B.A., B.Sc., Professor in de Natuurkunde.
J. T. Morrison, M.A., B.Sc., Professor in de Toegepaste Wiskunde.
B. de St. J. van der Riet, MA., Ph.D., Professor in de Scheikunde.
C. D. van der Merwe, B.A., Ph.D., Professor in de Scheikunde.
D. F. du Toit, M.A., Ph.D., Professor in de Fysiese Scheikunde.
E. J. Goddard, B.A., D.Sc., Professor in de Dierkunde.
S J. Shand, Ph.D., D.Sc., Professor in de Aardkunde.
A. I. Perold, B.A., Ph.D., Professor in de Oenologie en Wijnbouw.
J. H. Neethling, M.Sc., Professor in de Landbouw-Plantkunde.
O. S. H. Reinecke, M.Sc., Professor in de Vruchteteelt.
Mej. A. V. Duthie, M.A., Hoofd van de Afdeling Plantkunde,
en nog veertien Lektoren.

De Registrateur: D. J. ACKERMANN, B.A.

Men richte alle brieven en aanvragen om informatie aan:

De Registrateur,
De Universiteit,
STELLENBOSCH.

NOVEMBER, 30 DAGEN.

MAANSVERANDERINGEN.
1, Eerste Kwartier, 3,43 v.m.
8, Volle Maan, 1,35 v.m.
14, Laatste Kwartier, 5,40 n.m.
22, Nieuwe Maan, 5,20 n.m.
30, Eerste Kwartier, 6,47 n.m.

Dag der Week.	Dag der Maand		Zons opg. (Spoorweg-tijd.)	Zons ond. (Spoorweg-tijd.)
			u.m.	u.m.
Z	1	Eerste dienst der Hervormden in Krugersdorp, 1891. Theologiese School te Stellenbosch geopend, 1859.	5 19	6 23
Z	2	Nederduits Hervormde Algemene Vergadering te Kaapstad geopend, 1824.	5 19	6 24
M	3		5 18	6 25
D	4		5 17	6 25
W	5	Naam van de Ned Hervormde kerk in de Kaap Kolonie, veranderd in Ned. Geref., 1842.	5 16	6 26
D	6		5 15	6 26
V	7		5 15	6 27
Z	8		5 14	6 28
Z	9		5 14	6 29
M	10	Martin Luther geboren, 1483.	5 13	6 29
D	11		5 13	6 30
W	12		5 12	6 30
D	13	De Dortse Synode geopend, 1618.	5 12	6 31
V	14		5 11	6 31
Z	15	Gemeente Standerton gesticht, 1879.	5 11	6 32
Z	16		5 10	6 33
M	17		5 10	6 34
D	18		5 10	6 35
W	19		5 10	6 35
D	20		5 10	6 36
V	21		5 9	6 37
Z	22		5 9	6 38
Z	23		5 9	6 39
M	24		5 9	6 40
D	25		5 8	6 40
W	26	Inwijding van de kerk te Memel, 1915.	5 8	6 41
D	27		5 8	6 42
V	28		5 8	6 43
Z	29	Opening der Geref. Theologiese School te Burgersdorp, 1869.	5 8	6 44
Z	30		5 8	6 45

G. F. Perrins

& CO.,

201, Pretoriusstraat,

(op de hoek van de Marktstraat),

PRETORIA.

Geweermakers en Handelaars in Wapenen en Benodigdheden.

Onze reparatiën aan Wapens zijn de beste in het gehele land.
Wij leggen ons speciaal toe op goed werk.

Lezers worden vriendelijk verzocht toch vooral de Kerk Almanak te noemen wanneer zij aan adverteerders schrijven. Dit is zeer belangrijk en bevorderlijk voor de Almanak.

DECEMBER, 31 DAGEN.

Dag der Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 7, Volle Maan, 0,4 n.m. 14, Laatste Kwartier, 8,2 v.m. 22, Nieuwe Maan, 0,55 n.m. 30, Eerste Kwartier, 7,25 v.m.	Zons opg. Spoorweg-tijd. u.m.	Zons ond. Spoorweg-tijd. u.m.
M	1		5 7	6 45
D	2		5 7	6 46
W	3		5 7	6 46
D	4	Ned. Geref. kerk in de Z. A. R. georganizeerd, 1866.	5 7	6 47
V	5		5 7	6 47
Z	6	Voortrekkersgelofte, 1838.	5 7	6 48
Z	7		5 8	6 49
M	8		5 8	6 50
D	9		5 8	6 50
W	10		5 8	6 51
D	11		5 9	6 52
V	12		5 9	6 53
Z	13		5 9	6 54
Z	14		5 10	6 54
M	15		5 10	6 55
D	16	Dingaansdag, 1838.	5 11	6 55
W	17		5 11	6 56
D	18	Inwijding van de kerk te Vereeniging, 1915.	5 12	6 56
V	19		5 12	6 57
Z	20		5 13	6 57
Z	21		5 13	6 58
M	22		5 14	6 59
D	23		5 14	6 59
W	24		5 15	7 0
D	25	Kerstdag.	5 15	7 0
V	26		5 15	7 0
Z	27		5 16	7 1
Z	28	Prof. D. Postma overleden te Burgersdorp, 1890	5 16	7 1
M	29		5 17	7 1
D	30		5 17	7 2
W	31	Gemeente Heidelberg gesticht, 1865.	5 18	7 2

7 maanden 15 73 Eiers 129

Opbrings van hoenders voor Maar £19=2-0

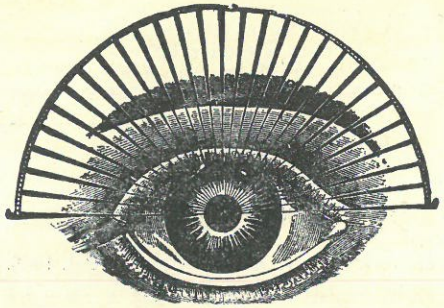

AFSTAND 20 DUIM.

1 Loof den Heere, mijne ziel! o Heere, mijn God! gij zijt zeer groot, gij zijt bekleed met majesteit en
2. heerlijkheid. Hij bedekt zich met het licht, als met een kleed, hij rekt den hemel uit als eene gordijn
3. Die zijne opperzalen zoldert in de wateren, die van de wolken zijnen wagen maakt, die op de vleugelen
4, 5. des winds wandelt. Hij maakt zijne engelen geesten, zijne dienaars tot een vlamraend vuur. Hij heeft de
6. aarde gegrond op hare grondvesten, zij zal nimmaermeer noch eeuwiglijk wankelen. Gij hadt ze met den
7. afgrond als een kleed overdekt; de wateren stonden boven de bergen. Van uw schelden vlaclen zij, zij
8. haastien zich weg voor de stem uws donders. De bergen rezen op, de dalen daalden, ter plaatste, die gij
9. voor hen gegrond hadt. Gij hebt een paal gesteld, dien zij niet overgaan zullen; zij zullen de aarde niet
10. weder bedekken. Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij tusschen de gebergten henen wandelen.
11, 12. Zij drenken al het gedierte des velds: de woudezels breken er hunnen dorst mede. Bij dezelve woont het
13. gevogelte des hemels, eene stem gevende van tusschen de takken. Hij drenkt de bergen uit zijne
14. opperzalen; de aarde wordt verzadigd van de vrucht uwer werken. Hij doet het gras uitspruiten voor de
15. beesten, en het kruid tot dienst des menschen, doende het brood uit de aarde voortkomen. En den wijn,
die het hart des menschen verheugt, doende het aangezigt blinken van olie; en het brood, dat het hart des
16. menschen sterkt. De boomen des Heeren worden verzadigd, de cederboomen van Libanon, die hij geplant
17, 18. heeft. Alwaar de vogeltjes nestelen; des huis ooijvaars zijn de denneboomen. De hooge bergen zijn voor
19. de steenbokken; de steenratsen zijn een vertrek voor de konijnen. Hij heeft de maan gemaakt tot de
20. gezette tijden, de zon weet haren ondergang. Gij beschikt de duisternis, en het wordt nacht, in denwelken
21. al het gedierte des wouds uittreedt. De jonge leeuwen, brieschende om eenen roof, en om hunne spijs van
22, 23. God te zoeken. De zon opgaande, maken zij zich weg, en liggen neder in hunne holen. De mensch gaan
24. dan uit tot zijn werks en naar zeinen arbeid tot den avond toe. Hoe groot zijn uwe werken, o Heer! Gij
25. hebt ze allen met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van uwe goederen. Deze zee, die groot en wijd van
26. ruimte is, daarin is het wremelende gedierte, en dat zonder getal, kleine gedierten met groote. Daar
27. wandelen de schepen, en de Leviathan dien gij geformeerd hebt, om daarin te spelen. Zij allen wachten op
28. U, dat Gij hun hunne spijze geeft te zijner tijd. Geeft Gij ze hun, zij vergaderen ze; doet Gij uwe hand
29. open, zij worden met goed verzadigd. Verbergt Gij uw aamgezigt, zij worden verschrikt; neemt Gij hunnen
30. adem weg, zij sterven, en zij keeren weder tot hen stof. Zendt Gij uwen Geest uit, zoo worden zij
31. geschapen, en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks. De heerlijkheid des Heeren zij tot in der eeuwigheid:
de Heere verblijde zich in zijne werken.

AFSTAND 40 DUIM.

Als uwe ogen goed zijn, moet gij de kleine letters bovenaan deze bladzijde even gemakkelik kunnen lezen op een afstand van twintig duim, als gij deze letters behoort te kunnen lezen op veertig duim afstand, of de letters van mijn adres—hieronder geplaatst—op zestig duim.

Misschien kunt gij de kleine letters gemakkelik genoeg lezen op groter afstand dan twintig duim. Ook kunt gij misschien deze letters op meer dan veertig duim afstand lezen, maar als gij het kleine niet even gemakkelik op twintig duim afstand kunt lezen, als dere letters op veertig duim, dan is er iets verkeerds met uw ogen.

Of misschien kunt gij de kleine letters bovenaan duidelik lezen naderbij dan twintig duim. Indien gij dan deze regels naderbij moet houden dan veertig duim, en de letters van mijn adres naderbij dan zestig duim, om duidelik te kunner lezen, dan is er een ernstig gebrek in uw ogen.

Dit zijn slechts twee ernstige gebreken in de ogen, maar er zijn vele andere ernstige gebreken, en die kunnen recht gemaakt worden door behoorlik uitgekozen brillen. Indien op deze gebreken echter niet wordt gelet, kunnen ze tot ernstige gevolgen leiden.

In het eerste geval, nl. indien gij verder kunt lezen dan de opgegeven afstand, zult gij binnen kort niet kunnen lezen of naaldwerk verrichten, zonder grote moeilikheid, daar uw ogen spoedig vermoeid zullen worden. Uw steken in het naaldwerk, of de letters die gij leest, zullen u verwaard, onduidelik, en door elkaar lopend, voorkomen.

In het twede geval, indien gij het blad naderbij de ogen dan de opgegeven afstand moet houden om het goed te kunuen lezen, zult gij op de daur uw gezondheid ernstig benadelen, doordat gij moet werken of lezen in een onnatuurlike, voorovergebogen houding, om hetgeen voor u geplaatst is behoorlik te kunnen zien. In beide gevallen zult gij dikwils hoofdpijn krijgen, en zéér in de ogen, zowel als de andere genoemde moeilikheden.

Afstand 60 duim.

Al deze, en vele andere, gevolgen van zwakke ogen kunnen verholpen worden door het gebruik van wetenschappelik vervaardigde brilleglazen. Indien gij deze wilt hebben, moet gij oppassen voor de rondreizende brillenverkoper; hij weet niets van uw ogen, en ook niet van de werkelike geaardheid van zijn brillen, zodat hij u meer kwaad dan goed doet door u een bril te verkopen, waarmede gij denkt dat gij goed ziet, nadat gij verscheidene brillen hebt geprobeerd.

Men kan geen bril proberen zoals men een pak kleren aanpast. De bril moet in overeenstemming gebracht worden met een ieder zijn oog door een bekwame gezichtkundige, die zijn vak verstaat, juist zoals medisijnen gegeven worden voor een ziek lichaam door een knappe dokter.

Als gij goede ogen wilt hebben, en de gemakken die verbonden zijn aan een behoorlik uitgekozen bril, dan moet gij niet nalaten mij een bezoek te brengen, de eerste keer dat gij in Pretoria komt.

Mijn adres is: Meyerson & Cooper, Standard Pharmacy, 222 St. Andriesstraat, Postbus 868, Pretoria.

AFSTAND 30 DUIM.

P.S.—Om de meest vertrouwbare resultaten te krijgen met dit proefvel, moet gij het aan de muur vastmaken. Men moet dan de afstand op de vloer van het vertrek afmeten, zovel die waarop het schrift behoort gelezen te worden als die waarop gij het werkelik kunt lezen. Ingeval gij niet kunt slagen om een van de drie soorten druk op redelike afstand te lezen moet gij kijken naar de waaier die getekend staat boven dit vel, op een afstand van twinting voet. Let op of alle lijnen u even dik en zwart toeschijnen, of anders, welke lijnen u dunner en bleker voorkomen.—Gij kunt mij per brief mededelen welke resultatem gij verkregen hebt, maar naar alle waarschijnlikheid zult gij mij persoonlik moeten komen bezoeken, teneinde vast te stellen of uw ogenzwakte genezen kan worden door middel van een bril, of om de juiste soort bril, die gij nodig hebt, te krijgen.

MEYERSON'S HYGIENIESE SNUIF

wordt aanbevolen voor geregeld gebruik.

In tegenstelling met Tabaksnuif verstopt het de neus niet, doch lost er in op, en vernietigt daardoor ziekte brengende kiemen in de neus en keel, en helpt daardoor de neus en keel in gezonde toestand te houden.—Honderden getuigen van zijn waarde ter voorkoming of verlichting van koude in het hoofd, Zere Keel, Hooikoorts, en voornamelik Influenza.

Verkrijgbaar in flesjes à 1/- (per post 1/3).

van de fabrikanten: MEYERSON & COOPER,

Standard Apotheek, 222 St. Andriesstraat, Pretoria.

In alle winkels verkrijgbaar:

Wulfse's French Koffie in tins van 1 lb., 1/9.

Wulfse's French Koffie in kartons van 1 lb., 1/6.

De Vries Zuivere Chicory in pakjes, 6d.

Wulfse & De Vries, Bpt.

Kerkstraat West, 140,

PRETORIA.

Alleen Invoerders van Pette's Cocoa en Boldoot's Eau de Cologne.

L. C. RUYSSENAERS,

SLACHTERIJ,

Hoek Potgieter en Visagie Str., Bus 684. Telefoon 686.

PRETORIA.

DAGELIKS

Vers Beestevlees, Schapevlees en Varkensvlees.

Leverworst en Boterhamworst, 1/- per pond.

Muisjes gerookt Vlees.

Beendermeel voor Hoenders. Slechts 4d. per pond.

Postbus 355. Telefoon 16.

Phillips & Ko., Bept.

APOTHEKERS.

Voor de beste Medicijnen.

HUIS APOTHEKEN.

Heerlike Parfum, Zepen en Poeder.

---

267 Kerkstraat Oost,

PRETORIA.

TRIO

VOOR

De BESTE KOLEN

Adres Bus 832. Telef. 698.

Strubenstraat 334,

PRETORIA.

POST TARIEF.

Brieven, Nieuwsbladen, Drukwerk, Enz.

Naar	Brieven.	Postkaarten.	Nieuwsbladen.	Drukwerk.
Transvaal, Kaap Kolonie, O.V.S., Rhodesië, Bechuanaland en Mozambique	1d. per ½ ons.	½d. per stuk.	½d. per 4 ons.	½d. per 2 ons.
Overzee (Britsche Kolonies en Bezittingen) ook Australie	1d. ,,	1d. ,,	½d. per 2 ons.	½d. ,,
Vreemde Overzeesche Landen	2½d. ,,	1d. ,,	½d. ,,	½d. ,,

Pakketten Post naar Transvaal, K.K., O.V.S., en Natal (Z. A Unie) 2d. voor 4 onzen of gedeelte daarvan 4d. voor 8 oz. Boven 8 oz. 6d. per pond of gedeelte daarvan.

,, ,, Prov. Mozambique, 4d. voor 8 ons en 2d. voor elke 4 ons meer of part van 4 ons

,, ,, Rhodesië 1/6 per lb. of gedeelte van een lb.

,, ,, Britsche Landen overzee 9d. per lb. of gedeelte van een lb.

,, ,, andere Overzeesche Landen verschillende tarieven. Informatie op Postkantoren verkrijgbaar

,, ,, Bechuanaland Protectoraat 1/- per lb.

Registrasie.—Brieven, enz. kunnen geregistreerd worden ad 4d. extra.

J. LIEVAART,

Modern ingerichte Werktuigkundige Werkplaats.

ADRES

37 Kerkstraat West, PRETORIA. Bus 902. Foon 630.

Beveelt zich aan voor reparaties aan alle mogelike soorten van Werktuigen en Machinerie.

SPECIALITEIT IN STOOMMACHINES EN DORSMACHINES

Stuurt bekwame Werkmensen door geheel Zuidafrika.

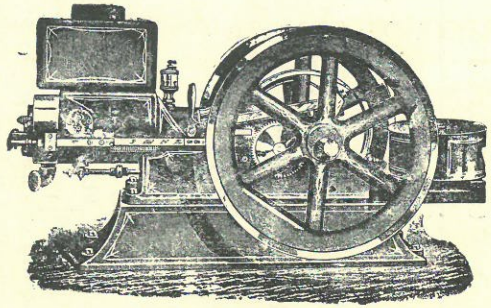

Legt aan alle soorten van Waterwerken voor Landbesproeiing en huisgebruik op Plaatsen.

Maakt nieuwe en repareert Oude Ploegscharen. Voor nieuwe Scharen zendt een oude voor model.

Alle soorten van Loodgieterswerk wordt gedaan; alsmede reparaties van Stoven en Heetwater Boilers.

Voor nieuwe aanleg van Heetwater Systeem in huizen het goedkoopste adres in Pretoria.

Indien U enige soort van techniese moeilikheid heeft, schrijft aan onderstaand adres en U zult altijd goede raad en advies krijgen tot uw eigen voordeel.

J. LIEVAART,

Postbus 902. 37 Kerkstraat West, Pretoria. Foon 630.

De volgende Postzegels zijn bij den Postdienst in gebruik, : ½d., 1d., 2d., 2½d., 3d., 4d., 6d., 1/-, 2/-, 2/6, 5/-, 10/-, 20/-.

Briefomslagen voor aangeteekende stukken (Registraties), voorzien van een zegelafdruk van 4d. voor het aanteekeningsrecht, zijn verkrijgbaar tegen de navolgende prijzen.

Afmetingen.	Per dozijn.	Per stuk.
4¼ x 3¼" en 3¼ x 6"	4/3	4½d.
4" x 9"	4/3	4½d.
6" x 11"	4/3	4½d.

Gezegelde omslagen voor de verzending van nieuwsbladen en boekposten verkrijgbaar tegen navolgende prijzen :

Met ½d. postzegel : 6d. per doz. ½d. per stuk.

Met 1d. postzegel : 1/- per doz. 1d. per stuk.

Ongefrankeerde en onvoldoend gefrankeerde brieven, enz., worden belast met een port ten bedrage van tweemaal de ontbrekende som.

Voor verandering van bestemming van brieven, enz., behalve pakketten (readresseering) wordt geen afzonderlijk port geëischt.

Brieven bevattende munten, goud, juwelierswaren, en in 't algemeen kostbaarheden moeten aangeteekend worden.

PRIVATE POSTZAKKEN.

Personen langs eenen postweg wonende, kunnen gebruik maken van een privaten postzak, waarin hun brieven, enz., van 't naaste postkantoor met de postkar worden verzonden tegen huur van £1 per jaar. De postzak moet door den persoon, die verlangt er van gebruik te maken, zelf verschaft worden; deze kan van den postdienst gekocht worden tegen betaling.

POSTWISSELS.

kunnen worden verkregen en uitbetaald. Het bedrag van een Postwissel mag niet hoger zijn dan £40 en geen onderdeelen van 1d. mogen daarin voorkomen.

VERTRAAG UW GEMAK NIET

Door mijn Afbetalings Systeem kunt U Uw Meubels dadelik kopen zonder in eens een groot bedrag uit te leggen.

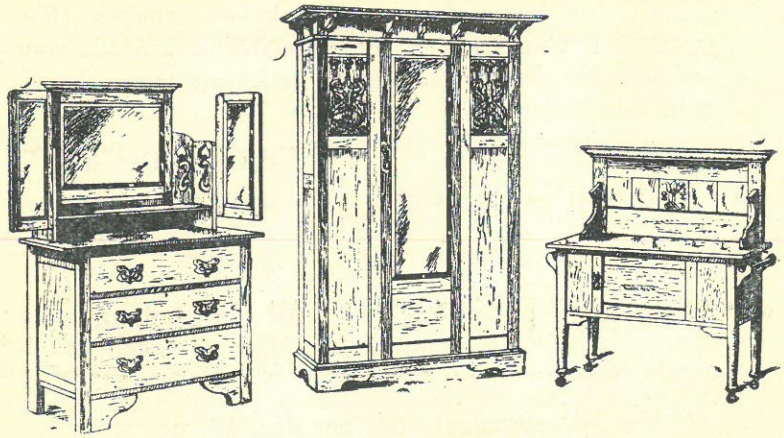

Slaapkamer Ameublement in Gerookt Eikenhout of Notehout kleur.
£2 per maand.

Ik heb duizende klanten over geheel Zuidafrika bevredigd en kan U zekerlik ook tevreden stellen. U zult het zeker in uw voordeel bevinden om mij te schrijven, voordat U uw bestelling voor meubels plaatst.

Wat ook uw positie in de maatschappij moge zijn, ik kan U van meubels voorzien, zoals U ze wenst. Ik lever meubelen van alle soorten, in mijn fabrieken gemaakt door meesters in 't vak, van goed gedroogd hout, speciaal uitgezocht om bestand te zijn tegen 't zuidafrikaanse klimaat.

Prijs sluit in de Spoorvracht naar enig Station in de Unie.

Ik bereken noch kosten voor pakken noch interest.

Ik specialiseer in Orgels, Gramafoons, Rijwielen, Motor-Rijwielen, Naaimachines.

Mag ik U mijn grote geïllustreerde Prijslijst zenden?

HANDEL MET DE FABRIKANT.

MIJN GEMAKKELIKE BETALINGS-SYSTEEM.

	1e storting.	Maandeliks.
£20	£1 10 0	£1 0 0
25	1 15 0	1 5 0
30	2 0 0	1 10 0
40	3 0 0	2 0 0
50	4 0 0	2 10 0
60	5 0 0	2 15 0
70	6 0 0	3 0 0
80	7 0 0	3 10 0
90	8 0 0	3 15 0
100	9 0 0	4 0 0

FRANZ MOELLER,

Postbus 108, OOST LONDEN, K.P.

Leverancier aan de Staatsdienst.

COMMISSIE.

Voor het verleenen van Postwissels wordt een commissie gevorderd berekend tegen 6d. voor elke £4 in de Z.A. Unie. Een 9d. voor elke £4 in de andere Kolonies in Zuid Afrika. Een 1/- voor elke £4 in de Overzeesche Landen.

Postwissels kunnen per telegraaf worden verzonden in Zuid Afrika (Unie) tegen 1/- extra voor elke £40.

Zuid Rhodesië 2/- voor £10.

Noord West Rhodesië 3/- voor £10.

Noord Rhodesië 5/- voor £10.

Portugees O. Afrika 6/6 voor £40.

Beira en Macquece 3/- voor £40.

Beira Spoorw. Station 3/- voor £40.

POSTORDERS.

6d.	1d.	11/-	3d.
1/-	1d.	11/6	3d.
1/6	1d.	12/-	3d.
2/-	1d.	12/6	3d.
2/6	1d.	13/-	3d.
3/-	1d.	13/6	3d.
3/6	1d.	14/-	3d.
4/-	1d.	14/6	3d.
4/6	1d.	15/-	3d.
5/-	1d.	15/6	3d.
5/6	2d.	16/-	3d.
6/-	2d.	16/6	3d.
6/6	2d.	17/-	3d.
7/-	2d.	17/6	3d.
7/6	2d.	18/-	3d.
8/-	2d.	18/6	3d.
8/6	2d.	19/-	3d.
9/-	2d	19/6	3d.
9/6	2d	20/-	3d.
10/-	2d.	20/6	3d.
10/6	2d.	21/-	3d.

Zelfde bedragen voor Britsche Landen Overzee verkrijgbaar.

Leverancier per Speciale Aanstelling aan

Hunne Eksellenties de vroegere Goeverneurs van Kaap de Goede Hoop, Lord Milner, G.C.M.G., K.C.B., en Lord Loch, van Drydow, enz., enz.

John Scott & Co.

Civiel en Militair Tailleur.

305, KERKSTRAAT, PRETORIA.

Postbus 746. **Telefoon 1374.**

Dames Kostuums een Specialiteit.

Begunstigd door:

Luit.-Generaal Sir Reginald Hart, V.C., K.C.B., K.C.V.O., Brigadier-Generaal Heath, D.S.O., Majoor-Generaal F. T. Clayton, C.B., en Officieren Generale Staf, Z.M. Machten, Z.A. Bevel, Majoor Rice en Officieren Essex Regiment, enz. enz., Generaal Louis Botha, P.C., enz. enz., Brigadier-Generaal Berrengé, K.C.P., C.M.G., Brigadier-Generaal Sir Chas. Crewe, Brigadier-Generaal H. T. Lukin, C.M.G., D.S.O., Brigadier-Generaal Dawson, en Officieren S.A.M.R., Kol. Mentz, L.W.V., Col. J. J. Alberts, L.W.V., Kol. Lemmer, L.W.V., Majoor Sir Thomas Cullinan, L.W.V., Majoor Nicholson, L.W.V., Kol. Truter en Officieren Z.A. Politie, Kol. Rowland en Staf Officieren, Lt.-Kol. Jordaan en Officieren, 13de Bereden Schutters, Kolonel Dales en Officieren, XIIde Pretoria Regiment, Kolonel Moorhead en Officieren, Xde Onbereden Schutters, Kolonel Sandilands en Officieren Transvaal Scottish, Kolonel Brunner en Officieren, Z.A. Irish, Brigadier-Generaal Enslin en Officieren, Enslin's Horse, Kolonel G. N. Williams, D.S.O., Lt.-Kolonel Vaughan Williams, Z.A.B.S., Lt.-Kolonel Burgess, D.S.O., Kommandant Spicer Simpson, R.N., met Officieren, verschillende Kommando's en Regimenten, te veel om te noemen.

De heren JOHN SCOTT & CO., wensen hun verschillende begunstigers te danken en hebben het genoegen het publiek kennis te geven van getuigschriften ontvangen van Generaal Louis Botha, P.C., en anderen.

Stalen en Vormen voor Zelfmaat op aanvraag toegezonden.

JOHN SCOTT { **Meester Kleermakers, 1ste Battaljon, Essex Regt. en Hoofdkwartier Staf van het Z.M. Leger.**

KONTRAKTERS MET HET UNIE GOEVERNEMENT.

INVULLING.

De invulling van den naam van den ontvanger en van 't kantoor van uitbetaling kan geschieden door den kooper zelf. Op verzoek kan 't ook door den postmeester geschieden.

Postorders zijn slechts voor drie maanden geldig, na dien tijd kan betaling plaats hebben tegen betaling van een nieuwe commissie voor iedere volgende 3 maanden of gedeelte er van.

AANTEEKENING VAN NUMMER.

Veiligheidshalve wordt het publiek aangeraden een aanteekening te houden van de nummers van orders.

Telefoonverbinding met bijna alle dorpen in Transvaal.

Private Bussen (klein) 25/- per jaar.

Private Bussen (groot) 35/- per jaar.

Tweede jaar 20/- en 30/- per jaar.

Bij het lijden neemt God van U niet het Zijne, maar het Uwe.

* * *

Zalig zijn zij, die niets van mensen verwachten, zij zullen niet teleurgesteld worden.

* * *

Is de zondelast afgenomen, dan kan een means met restje van ander leed gemakkelik klaar komen.

* * *

Die vriend'lik liegt, kweekt vrienden aan,
Die waarheid spreekt, heeft haast gedaan.

R. MÜLLER,

Het Grote Warenhuis.

91—93, Waterkantstraat, t.o. St. Andrew's Kerk,

KAAPSTAD.

P.K. Bus 133.
Tel. Adres:
"RELLUM".

PIANOS. De beste in de wereld. Schrijf voor prijslijst.

R. MÜLLER maakt het mogelik voor U het instrument dadelik te hebben waarop gij zolang gewacht hebt. Schrijf nog vandaag.

Orgels, Spreekmachines en alle andere Muziek-Instrumenten.

IN GROTE VERSCHEIDENHEID. Een postkaart of brief zal een Katalogus vrij bij U thuis brengen.

R. MÜLLER'S prijzen en termen stellen U in staat enig artikel dat gij wenst dadelik te krijgen, en goedkoper dan op enige andere plaats, zelfs plaatselik.

GEDRUKTE MUZIEK VAN ENIGE SOORT.

Nieuwigheden elke week.

ORGELS EN MEUBELEN.

Slaapkamer, Eetkamer en Zitkamer Ameublementen, Buffetten, Schoorsteenspiegels, Dinnerwagens, Eikenhouten Ledikanten enz.

Alle meubelen zijn in Kaapstad gemaakt, vrij verpakt. R. MÜLLER heeft de beste.

Nederduitsch Hervormde Kerk in Zuid-Afrika.

De Algemeene Vergadering der Nederduitsch Hervormde Kerk komt gewoonlijk alle drie jaren bijeen (Art. 11 der Wetten) en bestaat uit alle dienstdoende predikanten, en twee ouderlingen en een diaken, door elke gemeente afgevaardigd (Art. 8). Zij vergaderde laatste maal in Mei 1916 te Pretoria.

De Commissie der Algemeene Kerkvergadering bestaat uit de volgende leden:

Ds. L. E. Brandt, Voorzitter, sec. Ds. S. Vermooten, Ds. Jac. van Belkum, Scriba, sec. Ds. H. C. M. Fourie; Ds. J. J. Prinsloo, sec. Ds. P. W. Ennis; en de B.Br. A. D. W. Wolmarans, sec. A. P. Roos; H. C. van der Merwe, sec. P. J. Pienaar; N. M. Prinsloo, sec. J. H. N. Visage, Sr.; G. J. Engelbrecht, sec. J. H. Vorster.

De Financieele Commissie voor de Algemeene Fondsen, tw. het Weduwenfonds, het Algemeene Fonds, het Kerkblad Fonds, het Almanak Fonds en het Zondagschool Roosterfonds, bestaat uit de leden Ds. L. E. Brandt, Voorzitter, en B.Br. H. C. van der Merwe en M. J. van der Westhuijzen.

De Kassier en Scriba is de heer H. J. L. Th. Roorda, postbus 444, Johannesburg. Aan hem moeten alle gelden voor de verschillende fondsen gezonden worden.

Het Curatorium voor de Theologische School bestaat uit de volgende leden:

Di. Jac. van Belkum, Voorzitter; H. C M. Fourie, Scriba; L. E. Brandt, P. W. Ennis en de B.Br. A. D. W. Wolmarans, A. van den Broek, W. J. Basson, G. J. Engelbrecht, J. A. Malherbe.

Professor van de Kweekschool is Dr. J. H. J. A. Greijvensteijn.

Handel Merkteken.

"Bert Bowker's Geneesmiddel"

VOOR

HAARWORMEN IN SCHAPEN.

Het enige WARE GENEESMIDDEL dat "haarwormen" dood, en beschadigt de Schapen niet. Heden is het Schaap "Koning" onder de dieren. Haalt uw hoeden af voor des man's beste vriend en wees voor hem goed door hem

"BERT BOWKER'S GENEESMIDDEL" IN TE GEVEN.

Dit verzekert gezondheid, beter konditie, beter Wol, beter prijzen, om niets te zeggen van uw balans in de Bank.

EEN SCHONE BEZIGHEIDS VOORSTELLING.—Een pond kost 2/6, genoegzaam om 96 Schapen in te geven, tegen ¼d. per stuk. Twee ingevingen dat een ½d. kost zal een oude ooi vet maken in 6 weken. Verkoopt haar tegen 18/- en koopt 7lb. Geneesmiddel, genoegzaam om 600 Schapen in te geven van gemengde ouderdom. Het zelfde Geneesmiddel, door dezelfde handen gemaakt, en gebruikt op miljoen Schapen gedurende de laatste 20 jaren, het stond de beproeving, en kan vandaag gekocht worden tenspijte van oorlogsprijzen tegen de oude prijs **2/6** lb., van

M. W. GRADWELL,

WOODLANDS, P.K. CARLISLE BRIDGE,

of zijn Agenten.

De Kassier van het Curatorium is Br. J. A. Malherbe te Potchefstroom.

De algemeene Kerkvergadering van 1916 heeft nog de volgende Commissies benoemd:

Commissie van Waakzaamheid voor Lager Onderwijs: Ds. S. Vermooten, Dr. J. H. J. H. Greijvenstein, Ds. L. E. Brandt, de B.Br. A. J. G. Oosthuysen en J. H. Vorster.

Commissie voor de Zending: Ds. C. W. du Toit, Ds. Jac. van Belkum, Ds. H. C. M. Fourie en de B.B. T. Beckley en D. W. Möller.

Commissie van Redactie voor 't Kerkblad: behalve alle leeraren, als Uitvoerende Commissie Dii. Jac. van Belkum, L. E. Brandt en Dr. J. H. J. H. Greijvenstein.

Commissie Administratie voor 't Kerkblad: Ds. L. E. Brandt en den Heer H. J. L. Th. Roorda.

Commissie voor boeken: de predikanten J. J. Kuhn, M. J. Goddefroy, S. Vermooten, Dr. J. H. J. A. Greijvenstein, L. E. Brandt en Jac. van Belkum.

Van wege de Algemeene Vergadering worden uitgegeven:

I. Een jaarlijksche Almanak onder Redactie van Ds. Jac. van Belkum en Ds. P. W. Ennis; de prijs is 1- per exemplaar.

II. Een maandelijksch kerkblad, de Hervormer, onder Hoofdredactie van Di. Jac. van Belkum, L. E. Brandt en Dr. J. H. J. H. Greijvenstein: alle andere leeraars worden geacht ook bijdragen te zenden.

Alle stukken moeten gezonden worden aan Ds. Jac. van Belkum. Het kost 7/6 per jaar vooruit te betalen.

III. Zondagschool Roosters onder Redactie van den Hoofd-Superintendent Ds. Jac. van Belkum met medewerking van de Rings-superintendenten. Deze Rooster verschijnt elk jaar in December en kost 1/6 per 10 en 15/- per 100 exemplaren.

VOOR UW

WOL

EN

BOKHAAR

VERLANGT U:

Vlugge Afrekening

Hoogste Prijzen

Prompte Aandacht

Verzend dan aan

Malcomess & Ko., Bpt.

OOST LONDEN.

De langst gevestigde firma aan de grens, die in geregelde kabel-verbinding is met alle belangrijke Wolcentra der wereld en U de meest vertrouwbare en laatste diensten kunnen geven.

Wij kopen alle Vellen en Huiden

dadelik tegen hoogste prijzen, zonder berekening van kommissie.

EEN PROEF WORDT VERZOCHT.

Vaste leges zijn te betalen:

Voor Doop, Lidmaten en Huwelijks certificaten...	2/6
Voor Registratie van Doop	5/-
Voor Registratie van Aanneming	7/6
Voor Huwelijksafkondiging	10/-
Voor Huwelijksbevestiging	10/-

N.B.—Indien een lid eener gemeente der Kerk trekt naar een andere gemeente wordt een attestatie door den Kerkeraad GRATIS op verzoek van het trekkende lid g e z o n d e n aan den Kerkeraad zijner nieuwe woonplaats.

Het adres van den S c r i b a d e r A l g e m e e n e V e r g a d e r i n g is Ds. Jac. van Belkum, J a c o b s t r a a t, H e i d e l b e r g, T r a n s v a a l.

De kerk is verdeeld in drie Ringen, t.w. de Noordelijke, de Oostelijke en de Westelijke Ring.

NOORDELIKE RING.

Gemeenten: Pretoria, Rustenburg, Zoutpansberg, Pietersburg, Waterberg, Middelburg, Lijdenburg, en Erasmus.

R i n g s C o m m i s s i e:—Voorzitter, Ds. A. Murray, sec. Ds. H. D. van Broekhuizen; Scriba, Ds. H. C. M. Fourie, sec. Ds. P. van Drimmelen. Ouderling B.Br. J. H. Vorster, sec. J. J. du Preez; L. L. Steen, sec. J. J. Prinsloo; H. Hofland, sec. J. S. Esterhuijzen.

PRETORIA.—P r e d i k a n t: Ds. Herm. D. van Broekhuizen. C o n s u l e n t: Ds. H. C. M. Fourie.

O u d e r l i n g e n: F. A. Smit, T. J. Loggenberg, A. P. Prinsloo, P. C. Prinsloo, H. N. Ras, J. A. Duvenage, L. L. Steen, P. J .Voorloop, F. W. Wagner, J. van Zijl, M. J. v. d. Westhuizen, A. D. W. Wolmarans, J. Crawford, J. B. Wolmarans.

D i a k e n e n: E. B. le Roux, D. P. Bellingham, R. J. Minnaar, J. J. Erasmus, P. J. J. Moll, L. N. Robbertse, J. D. Reyneke, A. Grobler, D. M. van Vuren, H. J. v. Rensburg, A. J. de Clercq, P. A. Oberholzer.

Koster: J. J. Verheem.

Orgelist: P. Westmaas.

ASTUOSA.

Is het wondervolste en waarlik merkwaardigste geneesmiddel bekend in de mediese wetenschap voor de genezing van alle geneeslike kondities of ziekten, waaraan het menselike gestel onderhevig is. Het is suksesvol geweest waar alle andere gewone en welbekende middelen beproefd zijn en gefaald hebben. Het is bekend nooit gefaald te hebben om een geneselik geval te genezen, onverschillig hoe oud en chronies het moge zijn. Het verjongt het gestel en is onwaardeerbaar in het regelen van de onregelmatigheden waardoor dames gewoonlik aangetast worden. Het is een geneesmiddel dat wonderlik deugdelik is voor beide seksen, maar van biezondere waarde voor de Vrouwelike Sekse. Het is het grote geneesmiddel voor geneselike chroniese ziekten of ongesteldheden. Het wordt gewoonlik tezamen met "Curosia" genomen **(3/6)** en Febroedia **(3/6).**

Verkrijgbaar van

Depot Hannah's Geneesmiddelen,

AMERSFOORT, Transvaal.

Deze drie merkwaardige geneesmiddelen worden veilig verpakt, per spoor of post naar enig adres binnen de Unie van Zuid-Afrika toegezonden op ontvangst van een order met geld à **£1.12.6.**

TEVREDENHEID GEWAARBORGD OF GELD TERUGGEGEVEN.

Alle korrespondentie behandeld als strikt vertrouwelik, en inlichting en advies worden gaarne gratis verstrekt.

Scriba van den Kerkeraad: L. L. Steen, Buitenstr., 73.

Kassier: F. W. Wagner, Skinnerstraat 370.

Zielen 2650, Lidmaten 952, Aangenomen 73, Gedoopten 128, Vertrokken met Attestaties 7, Ingekomen met Attestaties 109, Gehuwd 10 paren.

RUSTENBURG.—Predikant: Ds. A. Murray. Consulent: Ds. H. D. v. Broekhuizen.

Ouderlingen: J. S. Esterhuyse, A. W. J. van Rensburg, J. C. Barnard, C. J. Pistorius, H. Putter, G. Basson, J. L. Otto, J. v. d. Westhuizen, H. P. J. de Beer.

Diakenen: C. R. Nolte, P. H. Coetzee, J. J. Robbetze, P. S. J. v. Rensburg, P.zn., J. L. Otto, J.F.zn., G. McDonald, G. P. de Beer, M. C. Barnard.

Koster: J. J. v. d. Merwe.

Orgelist: H. P. v. Noorden.

Scriba van den Kerkeraad: Ds. A. Murray.

Kassier: J. S. Esterhuyse.

Zielen —, Lidmaten —, Aangenomen 32, Gedoopten 125, Vertrokken met Attestaties 6, Ingekomen met Attestaties 8, Gehuwd 36 paren.

ZOUTPANSBERG.—Predikant: Ds. P. van Drimmelen. Consulent: Ds. H. D. v Broekhuizen.

Ouderlingen: S. P. J. v. Vuuren, J. J. du Preez, L. M. Bronkhorst, H. C. Roos, C. J. Bezuidenhout, H. L. J. Botha, J. J. v. d. Merwe, C. J. Koen.

Diakenen: J. N. R. Venter, H. C. de Beer, M. C. J. v. Schalkwijk, J. C. de Lange, C. P. Appelgrijn, G. M. Knoetze, W. A. Grobler, N. J. Roos, C. J. van Staden.

Koster: J. Nel.

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: Ds. P. van Drimmelen.

Kassier: C. P. Appelgrijn.

Zielen 700, Lidmaten 290, Aangenomen 25, Ge-

Draagt slechts

LONGMORE'S

MODIESE

HOEDEN

De laatste Modes komen wekeliks in, en de prijzen zijn aanmerkelik lager dan die van andere Hoedemagazijnen.

LONGMORE'S,

DE MODERNE MANUFAKTURENWINKEL,

245 KERKSTRAAT CENTRAAL, PRETORIA.

Voor het kopen van KLEREN voor de Jongens

GA NAAR

HAMILTON'S

Zij zijn specialiteiten in Jongens School Uitrustingen en Gymnastiek Kostuums voor de Meisjes.

ROBERT HAMILTON, BPT., PRETORIA.

doopten 20, Vertrokken met Attestaties 2, Ingekomen met Attestaties 2, Gehuwd 1 paar.

PIETERSBURG.—Predikant: Ds. P. van Drimmelen. Consulent: Ds. H. D. van Broekhuizen.

Ouderlingen: J. J. Mijnhardt, P. J. Roets, G. P. Botha, D. F. Jacobs, P. J. Dreijer, A. J. M. v. Tonder, J. D. Venter, J. M. v. Schalkwijk, A. P. Botha, A. J. Smit.

Diakenen: J. L. P. Botha, C. P. J. Pienaar, G. J. Buitendag, D. H. Grobler, N. C. Venter, P. S. Snijman, J. J. Moolman, P. J. H. Venter, G. R. J. Strijdom, F. H. Geijser, F. J. Nel.

Koster: H. L. Botha.

Orgelist: M. E. Jorissen.

,Scribas van den Kerkeraad: Ds. P. v. Drimmelen, en P. S. Snijman. ,

Kassier: P. S. Snijman.

Zielen 1100, Lidmaten 530, Aangenomen 27, Gedoopten 60, Vertrokken met Attestaties 14, Ingekomen met Attestaties 11, Gehuwd 6 paren.

WATERBERG.—Predikant: Ds. P. van Drimmelen. Consulent: Ds. H. D. van Broekhuizen.

Ouderlingen: H. J. Geyser, L. C. v. d. Merwe, J A. v. Staden, L. P. v. d. Merwe, H. Willemse, J. Joubert, N. H. van Heerden, P. A. v. d. Walt, J. S. Viljoen, J. G. Duvenage.

Diakenen: F. A. Schmiedeskamp, H. J. v. Heerden, J. J. H. Engelbrecht, A.zoon, J. J. H. Engelbrecht, D.zn., F. P. Nel, C. W. H. Boshof, J. G. M. Benade, P. F. v. Staden, S. P. Viljoen, S. J. Viljoen.

Koster: A. J. J. Bodes.

Orgelist: Mej. Burger.

Scriba van den Kerkeraad: H. Willemse, p. 24 Rivier, via Nijlstroom.

Kassier: F. A. Schmiedeskamp.

SANTHAGENS

WIJNEN

ZIJN IN

ZUID - AFRIKA

BEKEND ALS

DE BESTE ! !

Specialiteit

IN

Nachtmaal Wijnen

(De beste Wijnen, zoals gebruikt door H.H. Predikanten.)

Schrijft voor volle biezonderheden aan:

R. SANTHAGENS,

Stellenbosch, Kaap Provincie.

Zielen 1100, Lidmaten 525, Aangenomen 45, Gedoopten 110, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd 3 paren.

MIDDELBURG.—Predikant: Vacant.
Consulent: Ds. H. C. M. Fourie.

Ouderlingen: J. H. N. Visage, J. H. Voster, J. H. Erasmus, P. R. Botha, C. J. Ras, F. W. J. Smit, A. Willemse, F. H. Maré, P. H. Ferreira, M. Brits, J. C. Muller, H. D. Pretorius, P. J. de Vos, C. J. Strijdom.

Diakenen: H. W. Ras, P. van Jaarsveld, B. J. Prinsloo, J. J. v. d. Merwe, A. C. Oosthuijzen, H. J. G. v Wijk, P. Bezuidenhout, J. P. Steijn, W. J. Niemann, P. Steenkamp, P. Lindeque, L. Ferreira, Louw Botha, Lucas Botha.

Koster: P. A. Ras.

Orgelist: B. v. Pr. v. d. Horst.

Scriba van den Kerkeraad: P. A. van Jaarsveld; voor Roos Senekal, A. J. Willemse, p.k. Tonteldoos.

Kassier: C. P. Allaart.

Zielen 1500, Lidmaten 842, Aangenomen 38, Gedoopten 119, Vertrokken met Attestaties 9, Ingekomen met Attestaties 26, Gehuwd — paren.

LIJDENBURG.—Predikant:
Consulent: Ds. P. van Drimmelen.

Ouderlingen: C. J. Joubert, H. Hofland, H. Ahlers, W. A. Oosthuijzen, A. B. Wolmarans, J. L. Viljoen, C. A. P. Grobler.

Diakenen: J. W. Greyling, T. F. Klopper, J. H. H. Janson, D. J. Muller, A. Herbst, G. Geldenhuis, J. N. Steijn

Koster: W. J. de Wet.

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: H. Hofland.

Kassier: J. H. H. Janson.

Nel's Rust Melkerijen

(JOSEPH BAYNES, BPT.)

DE NELSRUST MELKERIJEN
ZIJN DE EERSTE IN ZUIDAFRIKA—
EN DE BESTE.

BOEREN!

Zend Uw Room naar enigeen der volgende Takken:

O.V.S.:	TRANSVAAL:
Harrismith.	Johannesburg.
Kroonstad.	Klerksdorp.
Reitz.	Piet Retief.
Clocolan.	Pietersburg.
	Zeerust.

ALLE AANDACHT EN DE EERLIKSTE BEHANDELING WORDT AAN AL ONZE KLANTEN GEGEVEN.

WIJ BETALEN DE SPOORVRACHT OP ALLE LEVERINGEN VAN ROOM.

De Hoogste Prijzen worden betaald.

Prompte betaling gegarandeerd.

Voor verdere inlichtingen schrijve men aan de Bestuurder van enigeen der bovenstaande Takken.

Zielen 560, Lidmaten 273, Aangenomen 11, Gedoopten 21, Vertrokken met Attestaties 2, Ingekomen met Attestaties 18, Gehuwd 1 paar.

ERASMUS: Predikant: Ds. H. C. M. Fourie. Consulent: Ds. A. Murray.

Ouderlingen: N. M. Prinsloo, J. P. Prinsloo, B. P. Coertze, P. Prinsloo, H. Roos, P. T. Vermaak, P. R. Prinsloo, J. D. Venter, J. J. Booyse, W. J. de Beer, G. J. van Staden, J. J. Prinsloo, N. M. Viljoen.

Diakenen: D. S. Vermaak, N. M. Prinsloo, J. J. Prinsloo, J. J. Vermaak, H. Oberholzer, C. J. Joubert, A. C. Greyling, J. J. Botha, P. C. Breytenbach, L. J. Rickert, J. P. Nel, A. van Jaarsveld, H. A. Roets.

Koster: J. G. Snijman.

Orgelist: Mevr. H. C. M. Fourie.

Scriba van den Kerkeraad: J. J. Prinsloo, Bus 1.

Kassier: J. W. Gehle.

Zielen 2152, Lidmaten 997, Aangenomen 44, Gedoopten 111, Vertrokken met Attestaties 9, Ingekomen met Attestaties 38, Gehuwd 36 paren.

EEN GEVAL VOOR

KEROL

Een boer heeft gene verontschuldiging wanneer hij vee verliest door Paardeziekte, Galziekte, Geilziekte, Draadworm, Blauwtong, Bloedpens of enige andere noodlottige Zuid-Afrikaanse plaag, wanneer hij Kerol geen behoorlike proef gegeven heeft. Gewoonlik wordt het gegeven met zout, een halve bottel met een parafientin vol zout, goed vermengd, of een gallon op 500 lbs.

KEROL IS NIET GIFTIG.

U kunt het in alle goede winkels verkrijgen in de stad of buiten, overal altijd tegen dezelfde prijs. Als uw winkelier 't niet heeft, zeg hem dan het te **krijgen.**

Speciale instrukties voor enige biezondere ziekte, of boekjes met algemene instrukties voor dosis, dippen, genezen van wonden, en andere biezonderheden worden op verzoek **GRATIS** verschaft door "De Kerol Specialist", Postbus 114, Queenstown.

Enig Importerende Agenten in Transvaal, **MOSENTHAL BROS., BEPT.,** Postbus 1124, Johannesburg.

NOORDELIKE RING.

	Zielen.	Lidmaten.	Aangenomen.	Gedoopten.	Gehuwde paren.
Pretoria	2650	952	73	128	10
Rustenburg	—	—	32	125	36
Zoutpansberg	700	290	25	20	1
Pietersburg	1100	530	27	60	6
Waterberg	1100	525	45	110	3
Middelburg	1500	842	38	119	—
Lijdenburg	560	273	11	21	1
Erasmus...	2152	997	44	111	36
	9762	4409	295	694	93

Gebr. McDougall,

BEPERKT.

Fabrikanten van Schaap- en Beeste Dip.

Leveren de Beste Dip voor alle doeleinden.

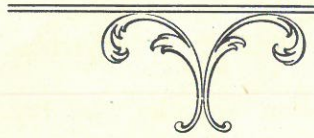

Om **Brandziekte** te genezen gebruik

"LEEUW" BRAND TABAK EKSTRAKT.

(N.B.—Nicotine is nog steeds de Dip waaraan de Transvaalse Boer de voorkeur geeft.)

Om de vacht op enige tijd te reinigen, de Groei en de Glans van de Wol te verbeteren, gebruik McDougall's

KARBOLIK VLOEIBAAR DIP.

Mengsel—1 in 80 voor Brandziekte.
Mengsel—1 in 100 voor Luizen.
Mengsel—1 in 120 voor Reiniging (Cleansing).
Voor gezonde Zout-Lik: Een pint op 25 lbs. zuiver zout.

Voor **VEE DIPPEN** gebruik
McDougall's

ARSENITE OF SODA (80%).

Fijn gepoederd; geen warm water nodig.

Zeer doelmatig, ekonomies middel voor uitroeien van Bosluis.

AANVRAAG BIJ

GEBROEDERS McDOUGALL, Bepkt.,

Postbus 363,

OOST LONDEN, Kaap Provincie.

OOSTELIJKE RING.

Gemeenten: Heidelberg, Krugersdorp, Johannesburg, Standerton, Bethal, Ermelo, Volksrust, Vrede, Oost-Rand, Heilbron, Utrecht, Vereeniging, Memel, Piet Retief, Eendracht.

Rings Commissie: Voorzitter: Ds. Jac. van Belkum, sec. Ds. J. J. Prinsloo, Scriba, Ds. L. E. Brandt, sec. Ds. S. J. Strijdom. Ouderlingen: B.Br. P. L. Moolman, sec. W. J. Botha; J. P. Prinsloo, sec. W. A. L. du Toit; B. J. de Lange, sec. A. P. B. Breytenbach.

HEIDELBERG.—Predikant: Ds. Jac. van Belkum. Consulent: Ds. J. J. Prinsloo.

Ouderlingen: J. F. Janse van Rensburg, N. H. Jacobs, W. J. Pretorius, J. H. Labuschagne, M. N. Janse van Nieuwenhuys, C. F. J. Strijdom, B. P. de Beer, I. B. Bierman, J. S. Smit, B. J. Smit, G. C. Grové, D. J. Strijdom.

Diakenen: F. J. van der Westhuijzen, P. J. Brits, L. E. Bongers, P. T. van Zijl, N. J. G. Jacobs, A. H. P. Marais, J. H. van der Westhuijsen, J. du Preez, A. A. Strijdom.

Koster: J. J. Bronkhorst.

Orgelist: L. E. Bongers.

Scriba van den Kerkeraad: L. E. Bongers, postbus 96, Heidelberg.

Kassier: L. E. Bongers.

Zielen 2000, Lidmaten 800, Aangenomen 42, Gedoopten 108, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd 28 paren.

KRUGERSDORP.—Predikant: Ds. S. J. Strijdom. Consulent: Ds. L. E. Brandt.

Ouderlingen: G. P. Brits, H. C. v. d. Merwe, J. C. Esterhuijse, F. J. C. de Bruijn, H. J. Cilliers, D. H. Möller, C. J. van Zijl, J. J. Lombard, A. W. Heynecke, Schalk Botha, B. J. Vorster, P. B. Botha, O. Ahlers, J. J. P. Grobler, J. A. Landman.

Alles voor de Tuin in

Zaad en Planten

ROZEN.

DE GROOTSTE EN BESTE KOLLEKTIE IN ZUID-AFRIKA WAARONDER ALLE LAATSTE NIEUWE SOORTEN.

VRUCHTBOMEN.

ALLE VOORNAAMSTE SOORTEN APPELS, ABRIKOZEN, AMANDELEN, PERZIKEN, PRUIMEN, PEREN, NEKTARINES, GUAVA'S, LEMOENEN, ZUURLEMOENEN, KWEPEREN, OKKERNOTEN, BESSEN, ENZ.

Bos- en Ornamentale Bomen, Struiken, Klimplanten, Haagplanten, Dahlia's, Chrysanteniums, Serre Planten, Varens, Palmen, enz.

BESTE KWALITEIT ZADEN VOOR TUIN EN PLAATS.

Algemene Katalogus wordt in Mei uitgegeven.

JAMES LEIGHTON,

Postbus 86,

KINGWILLIAMSTOWN, K.P.

Diakenen: H. C. v. d. Merwe, J. H. Vorster, M. J. v. d. Berg, J. J Marneweck, T. J. van Wijk, J. P. Nortje, J. F. Bolton, A. V. Leroux, J. J. v. d. Berg, M. J. Pretorius, J. R. Lindeque, B. Harmse.

Koster: P. B. Botha.

Orgelist: P. B. Botha

Scriba van den Kerkeraad: D. Möller.

Kassier: D. Möller .

Zielen 1101, Lidmaten 519, Aangenomen 54, Gedoopten 110, Vertrokken met Attestaties 1, Ingekomen met Attestaties 6, Gehuwd 16 paren.

JOHANNESBRUG.—Predikanten: Ds. L. E. Brandt en Ds. A. J. Barger. Consulent: Ds. S. J. Strijdom.

Ouderlingen: F. G. Bezuidenhout, A. S. Scholtz, J J. Heyneke, P. J. Coetzee, J. H. Lingenfelder, J. P. Maré, S. J. Steyn, J. C. Brits, M. P. D. Everts, N. J. Schutte, W. E. Steenkamp, H. J. M. Matthysen, D. J. P. Burger, J. B. Lindeque, J. J. Smit, W. H. Austin, J. A. C. de Beer, G. D. Ruthven.

Diakenen: B. J. Smit, J. G. L. Booysen, S. J. Loots, G. P. A. Pretorius, J. J. L. Swart, J. A. Breedt, C. G. J. Neuhoff, C. P. Muller, N. S. Coetzee, W. Norval, J. J. G. Matthysen, A. J. du Plooy, G. A. F. Mulder, I M. Potgieter, A. D. Smit, D. M. Nel.

Koster: S. J. Loots.

Orgelist: J. Pretorius.

Scriba van den Kerkeraad: Ds. A. J. Barger.

Kassier: Ds. L. E. Brandt.

Zielen 2019, Lidmaten 861, Aangenomen 41, Gedoopten 142, Vertrokken met Attestaties 28, Ingekomen met Attestaties 65, Gehuwd 28 paren.

STANDERTON.—Predikant:

Consulent: Ds. Jac. van Belkum.

MILLAR'S

Postbus 354.

PRETORIA.

Telefoon 109.

ENIG AGENTEN VOOR PRETORIA
VOOR
ROYAL WORCESTER
EN
BON TON KORSETTEN.

SCHRIJF OM KATALOGUS.

BEROEMDE Modisten in Parijs, Nieuw-York en Londen mogen verschillen over de beste stijl in japonnen, doch zij zijn het onveranderlik eens over "Bon Ton" en "Royal Worcester" als de maatstaf van korsetstijl, niet alleen voor het beter passen en kleden van japonnen doch ook over het absolute gemak en de uitstekende dienst zo zorgvuldig verenigd met de allerlaatste stijl.

Korsetmodellen tegen prijzen voor iedere beurs.

Wm. Millar & Co.

Ouderlingen: F. G. Wolmarans, M. L. J. Grobler, B. J. de Lange, G. J. Engelbrecht, P. W. Labuschagne, J. C. Heynecke.

Diakenen: J. G. Steyn, G. A. van Deventer, J. H. Pienaar, W. J. Engelbrecht, J. N. du Plessis, D. S. Jacobs.

Koster: A. Janse van Vuuren.

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: Ds. Jac. van Belkum.

Kassier: G. A. van Deventer.

Zielen 800, Lidmaten 408, Aangenomen 14, Gedoopten 43, Vertrokken met Aattestaties —, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd 0 paren.

VOLKSRUST.—Predikant:

Consulent: Ds. S. J. Strijdom.

Ouderlingen: H. G. Stoop, T. J. Muller, D. Struwig, L. P. S. Nortje.

Diakenen: F. J. Delport, P. W. Kemp, D. Hattingh, J. W. Stoop, J. R. L. Botha.

Koster: D. J. Struwig.

Orgelist: Mevr. S. Struwig.

Scriba van den Kerkeraad: H. G. Stoop.

Kassier: F. J. Delport.

Zielen —, Lidmaten —, Aangenomen 11, Gedoopten 7, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd — paren.

ERMELO (Afdeeling Ermelo).—Predikant:
Consulent: Ds. J. J. Prinsloo.

Ouderlingen: N. S. Grobler, F. G. Joubert, P. J. Labuschagne, F. G. Wolmarans.

Diakenen: L. J. van Rensburg, M. Buitendag, J. Reyneke, J. Els.

YATES & Co.

BEPERKT.

(G. E. GURNEY, Bestuurder.)

Elektries- en Algemeen Ingenieurs.

212, KERKSTRAAT, — PRETORIA.

Telef. 459. **Postbus 8.**
Nacht Telef. 37.

Speciale Prijsopgaven voor komplete installaties voor buiten.

Onderhoud van alle soorten Elektriese Inrichtingen per maand of jaar.

Motoren of Dynamo's opnieuw gewikkeld.

Kerkinstallaties en Elektriese Orgelpompen een specialiteit.

Koster: J. Reyneke.

Orgelist: N. Wolmarans.

Scriba van den Kerkeraad: F. G. Wolmarans.

Kassier:

Zielen —, Lidmaten 190, Aangenomen 11, Gedoopten 11, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd — paren.

ERMELO (Afdeeling Chrissiesmeer). — Predikant: Consulent: Ds. J. J. Prinsloo.

Ouderlingen: E. E. Meyer, J. A. v. d. Linde, M. Bos, J. C. L. du Preez.

Diakenen: C. W. F. Buitendag, G. J. Viljoen, S. W. J. Meyer, J. J. P. C. Muller.

Koster: J. M. Botha.

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: J. A. Joubert.

Kassier: J. A. Joubert.

Zielen 471, Lidmaten 194, Aangenomen 2, Gedoopten 11, Vertrokken met Attestaties 3, Ingekomen met Attestaties 3, Gehuwd 0 paren.

VREDE.—Predikant:

Consulent: Ds. Jac. van Belkum.

Ouderlingen: W. J. Botha, J. J. Strijdom.

Diakenen: J. J. Roelofse, C. J. Smit.

Koster:

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: Ds. Jac. van Belkum.

Kassier:

Zielen 63, Lidmaten 30, Aangenomen 3, Gedoopten 3, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd 0 paren.

BON ACCORD WERKEN

King William's Town, K.P.

W. G. GLENNIE

Smid, Wagenmaker en

:: :: Draaier. :: ::

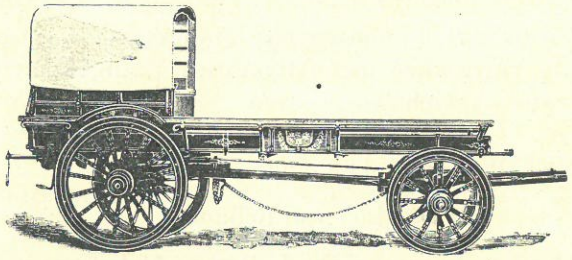

Bokwagens, Ezelwagens, Veerwagens, Blokwagens,

Veerkarren, Handkarren, Sanitaire Wagens,

Kruiwagens, enz.

Wagenmateriaal van elke beschrijving in voorraad gehouden.

Gemaakt op bestelling op de kortste kennisgeving.

OOST-RAND.—Predikant: .

Consulent: Ds. L. E. Brandt met hulp van Ds. A. J. Barger.

Ouderlinge n: J. S. J. Labuschagne, J. D. Posthumus, R. A. P. de Beer, H. J. J. Viljoen, J. H. Smit, J. W. Germishuizen, J. P. Nell, J. J. Botha, H. E. Wentzel, P. D. Pretorius, J. F. Beytell, P. C. Potgieter, H. M. Jacobs, J. H. Smith, J. H. Briel.

Diakenen: A. J. Mouton, J. G. le Roux, J. F. Greyling, N. J. Jordaan, Ph. R. Botha, C. H. P. Venter, M F. Trieloff, C. E. G. Roets, A. S. Kleynhans, B. D. Bouwer, J. S. H. Steyn, J. J. Lindeque, Th. J. Botha, J. C. du Plessis, D. J. A. Booyens, A. J. C. Struwig.

Koster: A. van Niekerk.

Orgelist: Mrs. de Beer.

Scriba van den Kerkeraad: Ds. A. J. Barger.

Kassier: Ds. L. E. Brandt.

Zielen 1530, Lidmaten 709, Aangenomen 76, Gedoopten 97, Vertrokken met Attestaties 13, Ingekomen met Attestaties 96, Gehuwd 10 paren.

HEILBRON.—Predikant:

Consulent: Ds. L. E. Brandt.

Ouderl ingen: W. A. du Toit, M. C. Strijdom, M. P. J. Lindeque, J. J. van der Merwe.

Diakenen: G. D. Celliers, N. M. Herbst , J. C. Opperman, J. H. Campher, Abram van Coller.

Koster: W. G. Miller.

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: W. A. Vergeer, Heilbron.

Kassier: W. A. Vergeer.

Zielen 300, Lidmaten 130, Aangenomen 6, Gedoopten 10, Vertrokken met Attestaties 1, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd — paren.

Nederlandsche Bank

voor Zuid-Afrika.

Agentschappen te Bloemfontein, Brits, Bronkhorstspruit, Dullstroom, Hartebeestfontein (via Klerksdorp), Johannesburg, Kaapstad, Potchefstroom, Premier Mine, Pretoria en Witbank. Eveneens kantoren te Londen en te Amsterdam (Holland) en correspondenten in alle voornaamste plaatsen der wereld.

TREEDT IN ZUID-AFRIKA OP ALS AGENT DER

Pretoria Hypotheek Maatschappij

die leeningen onder Eerste Verband verstrekt op landelijke en stedelijke eigendommen, tegen lage rente en op gemakkelijke voorwaarden.

VEREENIGING.—Predikant:

Consulent: Ds. L. E. Brandt.

Ouderlingen: L. R. G. Marx, H. Strijdom, T. P. Pretorius, J. J. H. Pretorius, H. H. Nieuwoudt, S. I. W. Marx, H. J. Jacobs, A. M. van der Merwe, J. P. Badenhorst, J. P. Cronje, T.zn.

Diakenen: W. Lindeque, J. J. Jacobs, C. L. Fick, C. J. Smit, Th. F. Cronje, L. G. Dreyer, J. C. van der Merwe, J. van der Westhuizen.

Koster: A. W. Marx.

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: J. P. Cronje, T.zn., Weltevreden, Bus 13, Vereeniging.

Kassier: Ds. L. E. Brandt.

Zielen 1151, Lidmaten 542, Aangenomen 18, Gedoopten 52, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties 17, Gehuwd 3 paren.

PIET RETIEF.—Predikant:

Consulent: Ds. S. J. Strijdom.

Ouderlingen: T. B. van Rooijen, A. C. de Klerck.

Diakenen: T. E. Potgieter.

Koster:

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: A. C. de Klerck.

Kassier: A. C. de Klerck.

Zielen 160, Lidmaten 78, Aangenomen 5, Gedoopten 9, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties 4, Gehuwd — paren.

EENDRACHT.—Predikant:

Consulent:

Ouderlingen: J. P. Prinsloo, Jan J. Booysen, J. G. Duvenhage, D. S. Venter, P. A. Ras, P. P. Roets, Christian Willemse.

De Rechte Soort Kleederen.

Het betaalt om alleen goede naar maat gemaakte klederen te dragen. Maar dat meent niet dat U hoge prijzen betaalt. Strandkleren zijn prachtig gemaakt van uitstekend materiaal.

"Strand" Kleeren zijn in de mode.

en prijzen zijn zeer matig. Door ons toe te staan om Uwe kleren te maken, zult U beter gekleed zijn en geld besparen.

Onze klienten zijn over de gehele Unie verspreid en wij zijn speciaal er op ingericht op het maken van kleren volgens Uwe schriftelike order.

Voldoening gewaarborgd of Uw geld terug gegeven.

Indien U goede kleren verlangd en geld wenst te besparen, schrijf dan om ons modeboek en biezonderheden.

Schrijf aan:

The Strand Tailors

(opvolgers van The A. E. Mendelsohn Co.)
Postbus 2570,
KAAPSTAD.

Diakenen: H. L. Venter, F. P. Venter, Ad. Roelofse, P. J. L. Venter, Harry Stone, E. H. Rachmann, J. D. Venter.

Koster: M. J. Prinsloo.

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: D. J. Prinsloo, Vierfontein, P.K. Oogies.

Kassier: D. J. Prinsloo.

Zielen —, Lidmaten 238, Aangenomen 9, Gedoopten 22, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties 7, Gehuwd 4 paren.

MEMEL.—Predikant:

Consulent: Ds. S. J. Strijdom.

Ouderlingen: P. L. Moolman, J. J. Uijs, L. F. Haasbroek.

Diakenen: H. J. Uijs, W. H. Brooks, G. J. Swart.

Koster: J. A. Rudolph.

Orgelist: H. J. J. Uijs.

Scriba van den Kerkeraad: P. L. Moolman.

Kassier: P. L. Moolman.

Zielen 175, Lidmaten 89, Aangenomen 1, Gedoopten 1, Vertrokken met Attestaties 3, Ingekomen met Attestaties 7, Gehuwd 1 paar.

UTRECHT.—Predikant:

Consulent: Ds. J. J. Prinsloo.

Ouderlingen: J. C. van Deventer.

Diakenen: H. Grobler.

Koster:

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad:

Kassier:

PAARL ROLLER FLOUR MOLEN

:: :: Beperkt. :: ::

Telegr. en Kabeladr. "THESEN." Telef. No. 20

Postbus No. 26, Noorder Paarl.

HUGUENOT STATION, K.P.

Noord, Zuid, Oost, West, "White Star" Flour en en Meel 't best.

Zielen 59, Lidmaten 40, Aangenomen —, Gedoopten 2, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd — paren.

BETHAL.—Predikant: Ds. J. J. Prinsloo. Consulent:

Ouderlingen: J. A. Esterhuijzen, B. J. Prinsloo.

Diakenen: N. J. Grobler, J. P. Visage, P. S. Botes.

Koster:

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: J. Hoogland, Bus 81, Bethal.

Kassier: J. Hoogland.

Zielen —, Lidmaten —, Aangenomen 37, Gedoopten 143, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd 6 paren.

TRICHARDTSFONTEIN.—Predikant: Ds. J. J. Prinsloo. Consulent: Ds. J. van Belkum.

Ouderlingen: D. P. J. van Schalkwijk, J. C. J. van Schalkwijk, N. A. Steenkamp, P. J. C. Venter, L. C. Bester.

Diakenen: C. Smit, D. J. Pretorius, P. v. d. Berg, D E. T. Steyn, J. Nagel.

Koster: L. A. J. v. Nieuwenhuijzen.

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad:

Kassier:

Zielen —, Lidmaten —, Aangenomen 26, Gedoopten 48, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties —, Gehuwd — paren.

Wm H. MULLER & Co.

ALLEEN VERKOPERS.

Waarborgen U voor uw Scheersel.

DE HOOGSTE PRIJZEN.

DE BESTE BEHANDELING.

DE LAAGSTE ONKOSTEN.

Schrijft om ons wekeliks uitvoerig marktrapport, vrachtbrieven en alle verdere inlichtingen.

Postbus 769
DURBAN.

'Foon 1250.
Telegr. Ferrum.

OOSTELIJKE RING.

	Zielen.	Lidmaten.	Aangenomen.	Gedoopten.	Gehuwde paren.
Heidelberg	2000	800	42	108	28
Krugersdorp	1101	519	54	110	16
Johannesburg	2019	861	41	142	28
Standerton	800	408	14	43	—
Bethal	—	—	37	143	6
Chrissiesmeer, Ermelo Dorp	—	—	15	15	—
Volksrust	—	—	11	7	—
Vrede...	63	30	3	3	—
Oost-Rand	1530	709	76	97	10
Heilbron...	300	130	6	10	—
Utrecht	59	40	—	2	—
Vereeniging...	1151	542	18	52	3
Memel	175	89	1	1	1
Piet Retief	160	78	5	9	—
Eendracht	—	238	9	22	4
Trichardtsfontein	—	—	26	48	—
	9358	4444	358	812	96

WESTELIJKE RING.

Gemeenten: Potchefstroom, Venterskroon, Klerksdorp, Makwassie, Lichtenburg, Marico, Ventersdorp, Wolmaransstad, Zwartruggens, Beetsjoenaland, Bloemhof.

Rings Commissie: Voorzitter, Ds. P. W. Ennis, sec. Ds. J. J. Kuhn; Scriba, Ds. S. Vermooten, sec. Br. A. L. Oosthuijsen. Ouderlingen B.Br. A. H. Koomans; geen sec., Br. C. J. Bodenstein, geen sec., K. N. de Kock, geen sec.

POTCHEFSTROOM.—Predikant: Ds. C. W. du Toit. Consulent: Ds. S. Vermooten.

Ouderlingen: J. A. Broodrijk, A. H. Koomans, A. R. Fleischack, J. A. S. Malherbe, L. Badenhorst, M. J. Wolmarans, J. C. van der Merwe, H. J. Dreyer, T. P. Badenhorst, T. F. J. Steyn, T. F. J. Dreyer, A. J. G. Oosthuizen, G. J. A. Grimbeek, P. M. Wilmans, P. J. v. Baalen, P. P. van den Berg, Paul Kruger, C. J. du Preez, Paul Roux, I. B. Joubert, C. Fouche, P. Botha.

Diakenen: G. P. J. van Zijl, A. Y. Zerwick, J. P. Huizers, J. F. v. d. Merwe, J. L. du Preez, A. L. Badenhorst, J. du Plessis, D. J. L. van Vuren, W. L. Pretorius, N. Oosthuizen, D. J. du Plessis, J. Steyn, H. R. Collins, J. P. Viljoen, J. Maartins, J. A. Botha, G. van den Berg, J. J. Strijdom, W. B. Venter, A. W. Heyneke, G. J. Kok, F. Freislich, B. Marneweck.

Koster: A. W. van Wijk.

Orgelist: Mevr. P. Blommestein.

Scriba: A. R. Fleischack, Bus 64. ,,

Kassier: A. Y. Zerwick, Tuin Straat, Potchefstroom.

Zielen 4000, Lidmaten 1564, Gedoopten 247, Aangenomen 90, Ingekomen 19, Vertrokken 22, Gehuwd 68.

KLERKSDORP.—Predikant: Ds. P. W. Ennis. Consulent: Ds. J. J. Kuhn.

Ouderlingen: P. J. Pienaar, J. J. L. Terblanche, B. H. Swart, N. J. Campher, I. J. Pretorius, J. P. Jansen van Vuuren, C. J. van den Berg, M. J. de Kock, J. C. Coetzee, P. R. Kock, W. J. Nel, C. J. Spies.

Diakenen: W. Coetzee, J. J. Scholtz, P. F. Jansen van Vuren, C. J. Visser, G. J. Pieterse, P. M. Swanepoel, M. J. Els, J. D. Nell, J. J. Grobler, A. Myburgh, C. J. du Plessis, N. J. du Plooy.

Koster: Louw Delport.

Orgelist: Mej. Ella Ennis.

Scriba van den Kerkeraad: N. J. Campher.

Kassier: G. J. Pieterse.

Zielen 1460, Lidmaten 682, Aangenomen 31, Gedoopten 94, Vertrokken met Attestaties 6, Ingekomen met Attestaties 23, Gehuwd 19 paren.

MAKWASSIE.—Predikant:

Consulent: Ds. J. Kühn.

Ouderlingen: N. Basson, D. J. Fouche, W. Stoltz, J. N. Claase, P. A. Bosman, A. P. Roos, J. J. v. Rensburg.

Diakenen: A. L. Oosthuizen, J. F. J. v. Rensburg, J. J. C. Geldenhuijs, C. H. Fouche, S. J. v. Rensburg, D. J. Smit, F. J. v. Rensburg.

Koster: V. Matthijsen.

Orgelist: Mnr. Fusel.

Scriba van den Kerkeraad: A. L. Oosthuizen.

Kassier: A. L. Oosthuizen.

Zielen 1175, Lidmaten 470, Aangenomen 16, Gedoopten 72, Vertrokken met Attestaties —, Ingekomen met Attestaties 4, Gehuwd 3 paren.

LICHTENBURG.—Predikant: Ds. P. J. Ebersohn. Consulent: Ds. S. Vermooten.

Ouderlingen: A. H. Klazinga, C. J. Bodenstein, W. J. Otto, C. L. Dreyer, M. P. Basson, J. C. v. d. Merwe, D. J. Seymore, P. J. du Plessis, P. Rousseau, F. G.

A. Wolmarans, C. L. Engelbrecht, J. F. du Toit, J. G. v. Vuuren, en B. R. v. Vuuren.

Diakenen: T. F. J. Steyn, A. Engelbrecht, D. J. Steyn, H. J. Aarde, A. D. W. Wolmarans, H. A. Smit, M. J. Steynmann, W. J. C. v. Niekerk, J. v. d. Berg, G. Venter, C. J. Smit, P. S. Oosthuizen, N. Kamffer, en J. Steyn.

Koster: W. G. Gouws.

Orgelist: Mev. L. Dreyer.

Scriba van den Kerkeraad: A. H. Klazinga.

Kassier: A. H. Klazinga.

Agent "Hervormer," A. H. Klazinga.

Zielen 1410, Lidmaten 690, Aangenomen 32, Gedoopten 67, Vertrokken met Attestaties 8, Ingekomen met Attestaties 37, Gehuwd 10 paren.

MARICO.—Predikant: Ds. S. Vermooten. Consulent: Ds. J. J. Kühn.

Ouderlingen: J. Oosthuizen, M. M. J. Basson, M. Grobler, P. S. van den Berg, Johs. F. van Staden, D. J. J. Breytenbach, P. J. J. Basson, F. J. Naude, J. C. Coetzee, G. L. Roos, S. J. Joubert, R. Fourie, J. H. Timmerman.

Diakenen: A. D. Swart, W. Coetzee, L. J. Erasmus, A. Swanepoel, B. J. Klaassen, P. J. Erasmus, A. G. Oberholzer, S. P. Naudé, J. A. Joubert, F. v. d. Merwe, P. J. v. d. Berg, Jaks. F. van Staden, J. P. Meijer.

Koster: P. H. Marais.

Orgelist: J. J. Joubert.

Scriba van den Kerkeraad: J. H. Timmerman.

Kassier: J. T. Timmerman, P.K. Groot Marico.

Zielen 2471, Lidmaten 1146, Aangenomen 44, Gedoopten 128, Vertrokken met Attestaties 8, Ingekomen met Attestaties 10, Gehuwd 21 paren.

VENTERSDORP.—Predikant: Vacant. Consulent: Ds. C. W. du Toit.

Ouderlingen: R. A. Pretorius, J. C. Esterhuizen, J. G. v. d. Berg, K. N. de Kock, F. W. C. Buitendag, H. N. Pieterze.

Diakenen: D. G. O'Kelly, S. H. Coetzee, H. F. Joubert, H. C. Visser, H. J. Scheffer, C. W. Hudson, F. Wolmarans, R. J. Coertze, A. W. Swanepoel.

Koster: D. G. O'Kelly.

Orgelist: Vacant.

Scriba van den Kerkeraad: T. W. C. Buitendag, Rietvlei, P.K. Reismierbult.

Kassier: H. N. Pieterze.

Zielen 1203, Lidmaten 550, Aangenomen 35, Gedoopten 64, Vertrokken met Attestaties 4, Ingekomen met Attestaties 4, Gehuwd 8 paren.

WOLMARANSSTAD.—Predikant: Consulent: Ds. P. W. Ennis.

Ouderlingen: P. P. Steyn, G. P. van Vuuren, G. P. Rossouw, A. L. v. d. Westhuizen, D. C. Bloem, G. S. Rossouw.

Diakenen: J. H. Steyn, J. P. Koekemoer, H. J. le Roux, D. D. v. d. Westhuizen, B. J. Badenhorst.

Koster: B. C. Lottering.

Orgelist: Mej. S. Steyn.

Scriba van den Kerkeraad: J. H. Steyn.

Kassier: J. P. Koekemoer.

Zielen 560, Lidmaten 311, Aangenomen 6, Gedoopten 25, Vertrokken met Attestaties 9, Ingekomen met Attestaties 4, Gehuwd — paren.

ZWARTRUGGENS.—Predikant: Ds. J. Kühn. Consulent: Ds. S. Vermooten.

Ouderlingen: J. H. Joubert, P. S. van Jaars-

veld, Jan Schoeman, Piet van Staden, Theunis van Staden, Piet van Staden, Arie Oberholzer, F. Rossouw, A. J. Els, Jac. Pienaar, Joh. P. van Tonder.

Diakenen: J. Jacobs, A. McDonald, P. Pilzer, Van Niekerk, A. van Jaarsveld, Jac. Schoeman, F. Naudé (F.zoon), H. Geyer, F. Naudé, H. Breedt, F. Botha.

Koster: Jan du Toit.

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad: J. H. Joubert, P.K. Brakkloof, via Rustenburg.

Kassier: A. J. Els, P.K. Lindleyspoort, via Zwartruggens.

Zielen 1435, Lidmaten 575, Aangenomen 23, Gedoopten 75, Vertrokken met Attestaties 10, Ingekomen met Attestaties 6, Gehuwd 12 paren.

BLOEMHOF.—Predikant.—

Consulent: Ds. J. Kühn.

Ouderlingen: W. J. Opperman, D. Bezuidenhout, T. Kleynhans, R. Grobelaar.

Diakenen: C. Coetzee, P. Snyman, G. van der Merwe, T. W. Stear.

Koster: A. J. Strauss.

Kassier: W. J. Opperman.

Zielen 190, Lidmaten 96, Aangenomen 18, Gedoopten 9, Vertrokken met Attestaties 4, Ingekomen met Attestaties 3, Gehuwd — paren.

BECHUANALAND.—Predikant:

Consulent: Ds. S. Vermooten.

Ouderlingen: E. E. Meyer, C. L. v. d. Merwe.

Diakenen: W. J. Barnard, W. P. Viljoen.

Koster:

Orgelist:

Scriba van den Kerkeraad:

Kassier: W. P. Viljoen, P.K. Grootchwaing, Vrijburg.

Zielen 96, Ledematen 43, Aangenomen 2, Gedoopten —, Vertrokken met Attestaties 1, Ingekomen met Attestaties 1, Gehuwd 1 paar.

Eén man met God is altijd in de meerderheid.

Hoe hooger berg, hoe dieper dal,
Hoe groter man, hoe lager val.

WESTELIJKE RING.

	Zielen.	Lidmaten.	Aangenomen.	Gedoopten.	Gehuwde paren.
Potchefstroom	4000	1564	90	247	68
Venterskroon	—	—	—	—	—
Klerksdorp	1460	682	31	94	19
Makwassie	1175	470	16	72	3
Ermelo	471	194	2	11	—
Lichtenburg	1416	690	32	67	10
Marico	2471	1146	44	128	21
Ventersdorp...	1203	550	35	64	8
Wolmaransstad ...	560	311	6	25	—
Zwartruggens	1435	575	23	75	12
Bechuanaland	96	43	2	—	1
Bloemhof...	190	96	18	9	—
	14477	6321	299	792	142

ALGEMEEN OVERZICHT.

Nordel. Ring	9762	4409	295	694	93
Oostel. Ring	9358	4444	358	812	96
Westel. Ring	14006	6127	297	781	142
	33126	14980	950	2287	331

DIENSTDOENDE PREDIKANTEN OP 1 NOVEMBER 1917.

Ds. C. W. du Toit, Candidaat 1869, Hannover 1869, Pearston 1875, Tulbach 1876, Potchefstroom 1883.

Ds. Jac. van Belkum, Candidaat 1876, Varik 1877, Steenwijk 1882, Zierikzee 1889, Rustenburg 1891, Heidelberg (Transvaal) 1903.

Ds. A. Murray, Jzn., Standerton en Amersfoort 1877, Jacobsdal (Oranje Vrijstaat) 1880, Ventersdorp 1899, Rustenburg 1904.

Ds. L. E. Brandt, Candidaat 1889, Niezijl 1901, Pietersburg 1904, Johannesburg 1908.

Ds. P. W. Ennis, Ermelo 1886, Klerksdorp 1906.

Ds. P. van Drimmelen, Candidaat 1906, Zeerust 1907. Zoutpansberg 1915.

Ds. J. J. Kuhn, Candidaat 1909, Krugersdorp 1909. Lichtenburg 1913. Zwartruggens 1916.

Ds. J. J. Prinsloo, Candidaat 1909, Standerton en Bethal 1909. Bethal 1915.

Ds. H. C. M. Fourie, Candidaat 1910, Pretoria 1911. Erasmus 1913.

Ds. S. J. Strijdom, Candidaat 1914, Krugersdorp 1914.

Ds. S. Vermooten, Candidaat 1915. Zeerust 1915.

Ds. H. D. van Broekhuizen, Pretoria 1917.

Ds. P. J. Eberson, Candidaat 1015, Lichtenburg 1918.

Ds. A. J Barger, Candidaat 1912. Hulprediker te Delfshaven 1913, predikant te Bovensmilde 1914, Johannesburg 1918.

Studenten na Matriculatie in Utrecht (Holland):—de heer S. P. Engelbrecht. In Pretoria, Transvaal Universiteits College:—P. J. Venter, B. S. Grobler, G. P. Wolmarans, Th. Dreyer en P. Dreyer.

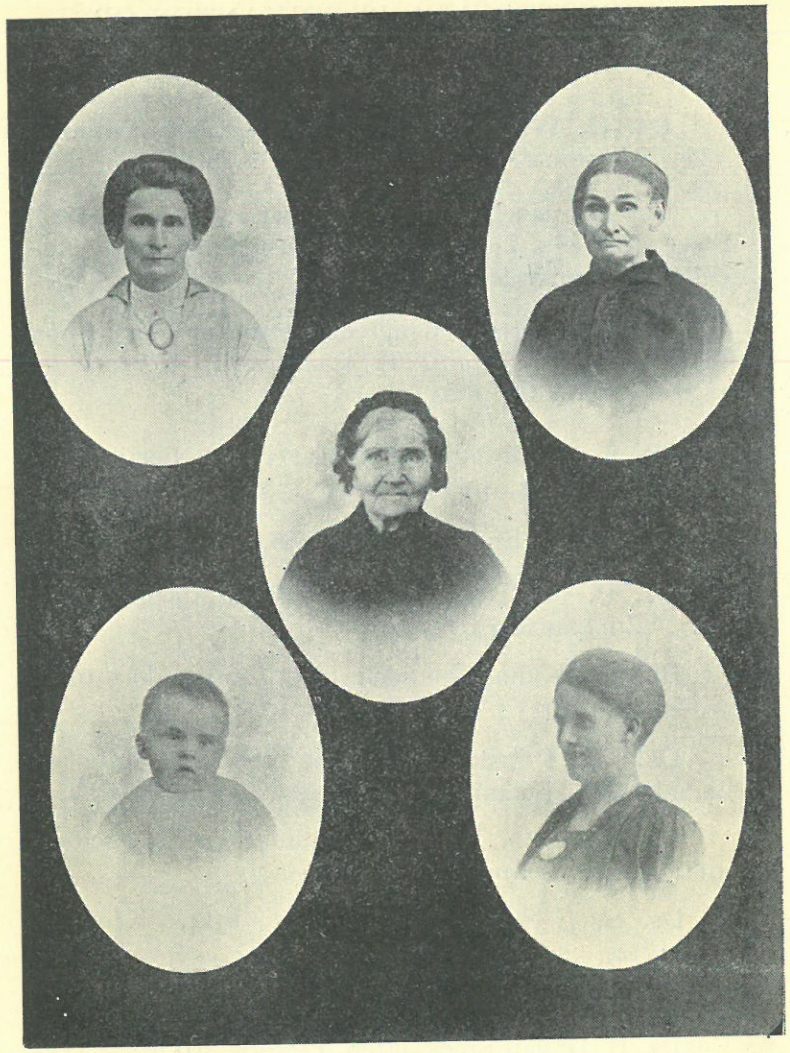

BIJ HET PRENTJE.

Dit prentje geeft vijf geslachten van één familie.

In het midden de oude stammoeder Mevr. de Wed. J. H. J. Maré, geboren van Niekerk, oud 91 jaar.

Boven rechts haar dochter Mevr. J. M. E. Vuijk, geboren Maré, 8 Mei 1848.

Boven links haar kleindochter: Mevr. M. C. van der Westhuysen, geb. Vuijk, 19 Junie 1872.

Beneden rechts Mevr. C. Dickson.

Beneden links haar kind: Joseph Harold Dickson, geb. 3 April 1917.

Mevr. Maré is de echtgenoot van wijlen de Heidelbergse Landdrost F. Maré, die in 1877 weigerde in Engelse dienst over te gaan en in 1880—1895 onder de Z.Afrikaanse Republiek weer dit ambt bekleedde.— Deze oude moeder loopt nog fluks en doet nog fijn naaldwerk zonder bril te gebruiken. Zij woont bij haar dochter P. Th. Jacobs op Frischgewaagd, dist. Heidelberg.

PREDIKANTEN VAN DE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK SEDERT 1852.

Ds. D. van der Hoff (overleden 1881), Potchefstroom.

Ds. W. G. Smits (overleden 1895), Rustenburg.

Ds. A. J. Begeman, Pretoria, Emeritus 1873.

Ds. N. J. van Warmelo (overleden 1892), Schoemansdal 1864, Heidelberg 1867, (verenigd 1885), overleden 1892.

Ds. H. S. Bosman (verenigd 1885) Pretoria.

Ds. D. P. Ackerman (verenigd 1885) Wakkerstroom (overleden 1916).

Ds. J. C. de Vries, Sutherland, Dutoitspan, Zeerust, Laingsburg (overleden 1906).

Ds. L. F. C. Biccard, Zoutpansberg, Emeritus 1890, (overleden).

Ds. A. J. Lagerwey, Candidaat 1880, Ankeveen 1881, Helenaveen 1884, Hoogeloon 1886, Maassluis 1889, Heidelberg 1895 (overleden 1898).

Ds. J. Beyer, Candidaat 1880, Lemele 1881, IJselmuiden 1883, Hierden 1886, Harderwijk 1888, Eemnes Binnen 1890, Zeerust 1898, Standerton 1899, naar Holland terug 1903.

Ds. C. Spoelstra, Candidaat 1894, Zoeterwoude 1894, Pretoria 1896, naar Holland terug 1898.

Dr. P. J. Muller, Candidaat 1878, Steenwijkerwold 1879, Wolsum c.a. 1882, Nijmegen 1884, Rotterdam 1888, Kerkelijk Hoogleeraar aan de gemeentelijke Universiteit te Amsterdam, predikant bij de Waalsche gemeente te Haarlem 1896, Pretoria 1904, terug naar Holland 1909.

Ds. C. J. L. Ruysch van Dugteren, Candidaat 1904, Oosterland 1904, Pretoria 1908, de dienst verlaten 1911, gestorven 19 October 1913.

Ds. F. S. du Toit, Candidaat 1885, N.Bethesda 1886, Hugenoten Gedenkschool 1889, Lichtenburg en Ventersdorp 1905, overleden 1914.

Ds. M. J. Goddefroy, Candidaat in Holland 1876, Lage Zwaluwe 1877, IJsselmuiden 1880, Achlum 1882, Pretoria 1887, Middelburg (Tvl.) 1903, Emeritus 1917.

Ds. K. T. van den Heever, Christiana 1899, Makwassie 1908, Ventersdorp 1915; weer naar de Nederd. Hervormde of Gereformeerde Kerk 1916.

2 Kon. 5: 8c.: Zoo zal hij weten, dat er een profeet in Israël is.

In het verband van de geschiedenis van Naaman den Syrier komen vier personen voor, die op verschillende manieren geweten hebben, dat er een profeet in Israël was, en dus natuurlijk ook een God, want een profeet staat nooit op zichzelf. Hij is de verkondiger van God, die hem zendt en spreekt nooit in zijn eigen naam.

De eerste van deze vier personen was een klein meisje, door de Syrische benden geroofd uit het land van Israël en nu in dienst van de huisvrouw van Naaman.

Zij heeft in haar ouderlijk huis gehoord van den grooten profeet Elisa en van zijn God en geleerd Hem te dienen, en al is zij nu ver van haar eigen menschen en in een vreemd land, zij laat dien God niet los, maar blijft hem dienen ook daar in den vreemde.

Als er nu in het huis van Naaman gesproken wordt over die vreeselijke ziekte en iedereen jammer voelt voor den grooten dapperen generaal, komt zij naar haar meesteres met dit eenvoudige woord: Als mijn heer toch bij den profeet in Israël kon komen, dan zou hij hem gezond maken.

Zoo zien wij, dat dit kind niet bang is om te spreken van haar God en Zijn profeet, hoewel zij kon gestraft worden voor het dienen van haar God in het huis van haar heidenschen meester.

Zij is de oorzaak van Naaman's genezing en bekering en brengt een grooten zegen in haar omgeving. Zij kan dit doen, omdat zij weet, dat er een God in Israël is, en dien God dient en lief heeft, en wat een heerlijk geloofsgetuigenis is het niet, dat dit kind in haar eenvoudigheid geeft.

Daarin is zij een voorbeeld voor ons allen.

Hoeveel menschen zijn er niet, die misschien wel weten, dat er een God is, maar die, wanneer zij weggaan uit hun ouderlijk huis, dien God ook achter laten en in een ander dorp of land hun kerk vergeten, hun God niet meer dienen en zich geheel en al gedragen als heidenen. Hoe velen zijn er niet, die tusschen vreemde menschen bang zijn te praten van hun God en als er moeite of verdriet is, nooit er aan zullen denken om te vertellen, hoe hun God kan redden en troosten, wanneer de naam van hun God ijdelijk gebruikt wordt, niet voor Hem zullen opkomen, doch liever zullen meevloeken, opdat toch niemand zou merken, dat zij eigenlijk dien God dienen.

De tweede persoon is Eliza. Hij weet dat er een God in Israël is, want Hij is Zijn profeet.

Wanneer de koning van Israël den brief ontvangt van den Syrischen koning, scheurt hij zijn kleederen en is bevreesd, want hij weet niet van den God van Eliza. Joram was een goddelooze koning en al waarop hij vertrouwde was zijn soldaten, zijn paarden en wagens; maar de Koning van Syrie had meer soldaten en daarom was hij bevreesd.

Maar Eliza wist beter. Naaman was niet gestuurd naar den Koning van Israël, doch naar den profeet in Israël en daarom het Eliza weten, O Koning! waarom hebt gij uwe kleederen gescheurd, laat hem tot mij komen, zoo zal hij weten, dat er een profeet in Israël is.

Eliza is niet bang, dat God hem verlegen zal laten blijven, en zoo is het ook, want als Naaman komt, stuurt hij hem om zich te wasschen in den Jordaan, om genezen te worden van zijn melaatsheid.

Eliza is hierin een voorbeeld dat hij durft zeggen, laat de man maar bij bij komen, dan zal hij weten, dat er een God is.

Hoe weinigen durven dat zeggen. Als men onderzoek zal doen naar ons huis en ons leven, zal men dan teekenen vinden, dat er een God is? Ik vrees, bij velen zal men teekenen vinden van de wereld, van de zonde, van leugen, ongeloof, dronkenschap, onzedelijkheid, maar niet veel van God en toch, moest het niet zoo zijn bij elken Christen, dat men in zijn leven en huis bewijs kon vinden van den levenden God, den Vader van onzen Heere Jezus Christus?

Wij zijn al te veel zooals de Koning van Israël en wij moesten zijn zooals Eliza.

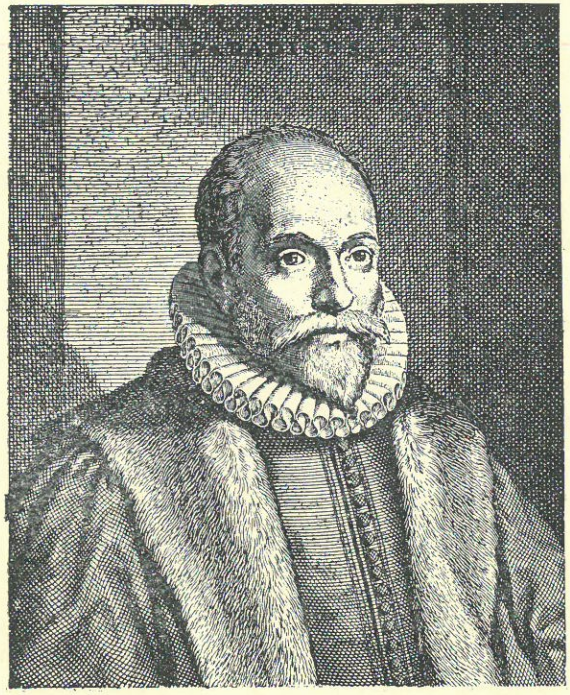

Jacob Arminius, geb. 1560; overleden te Leiden 19 October 1609. Tegenstander van zijn ambtgenoot F. Gormarus. Van hem hebben de Arminianen hun naam.

De derde persoon is Naaman, de Syrier.

Hij heeft in Damaskus niet geweten van den levenden God. Al zijn goden, al zijn dokters hebben hem niet kunnen gezond maken, al zijn rijkdom, eer, grootheid, dapperheid hebben hem niet geholpen. Hij moet komen naar Samaria, naar Eliza en daar moet hij niet komen als de groote generaal, met een dreigbrief van zijn koning, maar hij moet ondervinden, dat hij voor God niets anders is, dan de melaatsche zondaar, en als hij zich niet wil vernederen en gehoorzamen, dan moet hij maar melaatsch terug gaan naar zijn land, doch als hij wil doen wat hem gezegd is, vindt hij ook genezing.

Dan komt Naaman terug om met woord en daad zijn dankbaarheid te bewijzen, dan belijdt hij dat er geen andere God is, en dat hij voortaan ook geen anderen God zal dienen, dan vraagt hij zelfs een stuk grond om mee te nemen om een altaar op te bouwen voor dien levenden God. Dan wil hij Eliza geschenken geven en veel geld, want hij is waarlijk dankbaar. Zoo heeft Naaman geweten, dat er een God in Israël is.

Dit is ook de manier voor den zondaar om tot de kennis van God te komen. Wij moeten beginnen met te belijden, dat wij zondaren zijn, doodelijk krank van de vreeselijkste ziekte, erger en ongeneeslijker dan melaatschheid. Wij moeten onze toevlucht nemen tot den God van wien men ons verkondigd, dat Hij de levende God is, die redden kan, en voor Hem ons vernederen om uit Zijne handen de zaligheid aan te nemen in Jezus Christus, maar dan ook uit dankbaarheid ons aan Hem verbinden, om Hem alleen te dienen, waar wij ook gaan, en onze dankbaarheid toonen door Hem te geven, niet alleen van onze bezittingen, maar ons hart, ons leven, al wat wij zijn, en zoo zullen wij tot ons eeuwig heil ondervinden, dat er een God is, die zondaren zalig maakt.

Ten laatste heeft ook Gehazi, de knecht van Eliza ondervonden, dat er een God is.

Hij vond het toch zoo jammer, dat Eliza niets had willen aannemen van Naaman's rijkdom; hij zal dan maar voor zichzelf iets krijgen, en hij loopt hem achterna en met leugens ontvangt hij twee talenten zilver en twee wisselen kleederen, die hij voorzichtig verbergt in

een huis op den berg buiten den stad. Daarna komt hij terug bij Eliza alsof er niets gebeurd was.

Maar de profeet heeft alles gezien en bestraft hem om zijn hebzucht, zijn leugens en bedrog en de melaatschheid van Naaman komt op hem en zijn familie als een vreeselijke straf.

Moet ook niet zoo de mensch, die wel gehoord heeft van God, maar Hem niet zelf vreest en dient, doch zich laat verleiden door de begeerlijkheid dezer wereld en de boosheid der zonde, ondervinden, dat er een God is, die alles weet, die niet kan bedrogen worden en die eenmaal hem zal bezoeken en straffen voor al wat hij hier op aarde kwaad gedaan heeft?

Vreeselijk is het dan te ondervinden, dat er een heilig en rechtvaardig God is, en Zijn straf te ondervinden.

L.E.B.

Kennis is macht.
Liefde is kracht.

Die minst begeert,
Het minst ontbeert.

MILLENNIUM.

(Duizend-jarig Rijk.)

Aangezien dit onderwerp in de laatste jaren stoutmoediger dan ooit zijn aanhangers en verdedigers heeft, was het mijn voornemen, een grondige en volledige behandeling van de zaak te geven, doch tot mijn spijt ontbreekt mij de gelegenheid daarote, en kan ik de kwestie slechts in hoofdtrekken behandelen.

GESCHIEDENIS.

De geschiedenis van het Chiliasme (millennium) valt in drie tijdperken. Het eerste tijdperk ligt in de eerste paar eeuwen van de Christelike Kerk en onder de voorstanders van die leer kunnen genoemd worden: Cerinthus, Papias, Barnabas, en de Montanisten, terwijl de voornaamste tegenstanders waren: Gajus, Origines, Augustinus (die eerst een hartstochtelike voorstander daarvan was). Gajus heeft openlik verklaar, dat het idee van een Duizendjarig Rijk een gedrocht was van de aartsketter Cerinthus. Het was de school van Alexandrië, met Origines aan het hoofd, diehet Chiliasmus de doodsteek gaf in de Oosterse Kerk; in de Westerse Kerk was Augustinus de man, die dit droombeeld de genadeslag toediende: hij verklaarde, dat de gemeente (de Kerk) het Rijk van Christus was, en dat het nieuwe Jeruzalem een beeld was van de gemeente des Heren. Het tweede tijdperk valt in de dagen van de Hervorming, en vooral de Anabaptisten met andere sekten waren hier de advocaten van dezen leer. Te München was men dan ook zover gegaan, dat men, behalve andere dingen, niet alleen in gemeenschap van goederen leefde, maar zelfs in gemeenschap van vrouwen. Wat ons in dit tijdperk vooral treft, is het grote aantal van geleerde en ontwikkelde mannen, die deze opvatting waren toegedaan, b.v. Octinger, Lange, Delitzsch, Kurtz, Rothe, Bengel enz. enz.

Hoewel de grote Hervormers ook geloofden, dat de wederkomst des Heren aanstaande was, zo waren zij toch te nuchter, om zich aan zulke "schwärmerei" over te geven.

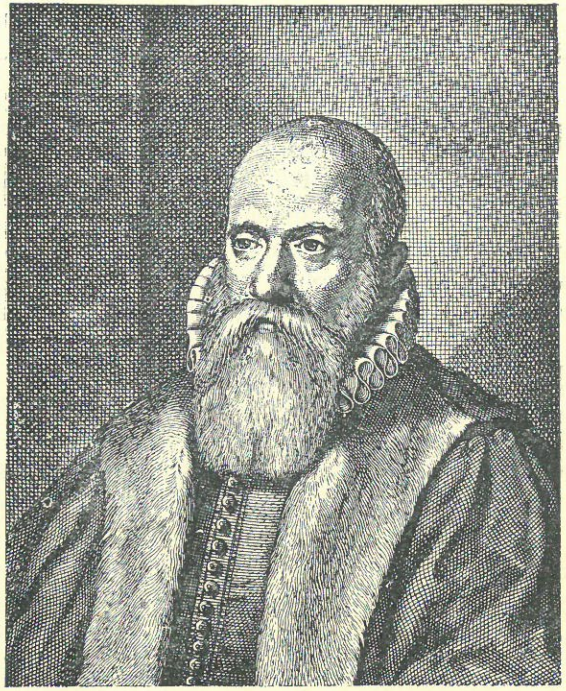

Franciscus Gomarus, geb. 30 Januari 1563. Professor te Leiden 1594; overleden 11 Januari 1643. Hevig strijder voor de Gereformeerde leer in de Synode te Dordrecht.

Het derde tijdperk valt in de nieuwe tijden, d.w.z., in de 19th eeuw. De sekten met Chiliastiese dweperijen behept zijn vooral in dit tijdvak aan de orde van de dag. De voornaamsten zijn: de "heiligen van de laatste dagen" (Mormonen), de Adventisten, Russellisten en anderen. Herhaaldelik hebben deze mensen het einde van deze bedeling en de komst van het Duizendjarig Rijk aangekondigd op grond van hun berekeningen. Keer op keer heeft een of ander nu eindelik de rechte sleutel tot de profetieën gevonden—zij zijn dan de wijzen van wie Daniël getuigd heeft, dat zij de verborgen dingen zouden verstaan, en de wetenschap vermenigvuldigen. Eerst zou de Heiland in 1833 komen, toen weer 1844. Daarna 1872, 1886, en eindelik vertelt mnr. Russell ons, dat wij reeds sedert 1872 in het Millennium zijn, en dat de "volheid van de heidenen" vervuld is in 1914. Men staat dan ook waarlik verbaasd, als men ziet, wat deze mensen uit Bijbelteksten halen. Uitdrukkingen, totaal uit hun verband gerukt, of door de schrijvers dichterlik of in beeldspraak gebruikt, worden genomen om hun stelling te bewijzen. Menig profeet, geschiedschrijver of apostel zal dan ook zijn eigen woorden niet meer herkennen ,als hij vandaag zou lezen, wat men daarvan maakt.

TIJD EN DUUR VAN HET DUIZENDJARIG RIJK.

De tijd van het Millennium werd steeds aangegeven, reeds van het begin af aan, als de 7de duizend jaren van het bestaan van deze aarde. Gelijk daar in de wet van Israël een week van 6 werkdagen was en de 7de dag de Sabbat, zo verwachtte men ook, dat er een week van 6000 jaar voor deze wereld zou zijn, terwijl dan de 7de 1000 jaar Sabbat-duizend jaar voor de wereld en de mensheid zijn zou. Het ligt dus reeds in de naam opgesloten, dat de duur van die wereld-Sabbat 1000 jaar zou zijn, en de meeste Chiliasten spreken dan ook van 1000 jaar. Slechts eenmaal, in de brief van Barnabas, wordt van 500 jaar gesproken, als de duur van het Duizendjarig Rijk.

PLAATS EN WERKZAAMHEID.

De meeste voorstanders van deze leer hebben Zion (Jeruzalem) genomen, als de plaats, waar de troon van

de Messias zou zijn, natuurlik naar aanleiding van de apokalypsis van Johannes. Anderen weer hebben hun eigen dorpje verkozen, als het centrum van het Koninkrijk van Christus op aarde. Zo beweerden reeds de Montanisten, dat hun stad P e p u z a, de plaats zou wezen. De Irvingieten noemden hun eigen gemeente in Engeland, de Mormonen Utah of de Salt Lake City,— zelfs Wellington in de Kaap Provinsie, en onlangs Pretoria zijn aan de beurt gekomen!

De werkzaamheden van de burgers van dit rijk der laatste dagen zijn verschillend aangegeven. Er waren er, die zeiden, dat het leven zo vol en rijk zal zijn, dat het alle beschrijving te boven gaat. Dageliks zal men aanzitten aan een tafel met de heerlikste spijzen. De fonteinen zullen letterlik wijn en melk en honig voortbrengen, goud en diamanten zullen in overvloed zijn, en de verlosten zullen de voet op de nek van de heidenen zetten, zodat de laatsten als slaven van de heersers in dit Rijk dienstbaar zullen zijn. De natuur zal onbeschrijflik vruchtbaar wezen en zelfs zullen de verlosten een ongehoord groot getal kinderen krijgen. Daar men echter voelde, dat dit laatste moeilik kan samengaan met het verheerlikte lichaam der verlosten en uit de doden opgewekten, heeft men getracht de zaak te redden door te zeggen, dat de geboorte van kinderen in het Duizendjarig Rijk h e r m a p h r o d i t i e s zal geschieden. Ook zeide men met betrekking tot het lekker eten, dat het engelenbrood zal wezen. Om de moeilikheid van Christus' l i c h a m e l i k e alomtegenwoordigheid op te lossen, heeft men gezegd, dat de Heer net zijn rijk op aarde zal stichten en bevestigen, om dan weer naar de hemel te gaan, terwijl Hij de regering op aarde aan een Davidied zal overgeven!

Om echter billik en rechtvaardig te zijn, moet erkend worden, dat bovenstaande gedachte van het leven en de werkzaamheid in het Duizendjarig Rijk slechts door de oude Chiliasten (van eerste eeuwen en Hervorming) verkondigd werd De voorstanders daarvan in onze dagen hebben een veel fijner en geesteliker opvatting van de zaak!

KRITIEK.

Laat ons nu korteliks de vraag behandelen: wat is nu waarheid van het Millennium, volgens een nuchtere xerklaring der Schrift en de Geschiedenis? Eenvoudig dit: De Heiland en zijn apostelen weten niets van een Duizendjarig Rijk; ten minste zij hebben het ons in geen enkel vers gezegd, als men eerlik en oprecht wil aanneden, wat er staat [O, ik weet, da ter velen zijn, die een Duizendjarig Rijk en nog andere dingen, in de woorden van de Heiland en zijn apostelen l e g g e n . Maar elke ketter heeft zijn letter! Dit is: elke ketter (en elke sekte) heeft zijn tekst, waarop hij zijn sijsteem bouwt.] De Heiland heeft aan zijn discipelen gezegd, dat Hij hun a l l e s geleerd had, wat Hij van zijn vader gehoord had, en Paulus vervloekt elkeen met een zware vloek, die nog iets wil toedoen aan zijn Evangelie. En nergens spreken de Heer en de apostelen van iets, dat maar enigszins zweemt naar een Millennium. Neen, overal wordt geleerd, dat er maar één opstanding der doden zijn zal, beide der goeden en kwaden, en de Heiland zal komen, zichtbaar en voor aller oog, om te oordelen, de levenden en de doden; en dan zal het einde zijn. Ik wil u niet vermoeien met teksten, daarom haal ik geen enkele aan. Maar de Bijbel is vol van teksten over deze zaak, die elke mens kan verstaan, en het is niet alleen weggelegd voor de wijzen in eigen oog, om het ons te verklaren! Wat zegt echter de apostoliese geloofsbelijdenis?... "Opgevaren ten hemel, zittende te rechterhand Gods, van waar Hij komen zal, om te oordelen, de levenden en de doden."

Van waar komt dan deze leer? Het is een kind van Joodse geboorte. De Jood verwachtte een Sabbat-duizend jaar, waarin hij over alle volken der aarde regeren zou, onder zijn hoofd, de Messias op Davidstroon. Deze gedachte was zo diep ingezonken in het hart van de natie, door diuzende jaren heen, in voorspoed en druk, in nationale vrijheid en ballingschap, dat zijn profeten zelfs in de verhevenste poëzie ódaarvan hebben gezongen. Zo zegt Jesaja, dat de leeuw zal spelen met het lam in die dagen, en het kind met basilisk eieren, en zijn hand zal steken in het nest van een adder! De komende Messias was dan ook voor vele profeten een Koning

in heerlikheid. Weliswaar hebben anderen, als Jesaja 53, gesproken van de lijdende knecht, maar niemand in Israël heeft het gevat, dat er twee parallel lijnen van de Messias door de profeten lopen—de lijdende knecht, de heersende Koning. Eerst de Heiland zelf moest het verklaren aan de Emmausgangers.

En omdat Israël alzo misleid was door zekere profetieën, was hij teleurgesteld in Jezus van Nazareth, als zijn Messias. Hij verwierp zijn Koning en bleef nog altijd uitzien naar de komst van de Messias in een tijd van grote welvaart en voorspoed. Het waren dan ook de E b i o n i e t e n—bekeerde Joden—die het eerst de leer van een Duizendjarig Rijk verspreidden. Zij hebben slechts hun oude lievelingsgedachte met zich meegenomen naar het Christendom. Wat de zaak nog verergerde was dit: In de eerste jaren van het Christendom was er een menigte Joods-apocrieve geschriften verspreid, die meestal handelen over deze zaak in een of ander vorm: al dadelik sprong er ook een Christelike apocrieve literatuur op, die voorgaf van een of ander groot apostel afkomstig te zijn. Zo kunnen wij noemen: Het Boek van Henoch, het Testament van de 12 aartsvaders, het Evangelie van Petrus, van Thomas, de brief van Barnabas, enz. enz.

Deze apocrieve geschriften waren dus de fondamentstenen van deze leer in de eerste jaren van het Christendom.

En het is ook alleen in deze literatuur, waarin een millenist grond voor zijn geloof kan vinden. Voeg daarbij nog de openbaring van Johannes. Dit boek is ontegenzeggelik Chiliasties, maar luister: reeds vroeg, in de 2de of 3de eeuw, werd dit boek door de Alexandrijnse school buiten de kanonieke boeken van het N.T. gelaten. En toen de kanon van het N. Testament in het jaar 360 te Laodicea vastgesteld werd door de eerste grote algemene Synode, werd dit boek er uitgelaten. Hoe werd het dan kanoniek? Hieronymus vertaalde de Bijbel in het Latijn, en voegde openbaring achteraan. Zo bleef het tot in de dagen van de Hervorming—toen eerst is het kanoniek verklaar door: (1) De Hervormers, (2) de Roomse Kerk (Concilie van Trente), (3) de vaders van Dordt.

Maak nou echter geen fout. Ik zeg niet, dat openbaring niet goed is, of niet Gods woord—ik vertel u slechts de geschiedenis van dit boek, en evrder geef ik geen opinie. Maar ik vraag u toch dit: kennende nu de geschiedenis van het boek openbaring en verder wetende, dat er nog andere boeken van die aard in die dagen verschenen zijn, kan u nu een geloof aannemen, dat zich alleen op dit Bijbelboek gronde, en lijnrecht in strijd is met de woorden van de Heer Jezus en Zijn apostelen? Wat is uw antwoord?

Nu, dit antwoord is ook tevens uw antwoord over het Millennium, en moet ook uw gedrag en standpunt bepalen tegenover enig boek, of leerstelling in verband met deze zaak.

Ik herhaal dus nog eens: de Heer Jezus en zijn apostelen weten niets van een Duizendjarig Rijk!

Doch waak en bid, want de zoon des mensen zal komen, als een dief in de nacht—zo onverwachts—en in de ure, waarin Gij het niet verwacht, zal in de hemel gezien worden het teken van de Koning!

Wat er van een gelukstaat van de wereld in de Bijbel gezegd wordt, en wat er beschreven staat van een wereld-vrede, beide in de natuur en onder de mensen, is natuurlik b e e l d s p r a a k. En dit betekent dan, dat het niet l e t t e r l i k vervuld zal worden—doch komen zal het zo zeker en gewis, als de mond des Heren het gesproken heeft door de heilige profiten en apostelen—"want deze mensen, door de Heilige Geest gedreven en geinspireerd, hebben het onfeilbaar woord van God verkondigd.

Sterrekundigen verzekeren ons, dat ons zonnestelsel—dus onze aarde ook—zich langzaam maar zeker naar het noorden van het Heelal, in de richting van de ster Vega, beweegt. En dat het mensdom ook naar een zeker doel gedreven wordt, onweerstaanbaar en beslist, moet voor elkeen duidelik wezen, die het handschrift aan de muur der tijden zie en leest! Deze bloedige en verwoestende wereldoorlog zal niet alleen de laaste zijn in de geschiedenis der mensheid, doch hij vormt ook een keerpunt in de verhoudingen der volkeren tot elkaar.

Johannes Borgerman, geb. 1576; overl. 11 September 1637, predikant te Leeuwarden. Voorzitter van de Synode te Dordrecht.

Dat de vrede ons tot een nieuwe maatschappij en alzo in een nieuwe wereld zal voeren, staat bij mij vast, zo zeker, als de zon, die wij morgen in het oosten verwachten. In beeldspraak gesproken, verwacht ik dan ook een Rijk van vrede, niet juist Duizendjaar lang, en een nieuwe wereldorde. In figuurlike zin zal de leeuw alzo met het lam spelen, en de bomen in de handen klappen... waarlik het oude is voorbijgegaan, ziet, alles is vernieuwd!

Er is echter één ding, door deze oorlog te voorschijn tredende, dat mij het sterkste argument schijnt voor Een Duizendjarig Rijk; en ware het niet, dat de uitspraken van Christus en zijn apostelen zó beslist tegen elke opvatting van een Millennium zijn, ik zou, door de kracht van dit argument ,misschien ook nog een Chiliast worden. De zaak in kwestie is deze: de nationale terugkeer van de Joodse natie naar Palestina—het Heilige Land!

Van oudshér was dit de voorwaarde, s i n e q u a n o n, voor een Duizendjarig Rijk; dat Israëls nationale bestaan weer hersteld worde in Jeruzalem! En voor eeuwen onnoembaar scheen die verwachting een utopie te wezen.... En van daag?

Het heilige land is bevrijd van de "heidenen"—de Turken—en niet alleen is het redelik om te verwachten, dat Palestina voor de toekomst autonomie zal krijgen, onder bescherming van Engeland of de Volkerenbond, maar ook is het zo goed als zeker, dat de Joden—niet alleen natuurlik—weer zullen gaan wonen en bloeien op de geliefde bodem, waarin de graven zijn van de aartsvaders, de profeten en koningen.

Wie ziet hierin niet een grote en wonderlike profetie vervuld? Waarlik, Israël is een wonderlik volk! En slechts het voortbestaan van dit volk, door de eeuwen heen—zonder meer—moest de sceptieus overtuigen van de waarheid van Gods woord, ja, het bestaan van God! Machtige volken: Egijptenaars, Assyriërs, Perzen, Grieken en Romeine zijn verdwenen van het wereldtoneel, maar Israël blijft, en zal terugkeren uit de landen der verstrooiing en wederom gaan naar Kanaän! En dit geschiedt in onze dag, voor onze ogen. Hoe ernstig zijn

de tijden! En hoe veranderd is het lot en de verhoudingen der volkeren!

En wie zegt ons, dat deze radikale verandering in de verhoudingen der volkeren en individuën niet zal zijn de aartsengel, die met de bazuin een nieuwe dag zal aankondigen, de D a g v a n C h r i s t u s? Misschien in de Dag des Heren nu letterlike voor de deur! Ontwaakt dan Gij, die slaapt, uit de doden, en Christus zal over u lichten! En wat ik tot u zeg, zeg ik tot allen: "Waakt!!"—"zalig is de dienstknecht, de dienstmaagd, die zijn Heer alzo wakende zal vinden." Amen!

Mijn Heiland, dat uw toekomst mij, enz.—Gezang 158 : 7.

J.J.K.

Stel niet tot morgen uit om wijs te zijn.
Wie zegt u, dat de zon van morgen u beschijnt.

Wie drinkt zonder dorst, en eet zonder honger,
Sterft des te jonger.

DIE SLAG VAN BLOEDRIVIER.

(15 en 16 Desember, 1838.)

(In "blank"—onberijmde reëls.)

1. Dis laat—die awend daal!
Rooi-rossig kleur die son die kimme,
versmeltend westelike heem'le,
wat vlammend straal, soos brandend see...
En in dié see, soos oorlogskepe,
lê wolke, aan goue ankers rijdend...
Soos vloeiend goud, so spoel riviere
die hemel-hoogte af—beeld van
Jerusalem daarbô!

2. Die aand val—d' hemel gloei;
en menig Trekkers oog staar wondrend
op goue see—dog sien in wolke,
soos skip geankerd in die vloed,
soldate veg op dood en lewe:
rondom spat bloed, en val die dooies,
sig stawlend tot 'n muur van lijke,
terwijl die wonde gloei soos vuur!—
—En baie harte sug!

3. Nou daal die skeemring grijs.
In die jong nag weerklink die Psalme
uit laar, gevormd soos halwe maanskijf,
maar tans hoor mens die stemme beef:
Die awenddiens word offerande,
waarop sig neerlê helde harte,
alsook 'n nasie ongebore,
vir altijd in Jehova's diens—
Verbond van Bloedrivier!

4. Die nag word swarter steeds.
Die Psalm verstom, die Brandwag luister,
met adlaars oog die nagtlik duister
deurbórend, en die laar word stil...
Alleen ruis sag gebeds-gefluister,
met swaar—diep sugte onderbroke,
en snikke uit bedroefde harte...
Die laar al meer haar wit vervaal,
soos Kerkhof in die nag!

5. Dis stil—dog aller hart
deurleef die vraag van dood of lewe:
Bij Blauwkrans lê, soos weerloos kudde,
die vrouwe-laar, eens dood ontkom;
En menig hart vrees vir die môre,
wanneer die lot beslis moet worde
h i e r oor hulself, d a a r vrouw en kinders,
wat swerf vandag in wind en weer...
Ja, oor 'n n a s i e selfs!

6. 'n Pniël word die laar!
En menig hart, so swart van sonde,
in ongeloof als vas-gebonde,
vind hier sij Jabbok in die draai...
En baie manne, eensaam treurend,
beroofd van vrouw en kind bij Moordspruit,
deur wrede, woeste soeloe-bendes,
voel sig met hul geliefdes één:
Elké hart is God gewijd.

7. Vèr-wèg verswart die nag:
Die dik-beboste rante fluister,
alwaar swart dood hul top verduister,
en sug als brandwag om die dag...
Beneë, om die laar, aan stokke
lantêrens hang, soos spoke swewend,
vervullend kaffer-hart met bangheid,
en laat hom toef, tot son al lig:
die s o n v a n B l o e d r i v i e r!

8. Nou blaas die waldhoorns sterk:
die impies já twaalf duisend soeloes,
met skildvel dik, en assegaaie,
soos duiwels op die Trekkers aan...
maar nou klink daar geen boetgesange:
geen traan vloei meer—en niemand bidde:
Elk kijk vas, met geskroefde tande
en blitsend oog, die vijand aan...
Die Trekboer wakker is!

9. Só wag die skut sij bok!
Die jagter só in latre tije
die wildebees in wije vlakte

van Hoëveld afwag, bedaard...
En waar die leerjong, onbedrewe,
mik hier dan daar, en verboureerd weer
die wild laat loop, of skiet op klompe,
daar kies hij gou en vel sij bok:
Ja, elke skoot is raak!

10. Däar val die eerste skoot:...
'n woste soeloe bijt die sandgrond!...
Daar nóg één—nóg—wie tel die skote?
vier-honderd-veertig en nog meer!
Die voorste rij keer om—die twede
begin al rol en so al verder....
maar impies drijf weer nuwe rije
meedoëloos in wisse dood—
die dooies vorm 'n wal!

11. So hou dit aan die dag.
Opnuwt die regimente wankel,
maar word opnuwt in dood gedrijwe
deur impies van die soeloemag.
En als die bloed reeds stroom soos water,
die dooies lê soos doring stompe,
dan wijk die soeloe-kneg en vlug:
H i j h e t s i j b a a s g e k r i j!

12. Nou skreeuw die Trekkers woes:
"Toe kêrels, toe!—daar vlug die kaffer,
"jaag uit en breek sij mag vir altijd—
"Gaan smijt die soeloe-koning neer!"—
Daar vlieg die hekke uit die wiele,
die waans word weg-geruk, en ruiters
jâ skietend in op Soeloe-dromme
en vel hul neer met koel en kolf:
kwartier gee is daar nie.

13. Nou woed die slag eers reg.
Die Trekkers sien 'n sloot vol soeloes,
nog wagtend op oendoena's woord:
die word met lopers neergeskiet...
Daar rol, om lewenstrijd, twee vegters
ooor lijke en bloed—'n witte en swarte—
die een deurboord, die ander wurgend,
waar Boere-hand sij keel toekrijp,
en Soeloe-kneg die sterf!

14. Maar kijk eens na die spruit!
Die watervloed is swart van Soeloes,
wat hand aan hand soek deur te worstel!
Kom, skiet net één uit ketting neer,
dan spoel die hele spul af, see toe,
en krij hul graf in blouwe golwe...
Ja, hoor! nou kraak dit van die skote!
Die stroom word bloed, die water stuit:
Die slag van Bloedrivier!

15. Kniel neer, Pretorius, kniel
Celliers, en dank God vir die sege:
Die Soeloe-mag lê gans verpletter
Aan Bloedrivier—Dingaan moet vlug!
Herhaal die Eed aan God geswore
en sê dit voort aan na-geslagte,
sodat hul waak teen Vloek van Bowe,
indien hul waak teen Vloek van Bowe,
alhier vóór God gedaan!

Gedenk, o nageslag,
die dag van Bloedrivier! Die Trekkers
met hulp vanBô skiep daar bevrijding
van Soeloe mag en heerskappij!
Daar werd gelê die fondamente
van die bestaan van blanke rasse
in land, waar vroeër Soeloe wreedheid
die nasies boei in slawernij!...
Skijn Son van Bloedrivier!!!

J.K.

Zwartruggens,
14 Oktober, 1918.

Wel hem die de ervaring derft
Dood te wezen, en hij sterft.

OVERDENKING.

Te Lezen: Mark 10 : 17-31. Tekst: Mark 10 : 37.

Wanneer wij letten op de Afrikaner natie, dan vinden wij, dat een massa heel tevreden is met wat zij voor het tegenwoordige, ten aanzien van tijdelijke zaken en ook ten aanzien van de eeuwige dingen, zijn. Men tracht niet zijn tijdelijken toestand te verbeteren en op gezonden gondslag te brengen. En dit is ook waar ten opzichte van de eeuwige waarheden. Als men maar eenmaal in den hemel komt, net over den drempel! Er is een tevredenheid, die niet veredelt. En het is toch zoo heelemaal anders ons voorgesteld in Gods Woord. "Al wat uw hand vindt om te doen, doe dat met al uw macht! En hoort Paulus van de volmaaktheid uitroepen: "Ik jaag er naar of ik het ook grijpen mocht."

Let op tekst en verband, en zie

I. Een hoogtrekkende begeerte.

II. Een goddelijke tegenzet.

III. Een onbedriegelijke waarheids teeken.

I. Een hoogstrekkende begeerte.

De twee zonen van Zebedeus kwamen tot Jezus met een zeker verzoek. Markus doet ons verstaan, dat zij, gedreven door een innerlijke begeerte, zelven tot den Heere Jezus kwamen. Mattheus zegt ons, dat hunne moeder met hen naar Jezus kwam met het verzoek. Gezegende zonen, die zulk een moeder hadden! Gelukkige moeder, die zulke zonen had om uw levenspad te vergemakkelijken door een kinder glans die nimmer taant, maar altijd het ouder hoofd versiert. Geve God, in genade, ons natie, onze kerk, vele zulke ouders, vele zulke kinderen. En wat was nu het versoezek? Jezus zeide tot hen: "Wat wilt gij, dat Ik u doe?"

En zij zeiden tot Hem: "Geef ons dat wij mogen zitten, de een aan uwe rechter- en de ander aan uwe linkerhand in uwe heerlijkheid." Mattheus zegt: "In uw koningrijk." Zij vroegen niet om een eereplaats onder de aanzienlijken dezer wereld. Niet naar wijsheid

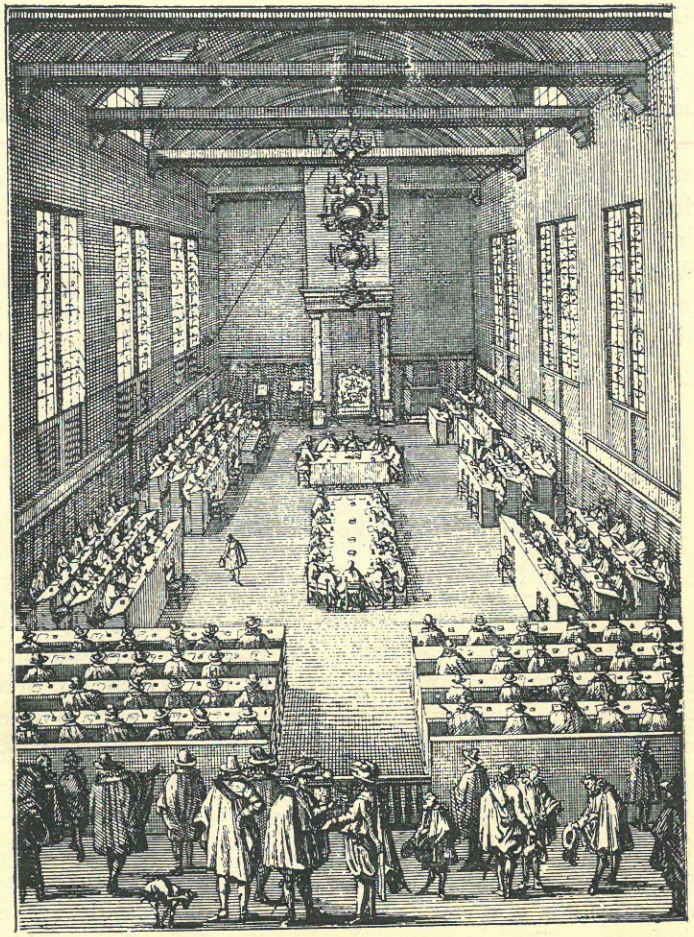

Vergadering der Synode van Dordrecht.

en macht om onder menschen groot genaamd te worden. Niet naar rijkdom om andere menschen voor zich zelven dienstbaar te maken, wat ook al het levensdoel mocht zijn. Neen! naar niets, dat de wereld haar dienaars bood, verlangen zij! Zij waren tevreden, in de wereld, gerekend te worden tot de kleinen, de zwakken, de dwazen. Doch Johannes en Jacobus begeerden groot te worden in God's koningrijk. Groot te zijn voor de eeuwigheid was voor hen het hoogste dat zij begeerden. En Jezus veroordeelde niet deze hoogstrekkende begeerte. In die begeerte sprak hun innige ziele wensch! Spreekt men van adeldom in de wereld! Hier is de hoogste adel der onsterfelijke ziel! Groot te zijn in God's koninkrijk! Eeuwig in Jezus nabijheid! Hoe treurig is het met vele menschen gesteld, wat betreft de adel der ziel. Hoe weinigen trachten een beter en eerlijker mensch te worden. Een beter vader en moeder! Een beter zoon en dochter! Een beter lidmaat der kerk! Een beter Afrikaner! Ach! Hoe zinken velen weg! En gaan verloren voor de kerk! En deze kerk roept als een Naomi, en zegt: "Noemt mij niet Naomi (lieflijk), noemt mij Mara (bitterheid). Hoe duister en bitter is het niet op kerkelijk, op godsdienstig, op maatschappelijk gebied!

En de herinnering van ons vroeger beter toestand roept en vraagt: "Is dit Naomi"? Nog is het niet alles verloren! Nog kan het vroegere herwonnen worden, als ons leven zich meerder kenmerkte door een hoogstrekkende begeerte gelijk bij Johannes en Jacobus. Geve God daartoe genade tot heil van kerk en staat.

II. Een goddelijk tegenzet.

Eerlijk meenden deze twee broeders het met hun verzoek in verband met hun zitten aan Jezus' rechter- en linkerhand. Doch er kwam, op hun verzoek, een goddelijk tegenzet. Hij antwoordde hen, dat zij niet wisten wat zij begeerden. En dit is, in onzen tijd, menigmaal ook waar. Hoe vele menschen, hoog godsdienstig gestemd, denken er nooit aan, dat zij zich, omdat zij eerlijk godsdienstig zijn, zouden kunnen misrekenen. En daarom zoo vele dwalingen onder ons volk! Dan vroeg Hij hun of zij den drinkbeker konden drinken dien Hij dronk, en met den Doop gedoopt worden, waarmede Hij

gedoopt werd. Dat bedoelde lijdensbeker en lijdens Doop. Zij zieden eerlijk tot Hem: "Wij kunnen." Zij hadden zich overgegeven om ter wille van Hem te lijden!

Vrienden! Ons overgave aan Jezus, hoe volkomen ook, plaats ons nimmer hooger, dan de wil van God! Gods Wil zal altoos hooger zijn dan ons wil, en ons godsdienstzin.

Wij zullen maar altoos moeten uitroepen: "Vader, Uw wil geschiede!"

Eindelijk komt de Heere Jezus tot hen met het woord dat die eereplaatsen aan Zijn rechter- en linkerhand gegeven zullen worden aan hen voor wie ze bereid zijn. Lezer! één van die plaatsen kan mogelijk voor u bereid zijn. Is het u ernst om ook er voor bereid te worden? Toon, dat het u ernst is om waardig bevonden te worden!

III. Een onbedriegelijk waarheids-teeken.

Wie is er niet onder menschen, die niet, met het oog op succes voor een goede zaak een teeken der waarheid van God verlangt. Men mag een teeken van God begeeren. En het zal gegeven worden. Maar let er op: alleen aan hen die aan de zijde van God en Jezus staan, leven en werken. Denk aan Gideon (Richt. 8:17, 37, 38). Doch goddelooze menschen ontvangen van God geen teeken ten goede! Vriend! Vriendin! Ik veronderstel, gij zijt eerlijk voor uw God wat betreft een hooger geestelijk leven! Wat betreft uw eeuwig aandeel in God's heerlijkheid en zaligheid! Hoor! wat teeken de Heere Jezus hier geeft voor hen, die groot wenschen te zijn in zijn koningrijk. Lees verzen 43, 44 en 45 van dit 10de hoofdstuk van Markus. Het teeken, dat Hij daar aangeeft ter bemoediging, is: "die zal uw d i e n a a r zijn"; "die zal allen dienstknecht zijn": "de zoon des menschen is gekomen om te dienen, en Zijne ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Dit is het teeken, dat u nimmer zal bedriegen, altijd zal bij blijven; en immer zal sterken.

Werk voor uw kerk, voor uw volk, voor God's koningrijk.

Wij leven in de bedeeling der dienende liefde.

Versta dit, en werk terwijl het dag is, eer de nacht komt in welken niemand werken kan.

O! wat een doodschheid! O! wat een bedreigende achteruitgang op kerkelijk en nationaal gebied!

Hier is het teeken, dat uw vrede verhoogen zal.

Werk, dant de nacht komt dalen.

Werk, opdat uw kerk en volk behouden worde. God gave het. Amen!

Ds. P. W. ENNIS.

Aan de boom des zwijgens hangt deszelfs zoete vrucht—de V r e d e.

O o k aan zich zelf te denken,
Is zeker goed en recht,
S l e c h t s aan zichzelve denkend
Dat is voorzeker s l e c h t.

Tevreden schijnen, is een kunst,
Tevreden zijn een grote gunst,
Tevreden worden een waar geluk,
Tevreden blijven, een m e e s t e r s t u k.

Die over zijn Geest heerst, is sterker dan die een Stad inneemt.

Durf te leven; kwel u niet met te veel gedachten.

Werk uw werk en zing uw lied onder blij verwachten.

Het is beter zaden van goedheid onder de levenden te strooien, dan bloemen te planten op de graven der dooden.

DAGBREEK.

Swart, vóór die dagbreek, is die nag:
Op die luggolwe sweef daar sag
'n Trilling (als van still' verwagting)
Wat 'k hoor, in peinsend betraging.
Als 'k lusiter wat die Skepping praat
In die uur van die Dageraad.
Langs d' aard is dit donker:
Bij sterregeflonker,
Het duisternis alles versteek;—
In die oost'lug verrijs
Ligstrepe wat aanwijs
Dat die dageraad aan wil breek!
Dis als hoor ek 'n sug
Wat daar tril deur die lug—
Dis op Lig wat die Skepping wag
Aan die Oosterkant ver
Verbleek al elke ster,
Vir die lig te sterk vir die nag!
In die hoogt' klim 'n danklied
Van vools—selfs die blom bied
Haar dank aan die Skepper van lig!
Die planete-lied ruis
In blouw verte—waar kruis
Hull' bane, deur Wijsheid gestig!
Die groot Heelal was eers nag,
Leweloos, stil—daar was gin dag,
Van die Skepping gin prag te lees.
Oor d' afgrond, broedend, sweef Gods Gees,
Op 'n woord van goddelik gesag
Het die grote Chaos gewag:
In wagtende stilte,
In vóóraardse kilte:
Gewag op die koms van die lig!
Want lig, tog, bring lewe,
Deur Gods Gees gegewe:
Geestes geblaas—donkerheid swig!
"Daar sij lig!" sprek toe God-
—Eerste skeppingsgebod,
Wat iets uit niets het laat kom!
Uit niks kom daar lewe,
Deur Gods Gees gegewe:

Besieling in Chaos, ers stom!
In mij sondig hart is dit nag:
Mij belade gees roep en smag
Na die koms van Genade-lig
Wat daar vloei van Gods Aangesig,
Vir mij so dikwels verborge
Deur sonde en twijfel-sorge!
Hou ek in die duister
Van mij siel, 'n gefluister?
Dis die Gees, wat broedend dring,
Om die nag (van mij hart,
Wat om more-lig smart)
Genade-ligstrale te bring!
In die newels so swaar,
Ek beroering ontwaar—
Skeem'ring van lig—die dag breek aan!
Onbewus na om hoog,
Slaan ek skugter mij oog—
Hulp'loos stamelend—God verstaan!
Al die newels verdwijn,
Al die twijfel, die pijn,
Wat mij hart het laat sug so swaar.
Gods Lig, met voll' luister,
Beskijn twijfelduister—
Mij Dageraad, Kristus, is daar!

P. J. J. VENTER.

NAAR TIJD.

Hebt gij ooit graan gemaaid in groene lente?
Uw huis betrokken eer het was gebouwd?
Eischt gij van 't kapitaal de volle rente?
Nog eer gij 't in uw handel hebt betrouwd?
En wilt ge, dat u w k i n d zich braaf, ervaren,
En wijs zal toonen? Hoed u voor den schijn:
Ook zeedlijkheid moet groeien met de jaren.
Laat hem den tijd om vrolijk dwaas te zijn.

JAN LIGTHART.

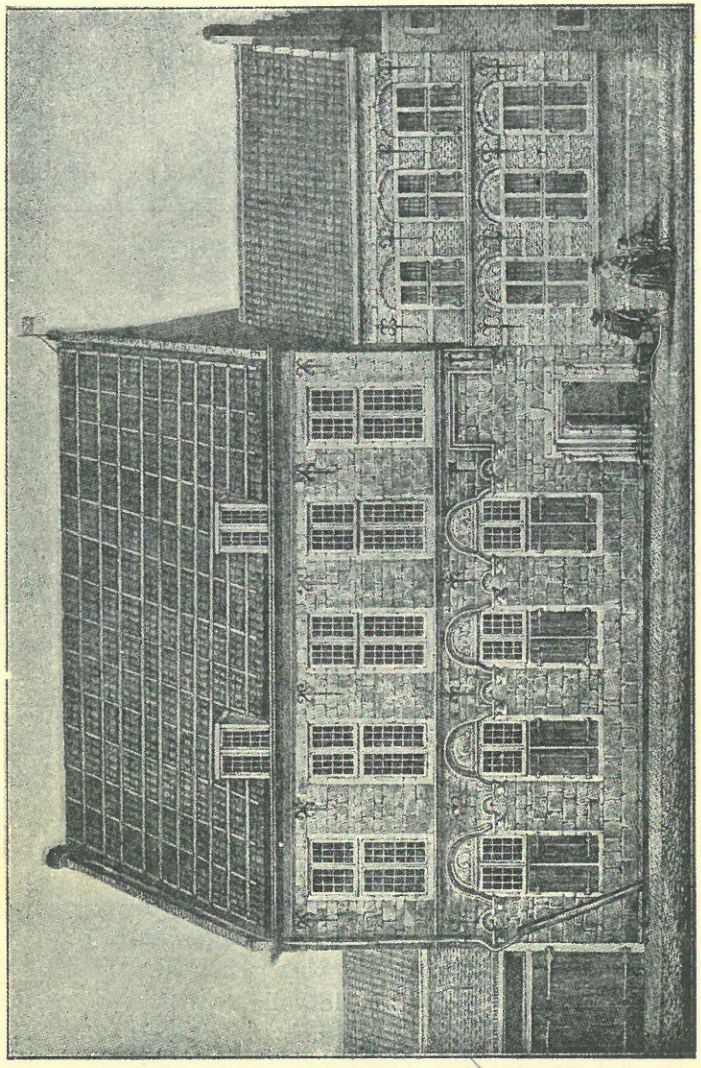

Klovenniers-doelen, of huis waar de schutters van Dordrecht vergaderden. Van 13 November 1618 tot 24 Mei 1619 verga derplaats der Dordtse Synode.

DE SYNODE NATIONAAL GEHOUDEN

TE DORDRECHT, 13 NOVEMBER 1618—29 MEI 7619.

De vraag, of de mensch een vrije wil heeft, dan wel of zijn wil gebonden is, door omstandigheden of door hoogere wezens, is eeuwen oud.

Voor de christelijke kerk heeft die vraag haar practische beteekenis verkregen, toen in het begin der vijfde eeuw, Palagius, een monnik uit Engeland, in Rome predikte dat de mensch ieder oogenblik in staat is, om de aantrekkingskracht van verzoeking te weerstaan als hij slechts wil.

Tegenover hem is Augustinus, de kerkvader, Bisschop van Nippo Bhegius in Noord-Afrika opgestaan, die leerde, dat de "vrije wil" niets is dan inbeelding en dat de zondaar alleen zalig wordt uit genade door God in Christus geopenbaard.

Ook in de 9e eeuw is over deze vraag in de kerk gestreden door de Roomsche theologen, die ten slotte deze levensvraag overbrachten op het gebied der boeken-wijsheid.

Na de Hervorming kwam deze vraag weer aan de orde. De Roomsche kerk van die dagen was in haar leer het gevoelen van Augustinus toegedaan, maar in haar leven dat van Pelagius. In den strijd tegen de Roomsche gebruiken, door eigen levenservaring geleid, had Luther het gevoelen van Augustinus overgenomen. Hij werd bestreden door Erasmus, die meer Pelagiaansch dacht en wien de diepe zielservaringen van Augustinus, Luther en Calvijn ontbrak.

In de Hollandsche Gereformeerde Kerk ontbrandde de strijd met groote hevigheid. De eerste Hervormers in Holland waren geen sterke predestinatienen, aanhangers der leer van den gebonden wil: langzamerhand evenwel onder den invloed vooral van Calvijn waren zij voorstanders van dien leer geworden.

Toen ongeveer in 1602 Arminius in Amsterdam predikte, dat de wedergeboren mensch vrij was in zijn wil,

werd hij daarover aangevallen door zijn ambtgenoot Plancius. Hij wijzigde eenigzins zijn gevoelen, doch toen hij in 1603 professor in Leiden werd, en daar openlijk en in het geheim zijn leer bleef handhaven, brak de twist uit tusschen hem en Prof. Gomarus, zijn ambtgenoot aldaar. Voor een tijd lang was er vrede, maar in 1610, begon die alweer, toen de Arminianen een Remonstrantie, of uiteenzetting van vijf punten over de leer bij de Regeering indienden en eenigen tijd gevolgd door een Contra-Remonstrantie van de volgelingen van Gomarus.

Was reeds vroeger in 1609 aangedrongen op een Synodale vergadering, ter bespreking en beslissing der verschilpunten, welke door de Regeering werd geweigerd, daar de twisten al hooger liepen, besloten de Staten-Generaal, die de regeering uitmaakten in 1618, die Synode bijeen te roepen en wel te Dordrecht op 13 November.

Daar kwamen bijeen afgevaardigden van de kerken der 7 provincien van de Vereenigde Nederlanden, Professoren der Hoogescholen, afgevaardigde godgeleerden uit het buitenland, waaronder ook de Bisschop van Landaf: de Franschen waren niet verschenen. De vergadering bestond dus alleen uit belijders van de Gereformeerde leere: de Arminianen waren geen leden, kwamen als gedaagden. Wat dus de beslissing der Synode zou wezen, was vooraf te verstaan: de Remonstranten werden veroordeeld en hun leerstellingen verworpen. Deze leerstellingen in de meeste kerkboeken in Zuid-Afrika in gebruik te vinden, behandelden:

1. De leer van de goddelijke verkiezing en verwerping.

2. De leer van den dood van Christus en de verlossing der menschen door denzelven.

3 en 4. De leer van des menschen verdorvenheid en bekeering tot God en de manier derzelven.

5. De leer van de volharding der heiligen.

Daat behalve de behandeling dezer twistpunten de Synode nog veel ander werk deed is bekend en kan niet genoeg gewaardeerd worden. Zij heeft in haar kerk-

orde de grondslag gelegd voor de Regering der kerk gedurende de volgende twee eeuwen. Op haar besluit is begonnen met de vertaling des Bijbels in de Nederduitsche taal, welke begonnen werd en geeindigd is. Zo werd ook besloten dat de Catechismus moet gepredikt worden en catechisatie gehouden. De jeugd moet worden onderwezen door leden der Gereformeerde Kerk en in de H. Schriften en de Gereformeerde leer.

Van grote invloed is deze Synode geweest op de toestand en inrichting van de kerken in Nederland. Een groot voordeel is, dat zij duidelijk de leer der kerk vaststelde, zoodat men niet behoefde te vragen wie leden der kerk waren.

Dat zij de twisten over de leer heeft doen ophouden kon niet verwacht worden, en is ook niet geschied. Men maakt geen einde aan twisten van Synodes, vooral niet wanneer de ééne partij rechter de andere gedaagde is. Zulk een Synode verbittert eer, dan dat zij vrede maakt. De geschiedenis der kerk in de Nederlanden, b.v., in de Voetiaansche twisten, de Coccejaansche moeielijkheden, bewijst, dat vele twisten tijdelijk zijn en wanneer niet met geweld bestreden, van zelf dood gaan.

Dit is waar, wanneer het geen principieele vragen zijn, over welke de twist loopt. Die zijn moeielijker uit den weg te ruimen niet alleen, maar moeten op den duur op scheiding uitloopen, wat ook te verkiezen is.

Voor de hoofdpersonen in deze Synode verwijzen wij naar de portretten, waarvan de blokken ons vriendelijk door den heer A. H. Koomans zijn gegeven, dien we daarvoor danken. Ook de prenten van het gebouw en de vergaderzaal zullen zeker belangstelling verwekken.

Uw daden reizen mee, waar heen gij zeilt of rijdt:
Wat gij geweest zijn, maakt u wat gij zijt.

Zorg maakt de man en doet bezorgdheid zijgen.
Hij die geen zorgen heeft, moet zorgen ze te krijgen.

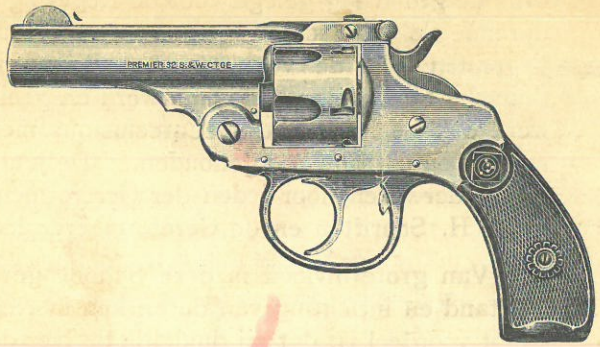

H. Groeneveld

Beperkt.

MARKTGEBOUW,

KERKSTRAAT OOST,

Postbus 102. **Telefoon 794.**

PRETORIA.

HANDELAARS IN WAPENS EN AMMUNITIE.

Vistuig en Vuurwerk.

REPARATIES DOOR ERVAREN GEWEER-MAKERS.

Zend Uw

WOL

BOKWOL, HUIDEN EN VELLEN,

ter verkoop aan

Dunell, Ebden & Co..

WOLAGENTEN,

Port Elizabeth.

Postbus 92, Tel. Adres: "Dunebden."

En U kunt zeker zijn van

de HOOGSTE Prijzen,
de LAAGSTE onkosten,
de BESTE behandeling,
de VLUGSTE afrekening,
en van algehele bevrediging.

Schrijf om Marktberichten vóór dat U uw Wol elders zendt.

Referentie:—

NATIONALE BANK VAN Z.A., BPT.

(Gevestigd sinds 1847).

Korrespondentie in Hollands en Engels.